POSTA REDACTIEI

În balon, peste Atlantic

Gheorghe Nicoară, Iași. În vremurile noastre cînd zeci de avioane cu reacție brăzdează cerul, este adevărat că „încăpățînarea“ primejdioasă de a traversa Atlanticul în balon poate contraria. Este însă, o veche dorință la care cei pe care diferite publicații îi denumesc „nebunii-zburători“ n-au vrut să renunțe. Astfel, după cîte știți, recenta încercare a americanilor Ben Abruzzo, Maxie Anderson, Larry Newsman (în imagine) a fost a 19-a de acest fel. Prima tentativă a avut loc în 1873 și a aparținut lui W.H. Donaldson, care a eșuat pe un teren din munții Catskill, din nordul statului New York, fără să reușească să survoleze marea. Au urmat alte expediții eșuate la rîndul lor și cinci persoane și-au pierdut viața. La 20 septembrie 1970, Malcolm Brighton, Rod Anderson și Pamela Anderson au pornit la bordul balonului „Free Life“, umplut cu heliu și aer cald ; ei n-au mai fost revăzuți niciodată. În februarie 1974, „Light Heart“ — o nacelă sferică, suspendată de zece baloane cu heliu — care a plecat din Harrisburg, Pennsylvania — a dispărut pentru totdeauna, împreună cu creatorul său, Thomas Gatch. Alt pionier al Atlanticului, Bob Berger și-a pierdut viața în august 1974, prăbușindu-se în ocean după explozia sferei de material plastic, cu care se înălțase la cîteva mii de metri. Și alte încercări au eșuat, dar în condiții mai puțin dramatice. Printre cele mai recente, se numără cea a lui Karl Thomas, care, în 1976, a vrut să traverseze Atlanticul pe ruta folosită de Charles Lindbergh. Încercarea s-a terminat prin pescuirea aeronautului de către o navă comercială sovietică, în timp ce nacela balonului său plutea pe ocean. În octombrie 1976, Ed Yost pleca, de asemenea, în cursă. El a rezistat 107 ore și 37 minute deasupra oceanului, parcurgînd 4.384 km înainte de a fi pescuit, la 320 km de insulele Azore. În septembrie 1977, doi din componenții echipei actuale, Ben Abruzzo și Maxie Anderson, au plecat pentru prima oară spre Europa. Dar, după ce au aruncat tot balastul și și-au epuizat rezervele de heliu, cei doi au trebuit să renunțe la tentativa lor, în largul Islandei. O lună mai tîrziu, cu un alt aparat și pregătiri care au costat 200.000 de dolari, Dewey Reinhard și Steve Stephenson au ratat și ei datorită vîntului puternic, la 320 km de Halifax. În sfîrșit, în iulie 1978, doi britanici Christopher Davey și Donald Cameroun au eșuat, amerizînd la 200 km de coasta franceză. Porniți, la 11 august, din Presque Isle, din nordul statului american Maine, Abruzzo, Anderson și Newsman, în pofida timpului nefavorabil, au ajuns, șase zile mai tîrziu, pe coastele Irlandei de Nord. Ei sperau să aterizeze în apropiere de Brest.

Mihai Răsădeanu, Ploiești. Noul președinte al Consiliului Național al democrației creștine italiene a fost ales la 28 iulie în persoana lui Flaminio Piccoli, 63 de ani. El este astfel succesorul lui Aldo Moro, asasinat de „Brigăzile roșii“ la 9 mai a.c., după 54 de zile de sechestrare. Din cele 158 de voturi ale Consiliului Național, Flaminio Piccoli a obținut 133. Adept al unei linii centriste, el s-a raliat relativ recent politicii de „uniune națională“ (înțelegere cu toate partidele, inclusiv partidul comunist), promovată de Moro. Pînă acum, Piccoli a fost președintele grupului democrat-creștin în Camera deputaților. Arestat de naziști în timpul celui de al doilea război mondial, Piccoli a fost internat de aceștia într-un lagăr de concentrare. Deputat de 15 ani, el a fost o scurtă perioadă, în 1969, secretar general al democrației creștine și de trei ori (între 1970 și 1972) ministru al participării statale (societăți naționalizate).

Conclavul de la Vatican

Maria Nicolau, București. 111 cardinali vor participa la conclavul de la 25 august și nu 115 : trei dintre ei sînt bolnavi, un altul a decedat după funeraliile lui Paul VI. Vă prezentăm, după „Corriere della Sera“ **graficul** apartenenței, pe naționalități, a celor 115 cardinali la conclav. Conclavul se va desfășura potrivit normelor înscrise în capitolul III al noii constituții apostolice, elaborată de Paul VI. Filmul evenimentelor este cunoscut de pe acum ; marea necunoscută rămîne durata lor. Odată sosiți în Capela Sixtină, cardinalii vor spune o orație. Apoi se va pronunța „extra omnes“ (toți afară) pentru neparticipanții la conclav. Formula ceremoniei de jurămînt va fi citită de cardinalul Camerlingue, Jean Villot, care face oficiul de decan al sacrului colegiu. Jurămîntul se referă la respectarea constituției apostolice și a secretului deliberărilor, la promisiunea de a nu permite „nici un veto“ și de a nu favoriza nici o ingerință în desfășurarea conclavului. După depunerea jurămîntului, toți cardinalii se vor retrage în chiliile din palatul pontifical, care le-au fost atribuite prin tragere la sorți. Rămîn numai cardinalul Camerlingue și cei trei cardinali-asistenți (cei trei „gardieni“, cum li se spune) : prefectul papei, Jacques Martin (francez), „guvernatorul“ Vaticanului, marchizul Giulio Sacchetti (Italia) și comandantul gărzii elvețiene pontificale, baronul Franz Pfyffer d'Altischofen. Toți patru, însoțiți de maestrul de ceremonii, de arhitectul conclavului și de doi tehnicieni, vor proceda la inspectarea locurilor și a tuturor participanților, fără excepție, pe măsură ce vor intra în capelă, în urma unui apel nominal. În același timp, conclavul va fi închis pe dinăuntru și pe dinafară de către cei trei gardieni, iar cheile vor fi încredințate lui Sacchetti. Procese verbale notariate vor constata această închidere a ușilor. La Capela Sixtină, cardinalii se vor reuni de două ori pe zi. De-a lungul secolelor, conclavurile s-au reunit în locurile cele mai diverse. Primul conclav s-a desfășurat în 1216, la Peruggia. La Viterbo a avut loc cel mai lung conclav din istorie : doi ani și trei luni. În epoca modernă, toate au avut loc la Roma, cu excepția celui din 1799, cînd Pius VI murea la Valence, în Franța, prizonier al lui Bonaparte. 32 de cardinali au reușit să scape de poliția franceză și s-au întrunit în secret la Veneția. La 4 martie 1800 aveau să-l aleagă papă pe Barnaba Chiaramonti, care a luat numele de Pius VII. Acesta a intrat în Roma la 3 iulie 1800. Închis de Napoleon la Fontainebleau, va reveni la Roma abia în 1814, după căderea imperiului.

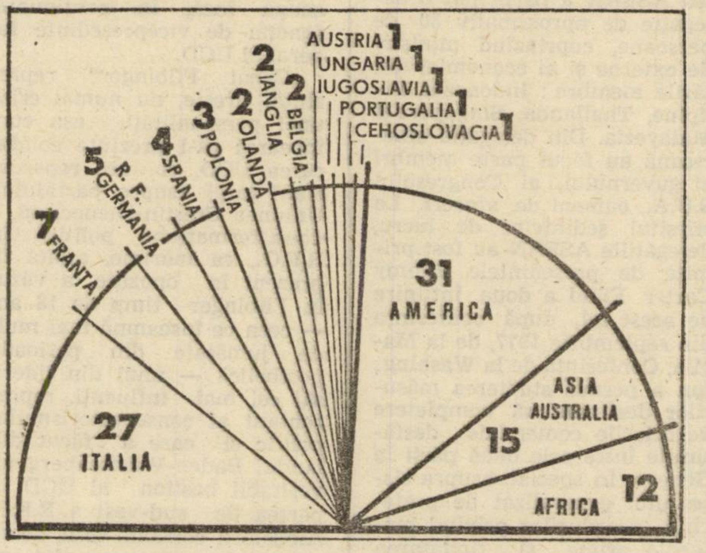

Elvira Pop, Scăieni. Numărul șomerilor înregistrați în țările Pieței comune nu încetează să crească — relevă surse oficiale ale C.E.E. Date privind luna iunie relevă că 5 600 000 persoane s-au aflat fără slujbe în cele nouă țări membre. În iulie masa celor loviți de șomaj s-a amplificat. Cifre franceze indică, în iulie, un total de 1 241 000 solicitări de locuri de muncă față de 1 186 100 în luna precedentă. 52,4 la sută din solicitări provin din partea femeilor și 47,6 la sută din rîndul bărbaților. 38 la sută din cei ce caută locuri de muncă au mai puțin de 25 de ani. Pe plan comunitar, locul nr. 1 în materie de șomaj îl deține Irlanda, urmată de Belgia, Italia, Danemarca.

POSTA REDACTIEI

Relațiile ASEAN — S.U.A.

Constantin Pandelescu, Craiova. Conferința între Statele Unite și cele cinci țări membre ale Asociației națiunilor din Asia de sud-est (ASEAN) s-a desfășurat între 2—4 august 1978, la Washington. Din partea ASEAN a participat o delegație de aproximativ 30 de persoane, cuprinzînd miniștri de externe și ai economiei din țările membre : Indonezia, Filipine, Thailanda, Singapore și Malayezia. Din delegația americană au făcut parte membri ai guvernului, ai Congresului S.U.A., oameni de afaceri. La sfîrșitul ședințelor de lucru, delegațiile ASEAN au fost primite de președintele Jimmy Carter. Fiind a doua întîlnire de acest fel, după conferința din septembrie 1977, de la Manila, Conferința de la Washington a permis studierea măsurilor destinate să completeze negocierile comerciale desfășurate între cele două părți la Geneva, în special, asupra sistemului generalizat de preferințe, acordurilor privind materiile prime și finanțarea Băncii americane de import-export. Negocierile s-au desfășurat, așadar, cu precumpănire, în cadrul raporturilor economice și comerciale ale celor două părți. Declarațiile Departamentuliu de Stat al S.U.A. au subliniat această deplasare a interesului Statelor Unite de la aspectele militare la cele economice în raporturile cu statele Asiei de sud-est, mutație evidentă și cu prilejul recentei conferințe. Cooperarea economică dintre S.U.A. și ASEAN a progresat în ultimii ani, în 1977 schimburile lor comerciale atingînd 11 miliarde de dolari. Statele ASEAN sînt mari producătoare de cauciuc, nichel, cositor, petrol sau gaze naturale. În colaborarea cu Statele Unite interesul lor se îndreaptă spre o sporire a investițiilor și a tehnologiei americane în valorificarea bogățiilor naturale din zonă.

Cazul Filbinger

Marin Airinei, Iași. Hans Filbinger și-a prezentat, la 7 august a.c., demisia din funcția de prim-ministru al landului vest-german Baden-Württemberg în urma dezvăluirii de către presa din R.F.G. a activității pe care a desfășurat-o în ultimii ani ai războiului, cînd, ca judecător în marina militară hitleristă, a condamnat la moarte mai mulți tineri germani care n-au mai vrut să slujească regimul nazist. Deși organizația de land a Uniunii Creștin-Democrate a încercat, inițial, să minimalizeze faptele și să prezinte „cazul Filbinger" ca fiind, chipurile, o acțiune „de persecuție" declanșată de forțele de stînga, sub presiunea opiniei publice s-a văzut nevoită să ceară, în cele din urmă, lui Filbinger să-și prezinte demisia din funcția de premier al landului. El va ocupa însă, în continuare, funcția de vicepreședinte federal al UCD.

„Cazul Filbinger" reprezintă, firește, nu numai criza unei personalități, așa cum încearcă să-l prezinte conducerea UCD, ci are repercusiuni largi asupra partidului. Uniunea Creștin-Democrată, a doua formațiune politică în R.F.G., ca mărime, aflată în prezent în opoziție, a văzut în Filbinger timp de 18 ani — ceea ce înseamnă mai mult de jumătate din perioada postbelică — unul din liderii săi cei mai influenți, reprezentant al conservatorismului politic și care a făcut din landul Baden-Württenberg un veritabil bastion al UCD în partea de sud-vest a R.F.G. Alegătorii constată însă, acum că cel cărora i-au acordat sufragiile și care s-a prezentat drept un participant la mișcarea de rezistență împotriva naziștilor, are cu totul altă biografie politică. O anchetă efectuată după dezvăluirea trecutului lui Filbinger a arătat că 88 la sută din alegătorii fideli ai UCD s-au pronunțat pentru demisia acestuia din funcțiile publice.

Ion Vlăduț, Tîrgoviște. Senatul și Camera Reprezentanților au aprobat, la 25 iulie și, respectiv, 1 august, propunerea guvernului S.U.A. privind ridicarea embargoului parțial impus asupra livrărilor de arme către Turcia. La 14 august, o comisie mixtă a celor două Camere, însărcinată cu armonizarea textelor adoptate anterior, a confirmat, fără vot, ridicarea definitivă a embargoului, cu condiția ca președintele Carter să certifice Congresului că Turcia acționează „cu bună credință" pentru realizarea unei reglementări pașnice a problemei cipriote, permițînd, între altele, refugiaților ciprioți greci să revină la căminele lor. Devenită certă, prin această hotărîre, reluarea ajutorului militar acordat Turciei de către S.U.A. a fost întîmpinată cu regret la Atena și Nicosia, unde se considera că menținerea embargoului ar determina guvernul turc „să fie mai flexibil în poziția sa privind soluționarea situației din Cipru". Cît privește reacția Ankarei, ea a fost sintetizată astfel de către premierul Bülent Ecevit : „Ridicarea pe viitor a embargoului poate determina, fără îndoială, o îmbunătățire a relațiilor dintre Turcia și S.U.A.". Nu au lipsit, însă, unele rezerve față de condițiile puse de Congresul american pentru reluarea ajutorului militar. Embargoul asupra livrărilor de arme americane către Turcia a fost impus în februarie 1975, ca urmare a crizei cipriote din iulie-august 1974. Guvernul turc a reacționat, în vara aceluiași an, prin închiderea bazelor americane de pe teritoriul țării. Un acord militar între cele două țări, în valoare de 1 miliard dolari, negociat în 1976 și prevăzînd condițiile redeschiderii acestor baze nu a fost aprobat de Congres și nu a mai fost reconsiderat ulterior. Atît la Washington, cît și la Ankara, s-a precizat că aceste probleme vor fi rediscutate, renegociate, potrivit recentelor evoluții înregistrate de relațiile bilaterale și în contextul preocupării guvernului turc de a elabora un nou concept despre apărarea națională.

Operațiunea „NF"

Ovidiu Ionescu, București, Operațiunea „noul franc" — 1 NF egal cu 100 franci vechi — a fost anunțată în Franța în decembrie 1958. În acea epocă se vorbea de „francul greu" : intenția Comitetului condus de Jacques Rueff (care a avut ideea) și a guvernului (care a acceptat-o) era de a provoca un șoc psihologic favorabil monedei franceze. În 1959, termenul „franc greu" a fost înlocuit cu cel de „franc nou". Operațiunea a fost inaugurată la 1 ianuarie 1960 și, ani de-a rîndul, vechii franci au conviețuit cu cei noi, astfel încît bancnota de 10 000 franci vechi (AF) a circulat chiar și în anii '70, alături de cea de 100 NF, azi în circulație numai cu însemnul 100 F. Bancnota de 500 NF a apărut abia în 1963. Odată cu anunțarea operațiunii, francul a suferit o drastică devalorizare ce avea să infirme „șocul" propus. În ce privește informația dv., ea este exactă : în Italia a început o campanie de presă în favoarea „noii lire" ; cum spunea „Corriere della Sera", „să se cheme liră cele 1 000 de lire de azi". Propunerea datează din 1966, fiind lansată de prof. Alberto Capolongo.

V. Voicu, Brăila. Facilitățile pe care le acordă statutul de port liber se referă, între altele, la posibilitatea de înmagazinare și desfacere de mărfuri fără percepere de taxe vamale.

LUMEA.

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17 60 10 Internațional 18 50 81. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate se pot abona prin ILEXIM — serviciul import-export presă — Calea Griviței nr. 64–66, P.O.B. 2001, telex 011226, București.

C.P.C.S.

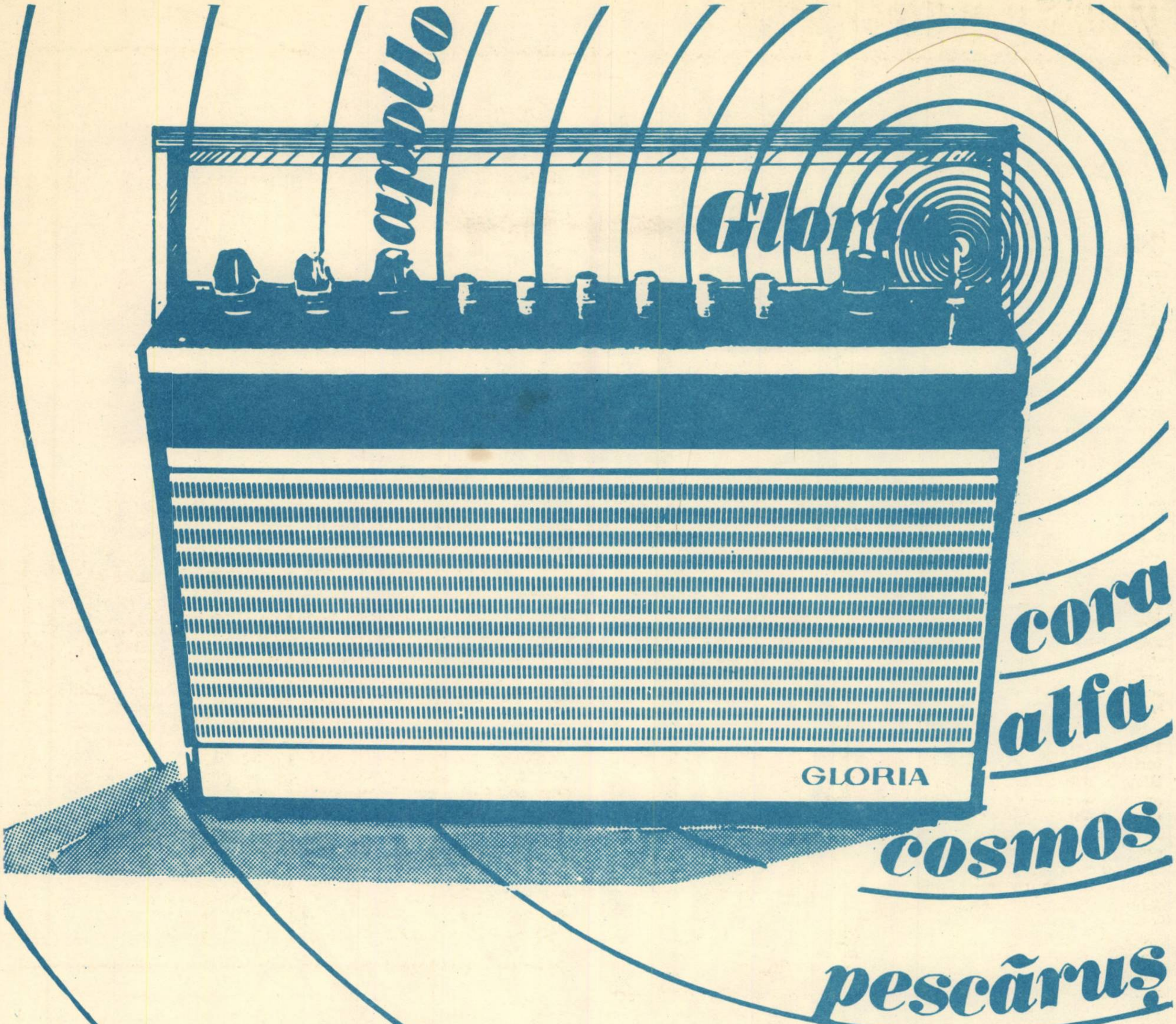

Omul modern simte o acută nevoie de informare, chiar şi în timpul drumeţiilor sau al excursiilor de sfîrşit de săptămînă.

Reţineţi !

Numai un aparat de radio portabil vă poate oferi, oriunde vă aflaţi, ultimele ştiri.

Radioreceptorul portabil este un mijloc de informare de neînlocuit... dar şi un tovarăş agreabil al clipelor de destindere.

În magazinele comerţului de stat există următoarele tipuri de radioreceptoare portabile uşoare, de mare sensibilitate şi selectivitate, oferind o audiţie clară şi plăcută :

	G.U.	Preţ	
– CORA	1	345	lei
– APOLLO	1	345	„
– PESCĂRUŞ	2	450	„
– ALFA	2	450	„
– COSMOS	3	645–740	„
– GLORIA	4	1450	„

Radioreceptoarele portabile se vînd şi cu plata în 18 rate lunare. Avansul este de numai 20%.

recom

TIRGUL DE MOSTRE DE BUNURI DE CONSUM, LA A 9-a EDITIE !

BUCURESTI
1 august – 1 septembrie 1978

Tradiţionalul bilanţ al celor mai recente realizări ale industriei bunurilor de consum, această acţiune de interes naţional este totodată şi o sinteză concludentă a eforturilor ce se depun pentru transformarea cantităţii într-o nouă calitate superioară.

Desfăşurarea manifestărilor organizate cu acest prilej a lucrărilor de testare, a opiniei viitorilor beneficiari şi de contractare a fondului de marfă pentru anul 1979 cu participarea largă a vizitatorilor sosiţi din toate localităţile ţării, demonstrează că Tîrgul de mostre continuă să polarizeze atenţia opiniei publice din ţara noastră.

Reţineţi : Tîrgul de mostre este deschis pînă la 1 septembrie 1978.

Lei 2

LUMEA

SĂPTĂMÎNAL DE POLITICĂ EXTERNĂ

Nr. 36

31 august 1978

ROMÂNIA ÎN CONŞTIINŢA LUMII

DIN ACTUALITATEA INTERNAŢIONALĂ

erspective politice portugheze • nstabilitatea monetară pe pieţele ccidentale • Luanda-Kinshasa: ialog reluat • Operaţiunea – surpriză de la Managua

Securitatea şi cooperarea în Europa – un vast program de acţiuni şi măsuri concrete

REPORTAJ PE GLOB

Itinerar vietnamez

Tripoli—însemnele progresului

1944
1978
TRĂIASCĂ 23 AUGUST, ZIUA ELIBERĂRII PATRIEI DE SUB DOMINAȚIA FASCISTĂ, SĂRBĂTOAREA NAȚIONALĂ A POPORULUI ROM

MAREA SĂRBĂTOARE A POPORULUI ROMÂN

TRAIASCA SI INFLOREASCA SCUMPA NOASTRA PATRIE - REPUBLICA SOCIALISTA ROMANIA !
CEAUȘESCU - P.C.R.!
PCR
TRAIASCA HARNICUL SI TALEN
POPOR ROMAN-FAURITORUL SOC
SOCIALISTE MULTILATERAL DEZ
ROMANIA
23 AUGUST
1944 1978
P.C.R.
TRAIASCA PARTIDUL COMUNIST ROMAN IN FRUNTE CU SECRETARUL SAU GENERAL, TOVARASUL NICOLAE CEAUSESCU !

LUMEA

Săptămînal de politică externă

apare în limbile română, engleză, franceză, rusă, germană, spaniolă

36 (775)

31 august 1978

ROMÂNIA ÎN CONŞTIINŢA LUMII

Strălucită manifestare a unităţii naţiunii noastre socialiste, independente şi suverane 2

Interviuri cu : Bennie D. Werner, Eladio Garcia Gastro 4

ARTICOLE, CORESPONDENŢE

Realismul în abordarea situaţiei internaţionale – cerinţă primordială în asigurarea unui curs pozitiv în relaţiile dintre state. Corneliu Bogdan 6

Securitatea şi cooperarea în Europa – un vast program de acţiuni şi măsuri concrete. Valentin Lipatti 7

Belgrad. Convorbirile la nivel înalt iugoslavo-chineze. Vasile Crişu 9

Lisabona. „O soluţie de urgenţă" şi şansele ei. M. Ramură 10

Managua. Operaţiunea-surpriză de la Palatul Naţional. Eugeniu Obrea 11

Orientul Mijlociu. Înaintea reuniunii de la Camp David. I. Madoşa 12

Instabilitatea monetară şi scăderea cursului dolarului. Dr. Ilie Şerbănescu 13

Kinshasa. Concilierea angolezo-zaireză. Dumitru Constantin 14

Tendinţe actuale în relaţiile interamericane. Eugen Pop 20

Soluţionarea problemelor alimentaţiei – imperativ al dezvoltării contemporane. Şabina Diaconu 22

REPORTAJ PE GLOB

Popasuri prin Vietnam. Al. Andriţoiu 15

Libia. De la Leptis Magna la Sabrata. Crăciun Ionescu 17

Malayezia. Ion Iordache 18

1000 + 1 24–25

ÎN LUMEA ŞTIINŢEI

Bogăţiile mării. Daniel Daianu 26

SERIAL

„Tîrgul negustorilor de arme" (V) 28

POŞTA REDACŢIEI 30–32

STRĂLUCITĂ MANIFESTARE A UNITĂŢII NAŢIUNII NOASTRE SOCIALISTE, INDEPENDENTE ŞI SUVERANE

— Opinii exprimate de oaspeţi de peste hotare prezenţi la marea noastră sărbătoare naţională —

Realismul în abordarea situaţiei internaţionale – cerinţă primordială în asigurarea unui curs pozitiv

Tendinţe actuale în relaţiile interamericane

ÎN LUMEA ŞTIINŢEI

Bogăţiile mării

Reportaj pe glob: MALAYEZIA

Un imperativ al contemporaneităţii: soluţionarea problemelor alimentaţiei

Strălucită manifestare a unității națiunii noastre socialiste, independente și suverane

Sărbătoarea națională a României – acest moment unic de evocare a începuturilor istoriei noi a țării, acum 34 de ani prin actul insurecției naționale armate antifasciste și antiimperialiste – a dat vibrantă și unanimă expresie dragostei fierbinți pe care o nutrește pentru patria socialistă întregul nostru popor.

Milioane de oameni de pe tot cuprinsul țării – români, maghiari, germani, de alte naționalități – au adus măreței sărbători, într-o singulară simțire patriotică, omagiul lor de muncă și bucurie, prezentînd, cu sentimente de puternică și îndreptățită mîndrie, un vast tablou al realizărilor obținute în opera de edificare a noii orînduiri, de transpunere în faptă a mobilizatoarelor obiective cuprinse în Programul partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

Indestructibil unit în jurul partidului, al secretarului său general, președintele republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, întregul popor român și-a reafirmat răspicat, într-un singur glas, hotărîrea fermă, de nezdruncinat, de a înfăptui neabătut politica internă și internațională a partidului său comunist consacrată împlinirii idealurilor socialiste și comuniste atît de scumpe națiunii noastre, realizării năzuințelor sale de bunăstare și fericire, asigurării, la scară planetară, a unui climat de pace, cooperare și înțelegere între toate popoarele.

Înscriindu-se, datorită activității vaste, multilaterale pe care o desfășoară în planul vieții internaționale, ca un factor deosebit de dinamic al forțelor revoluționare, progresiste, antiimperialiste ale lumii contemporane, România și-a cîștigat pe arena mondială – datorită principialității și consecvenței pozițiilor susținute, realismului soluțiilor propuse, justeței și oportunității inițiativelor multiple întreprinse – un prestigiu ce nu-și are precedent în întreaga sa istorie, o largă apreciere și o binemeritată considerație. Sînt binecunoscute și, deopotrivă, profund respectate înalta răspundere pe care o manifestă România față de cauza generală a socialismului și păcii, contribuțiile sale concrete la eforturile de soluționare a problemelor vitale ale umanității. Însuși 23 Augustul acestui an a reliefat pregnant stima și înalta prețuire de care se bucură astăzi, pe cele mai diferite meridiane, România, conducătorul său, tovarășul Nicolae Ceaușescu, personalitate politică de talie mondială, a cărui vastă și inepuizabilă activitate, ca arhitect și promotor al întregii politici a partidului și statului nostru, este pusă, cu exemplar devotament, în slujba împlinirii idealurilor fundamentale ale poporului nostru, ale tuturor popoarelor – libertatea, independența, pacea și înțelegerea, progresul. Stau grăitoare mărturie acestui fapt amplele manifestări prilejuite pretutindeni în lume de sărbătoarea noastră națională, telegramele de felicitare sosite din cele mai diverse capitale pe adresa secretarului general al partidului, președintele republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, opiniile exprimate de numeroase personalități ale vieții internaționale, din rîndul cărora o serie inserăm în paginile ce urmează.

MARCEL COUTEAU, membru al Biroului Politic, secretar al Partidului Comunist din Belgia. „Am vizitat pentru prima dată România în urmă cu zece ani, răstimp în care țara dv. a făcut progrese remarcabile pe calea dezvoltării sale economice și sociale. Am putut constata cît de mult a crescut nivelul de trai al populației. Iată de ce demonstrația populară de la 23 August s-a desfășurat sub semnul bucuriei și entuziasmului. Oamenii sînt mulțumiți de condițiile de muncă și de viață create de socialism. Iar fluviul uman defilînd prin fața tribunelor mi-a apărut ca o imagine simbolică a puternicei coeziuni a întregii națiuni în jurul Partidului Comunist Român și conducerii sale.

Aș vrea să subliniez că personalitatea tovarășului Nicolae Ceaușescu este binecunoscută pe plan internațional și se bucură de un înalt prestigiu. Noi, comuniștii belgieni, apreciem în mod deosebit eforturile depuse de Partidul Comunist Român pentru întărirea continuă a colaborării și solidarității internaționale dintre partidele comuniste și muncitorești, pe baza respectării autonomiei și dreptului fiecărui partid de a-și elabora politica, strategia și tactica revoluționară în mod independent, în funcție de situația din țara în care își desfășoară activitatea.

De asemenea, apreciem rolul constructiv, pozitiv al României în viața internațională, contribuția sa substanțială în cadrul luptei pentru înfăptuirea obiectivelor istorice ale epocii noastre : dezarmarea, securitatea în Europa și în lume, o nouă ordine economică și politică internațională. Se poate spune că, datorită activității neobosite a președintelui Nicolae Ceaușescu pe planul relațiilor internaționale, poziției sale active, principiale și participării sale la rezolvarea marilor probleme care frămîntă omenirea, România reprezintă, la ora actuală, un punct avansat al scenei politice mondiale".

GERALD COHEN, membru al Comitetului Politic și al Comitetului Național Executiv al P.C. din Marea Britanie. „Am avut privilegiul și onoarea să particip la demonstrație. A fost extrem de impresionant... o demonstrație a demnității, a mîndriei în realizările României socialiste. Totodată, a fost o demonstrație a solidarității internaționale ; m-au impresionat numeroasele inscripții exprimînd prietenia și solidaritatea cu popoarele din numeroase țări ale lumii ; am remarcat, în context, expresiile de solidaritate cu oamenii muncii din țările capitaliste care luptă pentru pace, progres și socialism. Dar, în afară de toate acestea, a fost o mare demonstrație a bucuriei și fericirii. Și acest lucru m-a impresionat mai mult ca orice; acest uriaș entuziasm, fericire, bucurie, mîndrie, un puternic sentiment de adeziune."

IAKOV ILICI JEMEROV, adjunct al ministrului construcțiilor de întreprinderi industriale din U.R.S.S. „Am participat pentru prima dată la o asemenea măreață demonstrație, la București, cu ocazia sărbătorii naționale a Republicii Socialiste

ÎN CONŞTIINŢA LUMII

România — ziua de 23 August. Ne-a impresionat caracterul grandios al demonstraţiei, coeziunea participanţilor, a tuturor oamenilor muncii din România în jurul Partidului Comunist Român, al conducătorilor partidului şi statului. Ne-a impresionat năzuinţa întregului popor român de a dezvolta intensiv economia, de a face ca ţara să se înscrie în rîndul statelor cu un nivel ridicat de dezvoltare economico-socială. Sîntem bucuroşi că am participat la această mare sărbătoare a poporului român şi îi felicităm pe toţi oamenii muncii din România cu prilejul zilei naţionale.“

JESUS VILLEGAS, membru al Comitetului Executiv al P.C. din Columbia. „Cel mai emoţionant lucru a fost fluxul uman care, compact, demonstrează unitatea indestructibilă a poporului în jurul P.C.R. M-a impresionat mult defilarea gărzilor patriotice, cu care ocazie am putut constata că femeile din România s-au integrat cu hotărîre luptei pentru apărarea cuceririlor dobîndite, pentru un viitor luminos al întregului popor român, precum şi ca o contribuţie la lupta popoarelor pentru eliberare naţională. Sînt deosebit de emoţionat că am putut asista la un astfel de eveniment măreţ în viaţa României şi voi duce cu mine deosebita impresie despre poporul român şi partidul său comunist. M-am convins încă o dată că viitorul îl reprezintă socialismul.“

M.P.U. NWAKO, ministrul comerţului şi industriei din Botswana. „Am avut dovada, înainte de toate, a gradului de conştiinţă şi solidaritate al poporului român, a sentimentului său de responsabilitate faţă de destinele naţiunii. Aceasta a fost cît se poate de evident.“

ROBERT URBAIN, membru al Biroului Naţional al Partidului Socialist Belgian, membru al guvernului. „Asist pentru a doua oară la manifestaţia de 23 August. Prima dată a fost în 1976. Astăzi, am fost extrem de impresionat de amploarea acestei demonstraţii, de entuziasmul participanţilor, de calmul şi siguranţa, de încrederea ce se degajau din rîndurile lor. Am fost, de asemenea, trebuie să recunosc, foarte impresionat de acest minunat tineret român, care este, într-adevăr, viitorul ţării. Chiar şi prin simplul fapt că am vizitat de mai multe ori România, pot să-mi dau seama mai bine ca alţii de evoluţia remarcabilă înregistrată în ultimii ani, de creşterea nivelului şi calităţii vieţii, de dezvoltarea economiei româneşti. Mi-am putut da seama de succesele economiei vizitînd şi tîrgul de mostre de bunuri de consum organizat la Bucureşti, care permite cunoaşterea, în diversitatea şi bogăţia lor, a multor produse ale economiei ţării dv.

Am avut, de asemenea, ocazia, în aceşti ani, să urmăresc remarcabilele acţiuni ale preşedintelui Nicolae Ceauşescu pe plan internaţional. Ca şi România, Belgia este, în concertul naţiunilor, o ţară de dimensiuni medii. Credem că ţări ca ale noastre trebuie să susţină, prin toate mijloacele, acţiunile de pace şi de solidaritate internaţională, eforturile de colaborare internaţională.“

P. CORREIA, membru al Comitetului Executiv de luptă al P.A.I.G.C., ministrul foştilor combatanţi din Guineea Bissau. „Sărbătoarea naţională a poporului român este, pentru noi, de mare importanţă. În ea vedem o dovadă concludentă a justeţei liniei politice a P.C.R., în temeiul căreia au putut fi înfăptuite marile succese, în domeniile economic, social, cultural, în opera de construcţie a societăţii socialiste, în aceşti 34 de ani.

- **„Un puternic sentiment de adeziune“**
- **„O expresie a creativităţii şi bogăţiei de idei şi sentimente“**
- **„Dovada gradului de conştiinţă şi solidaritate al poporului român, a sentimentului său de responsabilitate faţă de destinele naţiunii“**

În ce priveşte politica externă promovată de Partidul Comunist Român, însăşi evoluţia evenimentelor i-a confirmat justeţea. De aici, marele ei prestigiu în lume. Am studiat cu mare atenţie expunerea tovarăşului Nicolae Ceauşescu la şedinţa activului central de partid şi de stat, şi consider că tezele conţinute în ea sînt de mare importanţă şi pentru noi. Apreciem în mod deosebit poziţia României în problemele păcii şi colaborării cu toate popoarele lumii, cu toate forţele progresiste.

Relaţiile dintre P.A.I.G.C. şi P.C.R., dintre poporul român şi cel din Guineea Bissau datează încă din timpul luptei noastre pentru independenţă, cînd am simţit alături de noi Partidul Comunist Român, cînd ne-am bucurat de sprijinul material şi spiritual al poporului român ; sprijin pe care România ni-l acordă şi acum, în noua etapă de propăşire independentă a ţării noastre, etapă în care relaţiile dintre cele două ţări cunosc o treaptă superioară de dezvoltare.“

THOMAS JAMES BURNS, preşedintele Organizaţiei Sindicale din Statul Queensland, Australia. „Am fost oaspeţii mişcării sindicale din ţara dv. pentru a participa la sărbătorirea zilei de 23 August, ziua dv. naţională ; e, totodată, pentru mine, un prilej de a contribui la întărirea legăturilor dintre cele două ţări ale noastre, dintre sindicatele celor două ţări. Relaţiile dintre Australia şi România sînt bune, foarte bune. Dar cred că ele pot fi şi mai strînse ; muncitorii din ţările noastre ar trebui să ştie mai multe unii despre alţii, despre activitatea lor reciprocă.

În ce priveşte demonstraţia de 23 August, n-am văzut în viaţa mea una asemănătoare. Atît de mulţi oameni, atîta entuziasm. A fost copleşitor. Tineri... şi familii întregi... taţi care duc pe umeri fiul sau fiica lor. Lozinci care exprimă unitatea clasei muncitoare, mesaje internaţionale, mesaje despre marile probleme ce trebuie soluţionate în lume. A fost o demonstraţie remarcabilă, emoţionantă prin sinceritatea şi entuziasmul debordante, prin unitatea dintre popor şi conducătorii lui.“

GERHARD DEUMLICH, membru al Prezidiului Partidului Comunist German. „Nu este deloc uşor să redau impresiile mele în puţine cuvinte, pentru că impresiile de la o asemenea manifestaţie sînt extrem de bogate. Pentru că această demonstraţie a redat, ea însăşi, foarte bogat viaţa unui popor socialist, excelînd prin creativitate şi bogăţie de idei şi sentimente. Voi încerca să mă refer la esenţial, la faptul că am văzut miile de oameni ai muncii care şi-au exprimat legitima mîndrie pentru ceea ce au realizat în această ţară. Iar acesta este un lucru care impresionează pe oricine, indiferent de unde vine. Într-o perioadă istorică foarte scurtă, prin hărnicia şi elanul creator al oamenilor, conduşi de partidul clasei muncitoare, s-a putut realiza o operă de construcţie măreaţă. Şi, fac o comparaţie cu ţări înapoiate, care păstrează sistemul capitalist, şi care «vegetează» şi astăzi la acelaşi nivel pe care îl aveau cu decenii în urmă, nivel pe care l-a avut şi România înaintea instaurării puterii socialiste. Acesta este deci lucrul cel mai impresionant ; de aceea, repet că am asistat la o manifestaţie a bucuriei oamenilor ; ei şi-au exprimat deplina adeziune faţă de politica partidului, stima lor pentru secretarul general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu. Eu, de altfel, am putut ajunge la convingerea profundă că, în România, se urmăreşte, într-adevăr, cauza poporului. Aş spune că ceea ce şi-a găsit expresia în demonstraţia de astăzi devenise, mai de mult, o convingere personală ; demonstraţia a fost un argument în plus al rapidei dezvoltări în care se găseşte angajată ţara dumneavoastră.“

NBAYE JACQUES DIOP, secretar permanent al Biroului Politic al Partidului Socialist din Senegal. „Pentru noi, ca ţară în curs de dezvoltare, o ţară socialistă cum e România reprezintă o evidenţă a marilor posibilităţi deschise de noua orînduire. Apreciem politica promovată de România sub conducerea preşedintelui Nicolae Ceauşescu, a omului politic de mare prestigiu internaţional, o politică principială de mare deschidere, care a permis ca, în paralel cu rapida dezvoltare pe plan intern, România să aibă atît de mulţi prieteni în lume. Aceasta pentru că preşedintele Nicolae Ceauşescu traduce cu consecvenţă în viaţă o politică realistă apreciată de toate forţele progresiste din lume. Şi cînd spun aceasta, mă gîndesc, în mod special, la ţările africane, care, desigur, fără a fi vorba să copieze modelul românesc de dezvoltare, au de învăţat şi admiră linia politică, opţiunile majore — pe plan intern şi extern — ale partidului şi statului român.

Între România şi Senegal s-au dezvoltat relaţii excelente, de prietenie, un rol hotărîtor avîndu-l convorbirile dintre preşedinţii Nicolae Ceauşescu şi Leopold Senghor, convorbiri care au impulsionat puternic legăturile bilaterale, în interesul reciproc, al păcii şi colaborării internaţionale. Pe linie de partid, colaborarea dintre Partidul Comunist Român şi Partidul Socialist din Senegal s-a dezvoltat şi aprofundat, de-a lungul anilor, cele două partide avînd, pe plan extern, opţiuni politice fundamentale comune — lupta pentru mai multă dreptate în lume, pentru echitate socială, pentru o nouă ordine economică şi politică mondială, care să lichideze prăpastia dintre ţările sărace şi bogate, care să introducă un sistem de relaţii internaţionale cu adevărat democratice. Ţările în curs de dezvoltare apreciază ataşamentul României faţă de cauza independenţei şi libertăţii, a propăşirii în pace şi echitate. Ader la toate marile idei subliniate de tovarăşul Nicolae Ceauşescu în expunerea de la şedinţa cu activul central de partid şi de stat ; mă gîndesc, în context, la necesitatea — subliniată de preşedintele Nicolae Ceauşescu — de a se renunţa la forţă şi ingerinţe în viaţa internaţională, principii cu largă aplicabilitate şi în Africa, continent ale cărui probleme trebuie să fie reglementate de africanii înşişi, pe baza dialogului şi negocierilor“.

România – Liberia: „multiple posibilități de conlucrare”

Bennie D. Werner

vicepreședintele Republicii Liberia

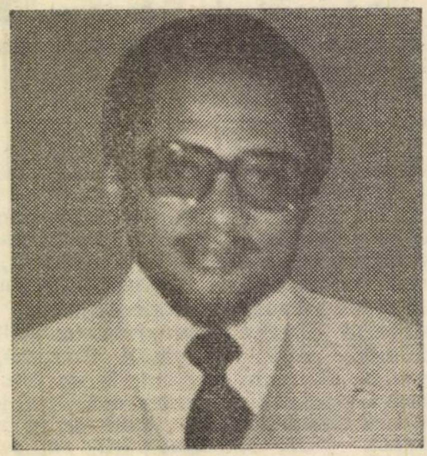

– Am dori să ne împărtășiți opiniile dv., în primul rînd, în legătură cu dezvoltarea în ultimii ani a relațiilor dintre cele două țări ale noastre, iar, în acest context, cum apreciați rolul vizitei dv. în România, ca o contribuție la întărirea acestor relații.

– Sînt foarte fericit că am avut ocazia de a vizita România, prilej cu care am constatat dezvoltarea realizărilor impresionante ale României, din ultimii 34 de ani. În ceea ce privește relațiile dintre Liberia și România, consider că pașii întreprinși în sensul dezvoltării lor sînt foarte pozitivi. Mă refer, mai ales, la rolul hotărîtor al întîlnirilor și convorbirilor dintre președintele Nicolae Ceaușescu și președintele William Tolbert Jr. Avem puncte de vedere similare în ceea ce privește problemele dezvoltării, pe plan intern și internațional, și de aceea e firesc să se fi creat actualul tip de relații atît în domeniul politic și diplomatic, cît și în cel economic. Ne pare rău că asemenea relații nu au existat de și mai multă vreme, pentru că, acum, am fi ajuns la un stadiu mult mai avansat. Dar avem speranța că relațiile dintre România și Liberia vor continua să se intensifice în interesul și spre binele ambelor popoare.

– În timpul vizitei în România ați fost primit de președintele Nicolae Ceaușescu...

– Da, am avut convorbiri cu domnia-sa, care au durat aproape o oră. Am trecut în revistă probleme ale dezvoltării interne, precum și teme internaționale, mai ales cele legate de Africa. Și pot să vă spun că există opinii similare atît în problemele interne, cît și în cele internaționale. Președintele Nicolae Ceaușescu mi-a transmis un mesaj pentru președintele Tolbert, privitor la necesitatea de a se continua conlucrarea dintre țările noastre atît în problemele bilaterale, cît și pe tărîm internațional – probleme privind evoluțiile politice în lume, pacea mondială, însemnătatea principiilor neamestecului în treburile altor țări etc. A fost o întîlnire foarte fructuoasă. În afară de aceasta, președintele României e un om foarte cald, foarte prietenos, un om cu care este o plăcere să stai de vorbă.

– Cum ați comenta poziția de principiu a României în relațiile cu țările în curs de dezvoltare și, mai precis, referitor la țările Africii ?

– Vreau să vă spun că mă impresionează faptul că România a avut o experiență oarecum similară cu cea a țărilor Africii : ea a suferit dominația, exploatarea de-a lungul anilor, a suferit de pe urma fascismului, a hitlerismului... Iar poporul român a luptat împotriva tuturor acestor stări de lucruri, a luptat pentru independența sa și, apoi, după ce a cîștigat independența politică, a trebuit să lupte pentru independența economică, de care se bucură, acum, cu succes. Iată de ce e firesc ca România să aibă sentimente de simpatie și înțelegere față de situația din Africa, față de problemele africane, să sprijine aspirațiile popoarelor africane pentru libertate, independență, demnitate umană.

– Ce ne puteți spune despre o problemă foarte mult discutată astăzi : mă refer la principiile unei noi ordini politice și economice mondiale.

– Lumea, așa cum este ea astăzi, e împărțită în cei care au și cei care nu au, în țări sărace și țări bogate. Se constată o continuă exploatare a țărilor în curs de dezvoltare, li se iau materiile prime fără o compensație echitabilă și, de fapt, atunci cînd se vorbește despre inflație, despre situația monetară mondială, îți dai seama că există o nevoie dramatică de a se lua în considerație o nouă ordine economică în lume. Și noi sperăm că statele – cele dezvoltate și cele în curs de dezvoltare – vor ține seama de această necesitate și va fi ascultată, ca să zic așa, vocea viitorului...

– Și mai ales vocile statelor mici și mijlocii, așa cum sînt țările noastre, care au de spus cuvîntul lor în lume din ce în ce mai mult.

– Absolut ! Cred că țări ca România pot aduce o mare contribuție la soluționarea acestor probleme internaționale, cu privire la noua ordine economică, la pace, la dezarmare etc.

– După cîte știu, anul viitor, Liberia va fi gazda Conferinței la nivel înalt a Organizației Unității Africane și poate că doriți să ne spuneți cîteva cuvinte despre semnificația acestei conferințe.

– În primul rînd, aș dori să spun că sîntem recunoscători guvernului român pentru sprijinul pe care îl dă, la ora actuală, Liberiei, în legătură cu pregătirea acestei conferințe, care va avea loc la Monrovia. După cum vă închipuiți probabil, pregătim intens această conferință care, după părerea mea, va fi foarte importantă. Sper că, la această conferință, vor participa mai mulți șefi de stat decît la alte reuniuni similare ; iar aceasta pentru că, între altele, Liberia este cea mai veche țară independentă din Africa ; și sper că majoritatea șefilor de stat vor aprecia atmosfera de libertate și calm în care vor putea să se întîlnească unii cu alții, pentru a discuta serioasele probleme care afectează, la ora actuală, Africa. Cred că această conferință este foarte importantă și pentru că, după cum probabil știți, africanii au fost dezbinați, timp de secole, de către imperialiști și colonialiști și cred că a venit vremea să se cunoască mai bine. Și cu cît se întîlnesc mai des, și cu cît se întîlnesc mai mulți, cu atît realizează mai clar că sînt frați pe același continent.

– V-ați referit la atmosfera calmă și relaxată menită să faciliteze succesul reuniunii de la Monrovia. Cred că, în primul rînd, de o asemenea atmosferă are nevoie Africa.

– Așa e. De fapt cred că întreaga omenire are nevoie de pace și calm pentru a se dezvolta. Cred că Africa trebuie să recîștige timpul pierdut, timpul consumat de dominația și opresiunea colonială de-a lungul secolelor. Iată de ce avem nevoie de pace mai mult ca oricînd, pentru a cîștiga timpul pierdut, pentru a ne dezvolta, deoarece întreg continentul are mare nevoie de dezvoltare. Nu ne putem permite, dacă pot spune așa, „luxul” unui război, al tulburărilor, confuziei, neliniștii. Popoarele noastre sînt subdezvoltate. Există o mare nevoie de educație, de asistență sanitară, trebuie eliminate ignoranța, sărăcia, bolile, să se dezvolte marile linii aeriene, liniile de comunicații, să se construiască drumuri de-a curmezișul Africii și căi ferate și, în general, să se ridice nivelul de trai al oamenilor. Aceasta nu se poate realiza într-o atmosferă de confruntare, de război. Înainte de toate, avem nevoie de pace.

– ...Mi se pare că există bursieri din Liberia care învață în România...

– Da, există cam 50 de studenți din Liberia care, în prezent, învață în România și sper că numărul lor va crește în anii ce vin, pentru că avem mare nevoie de oameni calificați, iar posibilitățile care ni se oferă sînt de mare ajutor pentru noi.

– Acesta este doar unul din domeniile în care România și Liberia colaborează.

– Într-adevăr, așa e. În acest domeniu, dar și în domeniile comerțului, al transportului, al turismului, al mecanizării agriculturii și al dezvoltării industriei. Cred că există multe domenii în care România și Liberia pot conlucra : comerț, cultură și sfera socială.

– Și acum, o ultimă întrebare în legătură cu vizita în România. Ce ați văzut, ce v-a interesat mai mult atît în sfera economică și socială, cît și pe plan turistic, fiindcă, vizitînd România vreme de două săptămîni, firește ați avut ocazia să cunoașteți multe din realizările noastre.

– Am fost foarte impresionat de dezvoltarea industrială, de dezvoltarea agriculturii și, de asemenea, de amploarea industriei turistice. Aceste trei domenii m-au impresionat foarte tare. Și ceea ce este cu totul remarcabil e că ați realizat toate acestea într-o perioadă foarte scurtă de timp. Consider că meritul acestor realizări este al conducerii României, al Excelenței sale președintele Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului și președintele republicii, al muncii organizate şi susținute a poporului român, care, strîns unit, traduce în viață principiile de dezvoltare bazate pe încrederea în propriile forțe și angajare totală. Acesta este un adevăr pe care și președintele Tolbert încearcă să-l sădească în mințile și sufletele oamenilor din Liberia. În 34 de ani ați revoluționat țara, și, cînd văd programele dv. de dezvoltare, obiectivele pe care vi le propuneți pentru viitorul cincinal, realizările pe care vreți să le dobîndiți – toate acestea sînt extraordinare. Pot să vă spun că admir din suflet spiritul poporului român.

Interviu realizat de
Catinca Ralea

„Dorim să facem cît mai cunoscută spaniolilor gîndirea preşedintelui Nicolae Ceauşescu“

Eladio Garcia Gastro

secretar general al Partidului Muncii din Spania

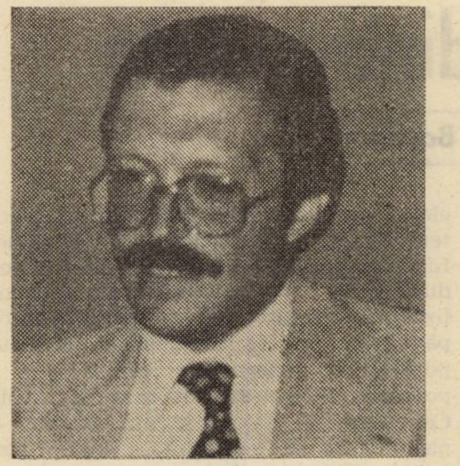

Am avut onoarea – **ne-a declarat, de la început, interlocutorul** – de a fi primit de tovarășul Nicolae Ceaușescu. A fost o întîlnire deosebit de interesantă. Am avut un schimb de păreri în legătură cu o largă gamă de probleme ; întrevederea a constituit pentru mine o experiență foarte interesantă. Am ascultat, de altfel, și alocuțiunea pe care dînsul a pronunțat-o în fața activului central de partid și de stat. De altfel, am discutat chiar cu președintele Ceaușescu despre ideile conținute în acest document, pe care îl consider o contribuție originală și extrem de importantă, foarte curajoasă, prin abordarea, pentru prima dată, a unor nuanțe deosebite ale vieții internaționale, a unor noi schimbări care au avut loc în lume ; după părerea mea, acest document are un răsunet foarte important pe arena internațională.

– Cum apreciați perspectivele dezvoltării relațiilor dintre Partidul Comunist Român și Partidul Muncii din Spania, dintre țările și popoarele noastre ?

– În ceea ce privește relațiile pe linie de partid, de la ultima mea vizită în România, acestea s-au dezvoltat constant. Au avut loc intense schimburi de vizite pe linie de partid, sindicat, experți, economiști etc. Atît la București, cît și la Madrid. Dorim să facem cît mai cunoscută gîndirea președintelui Nicolae Ceaușescu spaniolilor și, evident, oamenilor de știință din țara mea. Dorim să facem cunoscut aportul gîndirii domniei-sale la dezvoltarea ideilor progresiste ale socialismului științific și la experiența revoluționară mondială, pentru a contribui, și astfel, la dezvoltarea relațiilor bilaterale, la o cunoaștere mai aprofundată a realităților românești, a ideilor Partidului Comunist Român și ale președintelui Nicolae Ceaușescu, pentru facilitarea unor forme concrete de întărire a relațiilor dintre popoarele noastre. Cred, de altfel, că relațiile româno-spaniole au mari perspective în acest moment : mă refer la posibilitățile de dezvoltare a legăturilor economice, culturale etc. Eu am constatat existența a numeroase puncte comune între popoarele spaniol și român. Foarte multe, și, în primul rînd, idealurile comune de independență și suveranitate națională.

– De cînd ne-ați vizitat ultima oară țara, au trecut mai bine de doi ani. Doi ani plini de schimbări în Spania. Cum apreciați principalele momente ale drumului spre democrație ?

– Cred că trebuie să vorbim de un „calendar" al realizărilor practice pe de o parte, și de cauzele care au facilitat schimbările, pe de altă parte. Schimbările din ultimul an sînt deosebit de importante, mai ales democratizarea țării, realizarea alegerilor și, acum, aprobarea Constituției – probabil în octombrie –, care va sancționa, juridic, progresele politice. Toate aceste realizări politice sînt fructul unei îndelungate lupte a întregului popor spaniol. Constituția, eu o consider acceptabilă. Desigur, mai poate fi îmbunătățită în unele puncte. Ținînd, însă, seama de raportul de forțe din țară și, din moment ce ea garantează drepturile democratice fundamentale și reglementează viața țării prin metode democratice, configurînd un stat democratic, această Constituție este acceptabilă pentru poporul spaniol. Partidul meu spune da Constituției.

– După aprobarea Constituției, ce momente credeți că va mai înregistra „calendarul democratizării" ?

– Alegerile municipale, la începutul anului viitor. Momentul în care ele vor avea loc va depinde de mulți factori. Desigur, asupra acestor alegeri planează problema gravei crize economice. Odată demarată democrația, problema o constituie ieșirea din criză și metodele ce trebuie folosite pentru aceasta. Un alt eveniment important, cu valoare strategică, îl constituie – anul viitor – problema intrării sau nu în N.A.T.O. Noi nu sîntem, desigur, adepții intrării în N.A.T.O., ci ai unei politici de neutralitate și independență, de neapartenență la blocuri militare, și de aceea, ne pregătim pentru o campanie anti-N.A.T.O.

– În aceste acțiuni care, desigur, necesită unitatea forțelor progresiste, unitatea întregii clase muncitoare din Spania, care este poziția dv. față de celelalte forțe de stînga din Spania ?

– Noi sîntem ferm convinși că unitatea forțelor muncitoare, a tuturor forțelor democratice și progresiste este vitală pentru întărirea democrației și realizarea aspirațiilor imediate și importante ale oamenilor muncii. Ducem o politică de unitate ; în acest sens, acționăm pentru ca forțele politice ale clasei muncitoare să meargă împreună la alegerile municipale, iar, dacă acest lucru nu va fi posibil, dacă vor exista piedici sau obstacole vom propune, cel puțin, angajamentul comun de a apăra, prin toți consilierii aleși, un program minim de guvernare a tuturor forțelor de stînga ce vor fi alese. Credem că aceasta ar putea constitui un pas important spre unitatea forțelor de stînga, muncitorești și populare. Sîntem deciși să sprijinim orice formă de unitate de acțiune între toate forțele, și considerăm că aceasta constituie o bază substanțială pentru orice îmbunătățire a situației economice și politice a Spaniei. În acest context, noi ne pronunțăm pentru unitatea de acțiune cu partidul comunist și cu partidul socialist muncitoresc.

– Considerați că, în ajunul alegerilor, se schițează o astfel de posibilitate ?

– Dacă facem abstracție de dorințe și pornim numai de la realități, trebuie să spun că o astfel de alianță este, deocamdată, greu de realizat. Sînt mulți factori care o împiedică, în special excesul de „partidism" din Spania, și anume preocuparea pentru consolidarea propriului partid. Cred, însă, că există un curent unitar în sînul poporului și, mai ales, în rîndul oamenilor muncii spanioli, și acesta nu este rodul vreunei speculații, ci al faptului că, de-a lungul a 40 de ani, forțele democratice au luptat împreună, unite, împotriva franchismului. Consider că această memorie istorică, care definește conștiința poporului, și acest spirit de unitate se vor afirma. Și, dacă nu cred că vom ajunge la o alianță în preajma alegerilor, cred, însă, că se nasc forme de unitate, poate embrionare, dar care sînt pași necesari, pentru realizarea înțelegerii în vederea promovării unui program minim comun de colaborare, fără de care am lăsa drum liber de înaintare dreptei. Sînt, deci, optimist, în acest domeniu, și cred că vom face pași înainte pe calea unității.

Interviu realizat de
Ileana Scipione

Expunerea tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU – idei în acțiune

Realismul în abordarea situației internaționale – cerință primordială în asigurarea unui curs pozitiv în relațiile dintre state

Corneliu Bogdan

Apariția, în ultima vreme, a unor evoluții negative în situația internațională, mai ales agravarea unor conflicte vechi și apariția unora noi, recrudescența metodelor de forță în raporturile dintre state nu mai este și nici nu ar putea fi contestată de nimeni. Problema principală este, însă, aceea a concluziilor practice care se trag din această constatare.

Unii observatori și oameni politici, pornind tocmai de la evoluțiile amintite mai sus, ajung să pună la îndoială posibilitatea eliminării forței din raporturile dintre state și, în general, posibilitatea unor previziuni realiste cu privire la perspectivele vieții internaționale.

Există desigur, și o tendință în sens opus: aceea de a minimaliza sau, în orice caz, de a simplifica explicația ascuțirii, în ultima perioadă, a contradicțiilor internaționale și, mai ales, de a nu vedea că abordarea constructivă a problemelor complexe ale omenirii reclamă, și din partea forțelor sociale progresiste, o reevaluare critică și o adaptare continuă a tezelor și metodelor lor de acțiune la realitățile în continuă și rapidă schimbare ale lumii contemporane.

Nici fatalismul sau defetismul, nici simplificările facil-optimiste nu pot servi ca temelie pentru o politică externă eficace, de perspectivă și, mai ales, nu pot insufla popoarelor încredere în cauza păcii și colaborării internaționale, nu pot asigura politicii externe sprijinul activ al opiniei publice, condiție esențială, în zilele noastre, pentru succesul oricărei acțiuni politice.

Dacă politica externă a României socialiste se bucură azi de autoritate, iar eficacitatea ei este larg recunoscută, aceasta se datorește, nu în mică măsură, faptului că ea se întemeiază pe o concepție care se împotrivește interpretărilor subiective, care abordează realitățile așa cum sînt ele, urmărind să desprindă, din complexul fenomenelor internaționale, tendințele fundamentale ale evoluției politicii mondiale și care, pe baza unei asemenea analize, propune căile și mijloacele pentru depășirea greutăților și asigurarea unui curs pozitiv al raporturilor dintre țări și popoare. Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu în fața activului central de partid și de stat reprezintă o nouă și strălucită expresie a acestei concepții în acțiune.

Tendința recentă, incontestabilă, spre ascuțirea contradicțiilor vieții internaționale este abordată, în expunere, frontal, dar, de la bun început, analizată în contextul ansamblului de contradicții și a marilor schimbări care caracterizează societatea contemporană.

Contradicțiile, în sine, nu trebuie să sperie pentru că, așa după cum se știe și se recunoaște, ele sînt inerente oricărui proces de dezvoltare. Întrebarea principală rămîne, însă, dacă astăzi, mai mult decît în trecut, se poate evita ascuțirea acestor contradicții și transformarea lor în conflicte internaționale cu consecințe grave pentru întreaga omenire.

Răspunsul trebuie căutat, în primul rînd, în transformările revoluționare care se petrec azi în lume și care, pe planul raporturilor internaționale, își găsesc expresia în afirmarea fără precedent a hotărîrii popoarelor de a-și orîndui viața potrivit intereselor și aspirațiilor lor, de a deveni stăpîne pe destinele lor, de a-și asigura dezvoltarea economico-socială liberă și independentă.

Transformările revoluționare contemporane nu se mărginesc numai la sfera politică, socială, națională, dar includ, ca o componentă esențială, revoluția științifică și tehnică, care are ca principal efect pe plan internațional accentuarea puternică a interdependențelor și, pe această bază, formarea unei conștiințe tot mai puternice în rîndurile popoarelor că problemele fundamentale ale lumii moderne nu își pot găsi o soluționare constructivă decît prin eforturile conjugate ale tuturor țărilor, ale tuturor națiunilor, mari sau mici, dezvoltate sau în curs de dezvoltare, indiferent de regimul lor social-politic. În același timp, revoluția științifică și tehnică creează continuu și mijloacele materiale pentru îndeplinirea celor mai înalte aspirații ale popoarelor, ceea ce, fără îndoială, stimulează și dă o perspectivă și mai largă luptei acestora pentru o lume a echității și justiției.

Astfel, procesul revoluționar global determină deplasări substanțiale pe eșichierul mondial în favoarea forțelor care se pronunță pentru pace, înțelegere între popoare, progres social și tocmai aceste deplasări reprezintă principalul temei al aprecierii că, în ansamblu, tendința generală în viața internațională este pozitivă.

Această tendință generală își găsește expresia în:

— procesul de consolidare, în viața internațională, a principiilor independenței și suveranității naționale, pe de o parte, și în criza politicii de forță, a blocurilor militare, pe de altă parte;

— intensificarea fără precedent a relațiilor și schimburilor bilaterale dintre state;

— accelerarea considerabilă a procesului de negocieri multilaterale care se extinde, practic, asupra tuturor marilor probleme contemporane și cunoaște un proces de democratizare continuu, chiar dacă inegal.

Din acest punct de vedere, ascuțirea contradicțiilor internaționale, intensificarea tendințelor de reîmpărțire a lumii în sfere de influență și dominație reprezintă reacția de nerăbdare și neliniște, rezistența și contraofensiva acelor forțe politice care își văd pozițiile privilegiate, în cadrul sistemului internațional bazat pe dreptul celui mai tare, amenințate de progresele luptei pentru un sistem internațional cu adevărat democratic.

Desigur, această dezvoltare a fost grăbită și stimulată de prelungirea, peste orice prevederi, a crizei economice și monetare, a crizei energiei și materiilor prime. Într-un anumit sens, asemenea răbufniri sînt de așteptat din partea unor forțe conservatoare depășite de istorie, dar care nu vor sau nu sînt în stare să părăsească scena acesteia de bună voie.

Pe de altă parte, în domeniul raporturilor internaționale recrudescența, chiar vremelnică și limitată, a metodelor de forță este foarte periculoasă și nu poate fi tratată cu ușurință. Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu din 3 august 1978 pune, încă o dată, în lumină, cu deosebită pregnanță, că deplasările în raportul de forțe pe arena mondială în favoarea păcii, democrației și progresului nu se materializează în rezultate concrete automat, ci numai printr-o luptă continuă, bazată pe analiza tot mai cuprinzătoare și aprofundată a schimbărilor care se produc în lume și a modului concret în care procesele

Expunerea tovarășului
NICOLAE CEAUȘESCU
– idei în acțiune

obiective contemporane acționează asupra politicii mondiale.

Ni se pare, în acest context, că de o deosebită importanță practică este înțelegerea corectă a legăturii dialectice dintre cele două laturi sub care se manifestă, pe planul relațiilor dintre state, procesul revoluționar contemporan : afirmarea puternică a personalității naționale, pe de o parte, și accentuarea interdependențelor, pe de altă parte. Cum pot fi împăcate aceste două tendințe ? Cum se poate răspunde cerințelor interdependenței și, în același timp, cerințelor impuse de interese fundamentale naționale ?

Este evident că răspunsul pozitiv este cel pe care îl promovează consecvent România în întreaga sa activitate internațională, și anume interdependența trebuie în așa fel organizată și îndrumată, încît să întărească independența fiecărui participant la comunitatea internațională, în primul rînd prin înlăturarea treptată a deosebirilor mari dintre nivelurile de dezvoltare a acestora, prin consolidarea independenței economice. Orice mod de abordare a interdependențelor care ar accentua, în fapt, inegalitățile și dependențele nu poate fi decît o sursă de ascuțire a contradicțiilor, o sursă de conflicte grave între state. **„Sprijinirea independenței naționale, a dezvoltării economice de sine stătătoare a tuturor națiunilor** — arată tovarășul **Nicolae Ceaușescu — constituie, în momentul de față, o latură esențială a întregii vieți internaționale“.**

Capacitatea forțelor sociale progresiste de a respinge contraofensiva politicii de forță este strîns legată de unitatea acestor forțe și, în primul rînd, pe planul raporturilor interstatale, de unitatea țărilor socialiste, a țărilor în curs de dezvoltare, a mișcării nealiniate. Rezolvarea acestei sarcini este și ea legată de o înțelegere corectă a raporturilor dintre aceste țări.

Unitatea țărilor socialiste, sau cea a țărilor în curs de dezvoltare nu se pot realiza ignorînd că, între aceste țări, există, în mod inevitabil, contradicții care își au sursa în tradiții istorice și culturi diferite, în probleme numeroase acumulate de-a lungul veacurilor, în deosebiri în nivelul de dezvoltare economică etc., și că aceste contradicții nu pot fi lichidate automat prin victoria luptei de eliberare națională sau a revoluției socialiste. Recunoașterea acestei realități permite abordarea sobră, responsabilă a acestor contradicții și soluționarea lor pe singura cale rațională acceptabilă : aceea a tratativelor în spirit de deplină egalitate și respect reciproc.

În același timp, această abordare sobră duce, inevitabil, la concluzia că deosebirile de vederi, divergențele sau chiar litigiile dintre unele din aceste țări nu pot depăși în importanță interesul comun, prioritar, în eliminarea politicii de forță și în făurirea unui sistem internațional care să le asigure dezvoltarea nestingherită, conformă intereselor și aspirațiilor lor. Într-un asemenea sistem, deosebirile și chiar divergențele sau litigiile dintre state își vor pierde, inevitabil, din acuitate și se vor preta mai ușor la soluții politice constructive.

În ultimă instanță, unitatea forțelor politice care se pronunță pentru pace și cooperare internațională trebuie concepută pe un plan cît mai larg. Cu cît procesul revoluționar global duce, în mod inevitabil, la intensificarea contradicțiilor ideologice, cu atît mai mult se impun eforturi suplimentare pentru a evita ca acestea să ducă la exacerbarea contradicțiilor interstatale, pentru ca, dimpotrivă, să se intensifice cooperarea între state și popoare, indiferent de opțiunile lor interne, pentru soluționarea problemelor de interes comun.

Un exemplu concludent îl reprezintă criza economică și a energiei. Evident, ea își are rădăcinile în însăși structura sistemului capitalist. Dar criza afectează, într-o măsură mai mare sau mai mică, întreaga omenire, și un efort internațional general pentru soluționarea unor probleme economice globale poate atenua considerabil efectele crizei, ceea ce este în interesul tuturor și va crea chiar condiții mai bune pentru ca fiecare națiune să se poată dezvolta liber, conform propriilor sale opțiuni sociale.

Unitatea de acțiune a tuturor popoarelor, a tuturor forțelor ce se pronunță pentru pace, prietenie între popoare, pentru progres rămîne factorul hotărîtor capabil să asigure, pînă la urmă, un curs pozitiv al vieții internaționale.

Întreaga activitate externă a României socialiste este îndreptată spre consolidarea și întărirea acestei unități, cu convingerea fermă că, așa după cum arată tovarășul **Nicolae Ceaușescu, „popoarele, adevăratele creatoare ale istoriei, dispun de forța și capacitatea de a învinge orice greutăți și obstacole și edifica pe planeta noastră o lume mai bună și mai dreaptă, o lume a păcii și colaborării“.**

Securitatea și cooperarea în Europa – un vast program de acțiuni și măsuri concrete

Valentin Lipatti

S-au împlinit, luna aceasta, trei ani de la semnarea Actului final al Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa (C.S.C.E.), trei ani de cînd șefii de stat și guvern ai celor 35 de state participante la conferință, reuniți în jurul aceleiași mese la Helsinki, marcau, prin prezența și semnătura lor, începutul unei noi etape în viața continentului nostru.

După cum se știe, țara noastră a acționat cu perseverență pentru pregătirea, desfășurarea și încheierea cu succes a Conferinței general-europene, eveniment de reală însemnătate în istoria Europei. În elaborarea și promovarea concepției românești despre securitatea europeană, rolul hotărîtor revine secretarului general al partidului, președintele republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a cărui activitate internațională pentru afirmarea principiilor noi care trebuie să guverneze relațiile între state se bucură de o apreciere unanimă pe plan european și mondial.

În tot acest răstimp, România socialistă a acționat pentru traducerea în viață a prevederilor înscrise în Actul final, conceput ca un tot unitar și ca un vast program de activitate menit să stabilească direcțiile unui proces în continuă dezvoltare. Țara noastră a militat, ca atare, pentru lărgirea și diversificarea, pe plan bilateral și multilateral, a colaborării cu toate celelalte state semnatare ale Actului final, în domeniile politic, economic, tehnico-științific, cultural, pentru adoptarea de măsuri concrete în domeniul dezangajării militare și dezarmării pe continent, măsuri care să dea un conținut real obiectivului complex al securității europene. În acest context, se cuvine a fi subliniată activitatea neobosită, de o deosebită importanță, a președintelui țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în cadrul numeroaselor întîlniri cu șefi de stat și guvern ai țărilor participante la C.S.C.E., întîlniri

Expunerea tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU – idei în acțiune

și vizite care au impulsionat transpunerea în viață, în cadru bilateral, a principiilor și măsurilor convenite în Actul final de la Helsinki.

Cei trei ani care s-au scurs de la semnarea Actului final au relevat, totodată, și existența unor greutăți și obstacole în calea procesului multilateral început de C.S.C.E. ; s-a verificat, astfel, justețea și realismul apelului lansat la Helsinki de tovarășul Nicolae Ceaușescu de a se acționa ferm și perseverent pentru ca hotărîrile adoptate să prindă viață, iar Conferința general-europeană să deschidă, astfel, cu adevărat, noi perspective pentru dezvoltarea liberă, neîngrădită, a popoarelor continentului.

Concepînd Conferința general-europeană nu ca un scop în sine, ci ca începutul unui proces a cărui înfăptuire implică eforturi susținute din partea tuturor statelor participante, țara noastră a acționat, alături de alte țări mici și mijlocii, pentru ca Reuniunea general-europeană de la Belgrad (octombrie 1977—martie 1978) să constituie un moment semnificativ al acestui proces, să impulsioneze înfăptuirea angajamentelor asumate la Helsinki. Din păcate, Reuniunea de la Belgrad s-a încheiat cu rezultate nesatisfăcătoare, dezamăgind astfel speranțele popoarelor Europei. O atare situație s-a datorat, într-o largă măsură, faptului că, în ultima vreme, în viața internațională s-au ivit noi complicații, s-au accentuat tendințele de reîmpărțire a lumii în zone de influență și de dominație, tendințe care au adus grave prejudicii desfășurării și rezultatelor Reuniunii de la Belgrad. Dar — așa cum arăta tovarășul **Nicolae Ceaușescu** în magistrala expunere făcută la 3 august în fața activului central de partid și de stat — **„în opoziție cu tendințele de reîmpărțire a zonelor de influență și de dominație se afirmă tot mai puternic o politică nouă, de colaborare între state, pe baza deplinei egalități în drepturi, a principiilor independenței și suveranității naționale, a neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc — singura care poate asigura o evoluție democratică a vieții politice mondiale, raporturi de prietenie și colaborare între toate națiunile, întărirea securității și păcii generale“.** Astfel, cursul nou de democratizare a relațiilor interstatale și de așezare pe baze noi a conlucrării general-europene nu a putut fi oprit nici la Reuniunea de la Belgrad, unde, după cum este cunoscut, a putut fi asigurată continuarea, în forme organizate, a procesului multilateral început de C.S.C.E., prin ținerea în 1980 la Madrid a unei noi reuniuni a reprezentanților celor 35 de state participante la Conferința general-europeană și convocarea, pînă atunci, a unor reuniuni de experți pe teme concrete de interes comun.

O nouă etapă a procesului complex al edificării securității europene ne stă, ca atare, în față, etapă care implică eforturi sporite de aplicare, pe plan bilateral și multilateral, a prevederilor Actului final, precum și pregătirea temeinică a Reuniunii de la Madrid din 1980.

În mod imperios se desprinde, în primul rînd, necesitatea unor măsuri efective de dezangajare militară și dezarmare, fără de care nu se poate vorbi de o securitate reală pe continentul european, ca și în general în lume. Este cunoscut faptul că în Europa — unde se află față în față două blocuri militare opuse — sînt concentrate și continuă să sporească cele mai puternice forțe militare, armamentele cele mai perfecționate, inclusiv cele nucleare. Existența lor creează pericole grave pentru soarta păcii, generează tensiuni și un climat de neîncredere între state ; popoarele Europei trăiesc într-un adevărat arsenal, care poate distruge nu numai continentul, dar și întreaga planetă de mai multe ori. Existența acestei situații deosebit de primejdioase trebuie să ducă, în prezent, la măsuri concrete, efective, de dezangajare militară. De aceea, așa cum arată tovarășul Nicolae Ceaușescu în expunerea de la 3 august, obținerea unor rezultate pozitive la negocierile de la Viena privind reducerea trupelor și armamentelor în Europa centrală ar avea, dincolo de cifrele propuse, o semnificație politică, psihologică pentru popoarele din Europa și din întreaga lume ; s-ar demonstra astfel că este posibil să se ajungă la o înțelegere, încrederea între state ar crește și s-ar deschide calea pentru o abordare mai serioasă a dezangajării militare pe continent. Totodată, aspectele militare ale securității europene ar trebui să devină o preocupare fundamentală pentru guvernele țărilor semnatare ale Actului final. **„Trebuie să acționăm** — arată tovarășul **Nicolae Ceaușescu — ca problemele referitoare la dezangajarea militară să fie discutate în cadrul general al securității europene, cu participarea tuturor statelor. Să facem astfel ca aceste probleme să stea în centrul viitoarei reuniuni de la Madrid“.** Propunerile României, prezentate la Reuniunea de la Belgrad și, mai ales, la sesiunea specială a Adunării Generale a O.N.U. consacrată dezarmării, atestă preocuparea permanentă și interesul țării noastre de a-și aduce o contribuție activă, în toate forurile internaționale, la înfăptuirea unei securități reale în Europa.

În aceeași ordine de idei, România, care are relații bune cu toate țările din Balcani, înțelege să militeze mai activ, să-și propună un program mai larg și să desfășoare o muncă mai susținută pentru realizarea de noi pași în direcția îmbunătățirii colaborării dintre țările balcanice, atît pe plan bilateral, cît și pe plan multilateral, fiind bine știut că o atare colaborare constituie o contribuție efectivă la cauza securității europene. Se impune, de asemenea, așa cum arată președintele României, realizarea unei colaborări mai strînse cu țările dunărene, inclusiv în scopul folosirii mai bune a Dunării.

Se cuvine, totodată, să relevăm că, pe planul conlucrării general-europene în domeniul politico-juridic, semnificativă pentru adîncirea procesului edificării securității europene va fi și elaborarea unei metode de reglementare pașnică a diferendelor între statele semnatare ale Actului final, ca un corolar al nerecurgerii la forță și la amenințarea cu forța. În acest scop, așa cum s-a convenit la Belgrad, o reuniune de experți ai celor 35 de state participante se va ține la Montreux (Elveția) spre sfîrșitul acestui an.

În etapa actuală, o deosebită atenție trebuie acordată intensificării relațiilor economice și tehnico-științifice, pe plan bilateral și multilateral. Actul final cuprinde, în această privință, un amplu program de acțiune menit să ducă la înlăturarea obstacolelor și barierelor din calea schimburilor economice, să faciliteze accesul tuturor țărilor la cuceririle științei și tehnicii moderne, să țină seama în mod corespunzător de interesele țărilor în curs de dezvoltare din Europa, să diversifice relațiile și conlucrarea între instituții și specialiști. În această ordine de idei, trebuie relevat ca un fapt pozitiv rezultatele bune cu care s-a încheiat reuniunea de experți ținută recent la Bonn și care a avut ca sarcină să pregătească convocarea unui „Forum științific“ general-european, a cărui primă reuniune va avea loc la Hamburg, în februarie 1980.

Și în domeniul cultural există premise favorabile lărgirii activităților pe multiple planuri, fiind bine cunoscut că extinderea și diversificarea schimburilor și colaborării în domeniile culturii, educației și informației, îmbunătățirea contactelor între oameni, rezolvarea problemelor umanitare care privesc condițiile de viață și de muncă a unor mase largi contribuie nemijlocit la respectul reciproc, înțelegerea și apropierea între statele și popoarele continentului. Țara noastră a acționat și va continua să acționeze în acest spirit, considerînd că aceste probleme sînt o componentă a procesului edificării securității europene, dar că rezolvarea lor trebuie să se facă pe baza principiilor înscrise în Actul final și nu să constituie motive de amestec în treburile interne ale altor state, de încordare a climatului politic.

Dezvoltarea și diversificarea relațiilor economice, științifice și culturale în zona Mediteranei va face, în sfîrșit, obiectul unei importante reuniuni de experți, care se va ține în capitala Maltei, La Valetta, în februarie—martie 1979.

Un amplu program de acțiune, pe plan bilateral și multilateral, se cuvine a fi tradus în viață pentru ca, pînă la Reuniunea de la Madrid din 1980, edificarea securității și dezvoltarea cooperării în Europa, în toate domeniile convenite la Helsinki, să înregistreze progrese semnificative. Aceasta presupune, însă, acțiuni concrete, eforturi permanente din partea tuturor statelor participante la C.S.C.E. Numai în acest fel Reuniunea de la Madrid va putea deveni o etapă importantă a procesului început. În ceea ce o privește, România socialistă — așa cum declara tovarășul **Nicolae Ceaușescu — „este angajată ferm pe această linie și nu va precupeți nimic nici în viitor pentru instaurarea unei politici noi, cu adevărat echitabile și democratice, în viața internațională“.**

BELGRAD

Convorbirile la nivel înalt iugoslavo — chineze

Convorbirile la nivel înalt iugoslavo-chineze, prilejuite de vizita oficială de prietenie întreprinsă în R.S.F. Iugoslavia de Hua Kuo-fen, președintele C.C. al P.C. Chinez, premierul Consiliului de Stat al R.P. Chineze, au abordat o arie largă de probleme, atît cu caracter bilateral, cît și privitor la situația actuală de pe arena mondială. Ele au fost — așa după cum aprecia, la dineul de rămas bun, Iosip Broz Tito, președintele R.S.F. Iugoslavia, președintele U.C.I. — foarte rodnice, prefigurînd, în cadrul unei continue dezvoltări a raporturilor reciproce, folosirea și mai deplină a posibilităților de cooperare economică, tehnologică, științifică și culturală între cele două țări. O asemenea evoluție este, de altfel, certificată și de documentele încheiate cu prilejul vizitei : Acordul interguvernamental iugoslavo-chinez de colaborare economică și tehnico-științifică pe termen lung și Acordul cu privire la constituirea Comitetului iugoslavo-chinez de colaborare economică și tehnico-științifică. S-a convenit, de asemenea, semnarea, într-un viitor apropiat, a mai multor acorduri concrete și convenții în domeniul respectiv.

Schimbul de păreri cu privire la posibilitățile extinderii continue a colaborării economice și comerciale a reliefat dorința de îmbogățire a acesteia cu forme noi, convenindu-se, în acest sens, ca relațiile economice să fie extinse și în sfera cooperării industriale, a construcției în comun a unor obiective economice și să se intensifice schimbul de realizări și de experiență în domeniul colaborării tehnico-științifice.

În ceea ce privește dezvoltarea relațiilor dintre Uniunea Comuniștilor din Iugoslavia și Partidul Comunist Chinez, ea a fost apreciată, în cursul convorbirilor, ca fiind pozitivă. Cooperarea dintre Uniunea Comuniștilor din Iugoslavia și Partidul Comunist Chinez — sublinia, în acest sens, agenția Taniug — s-a caracterizat prin eforturi de ambele părți pentru o cunoaștere și o înțelegere reciprocă tot mai bună, în direcția asigurării condițiilor pentru o dezvoltare stabilă și durabilă a relațiilor dintre cele două partide, acest proces desfășurîndu-se prin intermediul unui dialog deschis, menținut într-o atmosferă de prietenie, cunoaștere și încredere reciprocă. În cadrul convorbirilor, a fost, de asemenea, relevat faptul că baza pentru dezvoltarea fructuoasă, în continuare, a relațiilor dintre cele două partide o constituie respectul reciproc față de principiile autonomiei, egalității responsabilității fiecărui partid în fața propriei sale clase muncitoare și a propriului popor ,precum și recunoașterea deosebirilor căilor de dezvoltare socialistă și a poziției internaționale a țărilor respective.

Vizita efectuată, anul trecut, în R.P. Chineză, de președintele Iosip Broz Tito, convorbirile purtate cu președintele Hua Kuo-fen au făcut ca raporturile dintre cele două țări să intre pe făgașul unei dezvoltări ample, susținute .S-a acordat importanța cuvenită contactelor și colaborării dintre organizațiile sociale și de masă, s-a extins cooperarea în toate domeniile.

Apreciind vizita în Iugoslavia a președintelui Hua Kuo-fen — prima vizită în această țară a unui conducător la cel mai înalt nivel al R.P. Chineze și al P.C. Chinez — ca avînd o mare însemnătate pentru dezvoltarea în continuare a relațiilor dintre cele două țări, președintele Iosip Broz Tito sublinia că sentimentele de prietenie exprimate de popoarele iugoslave față de China, de poporul chinez și de însuși președintele Hua constituie o dovadă a faptului că prietenia iugoslavo-chineză se întemeiază pe o bază solidă. „Părerile celor două părți — declara președintele iugoslav — sînt identice sau asemănătoare în numeroase probleme discutate în timpul convorbirilor. Sînt foarte puține deosebiri, și chiar dacă există deosebiri, le vom rezolva împreună, treptat, pe parcursul dezvoltării relațiilor noastre“. La rîndul său, președintele Hua Kuo-fen sublinia : „Convorbirile purtate între cele două țări și cele două partide ale noastre au fost foarte satisfăcătoare. În probleme fundamentale și esențiale părerile noastre sînt identice“. „Popoarele Chinei și Iugoslaviei nutresc în inimile lor o profundă prietenie“, arăta, de asemenea, președintele chinez.

Aspect din timpul întîlnirii dintre președinții Iosip Broz Tito și Hua Kuo-fen

Între președinții Iosip Broz Tito și Hua Kuo-fen a avut loc un schimb detaliat de păreri în legătură cu situația internațională și actualele focare de criză, părțile informîndu-se reciproc asupra punctelor de vedere referitoare la situația din Asia, Europa, Orientul Mijlociu și Africa. S-a constatat că între cele două țări există o identitate sau similitudine de păreri într-o serie de probleme internaționale. Cu acest prilej, s-a subliniat îndeosebi importanța și rolul O.N.U. în rezolvarea problemelor internaționale deschise, precum și necesitatea angajării, în continuare, a celor două țări în vederea unei activități încununate de tot mai mult succes a acestei organizații, pentru consolidarea păcii și pentru soluții politice și economice internaționale bazate pe egalitatea în drepturi.

În cadrul discuțiilor, un loc important a revenit, în mod firesc, problemelor legate de aspirațiile spre pace, prosperitate și progres ale popoarelor. În acest context, încă din prima zi a vizitei, președinții Iosip Broz Tito și Hua Kuo-fen au subliniat importanța și rolul politicii și a mișcării de nealiniere, apreciind-o drept o forță politică care influențează pozitiv asupra relațiilor internaționale, care mobilizează și unește acțiunile majorității țărilor din lume, cu orînduiri sociale și nivel de dezvoltare diferite, pe baza largă și principială a luptei pentru pace, independență, egalitate în drepturi și edificarea noului sistem de relații politice și economice juste în lume, a luptei împotriva imperialismului și colonialismului.

Dialogul iugoslavo-chinez la cel mai înalt nivel s-a desfășurat într-o atmosferă prietenească, pătrunsă de sinceritate și respect reciproc. El va fi continuat, președintele Iosip Broz Tito acceptînd invitația președintelui Hua Kuo-fen de a face o vizită în China.

Vasile Crișu

LISABONA

„O soluție de urgență“ și șansele ei

Investirea oficială a noului premier portughez s-a produs, și, îndată după îndeplinirea acestei formalități, a devenit cunoscută componența echipei sale, alcătuită din 15 miniștri și doi secretari de stat. În zilele următoare, guvernul condus de Alfredo Nobre da Costa — al nouălea după „revoluția garoafelor“ și al treilea format după alegerile din 1976 — urmează să-și prezinte programul în Adunarea republicii. Va fi momentul în care lumea politică portugheză va trebui să parcurgă distanța dintre expectativă și opțiune.

Alfredo Nobre da Costa : noul guvern portughez își va fixa obiectivele pornind de la programul ultimului guvern Soares „în care vor fi făcute modificări“

„Programul meu se va inspira din cel al guvernului constituțional dominat de socialiști“ — a afirmat Nobre da Costa. Faptul că noul prim-ministru se autocaracterizează drept un simpatizant al Partidului Socialist nu-i ușurează raporturile cu gruparea lui Mario Soares. Tonul socialiștilor rămîne critic, cu toate că mai multă prudență poate fi deslușită în ultimele luări de poziție. În general, partidele sînt reținute, preferă așteptarea. Social-democrații lui Sa Carneiro l-au sprijinit pe Nobre da Costa din primul moment, ceea ce nu exclude rezervele. Centriștii au fost mai nuanțați. Însă marți, la ceremonia de învestitură a guvernului au absentat ostentativ. Comuniștii au demonstrat moderație. Alvaro Cunhal a subliniat că, deși formula preconizată de Nobre da Costa nu o consideră drept o soluție satisfăcătoare, partidul comunist nu intenționează să se lase antrenat într-o campanie împotriva noului guvern, în condițiile absenței altei alternative democratice. „Numai forțele reacționare sînt interesate într-o destabilizare a situației politice, sociale, economice sau militare din Portugalia“ — a declarat liderul comunist în interviul acordat ziarului „O Jornal“, idee pe care a reluat-o într-un discurs rostit în Alentejo. Cunhal a atras atenția că, de modul în care va fi aplicată reforma agrară depinde atitudinea P.C.P. față de noul guvern. La acest capitol, Nobre da Costa a adus precizări : premierul investit, vorbind la microfonul radioului, a subliniat că intenționează să joace, personal, un rol de arbitru în punerea în practică a legii reformei agrare „care a fost votată și trebuie aplicată“. Apreciind reforma agrară drept „crucială“, Nobre da Costa a promis că, la sfîrșitul lui septembrie sau, cel mai tîrziu, în primele zile din octombrie, va vizita Alentejo, regiunea agricolă a țării, scena unor aspre confruntări sociale. În materie industrială, șeful noului guvern a menționat că nu intenționează să modifice politica naționalizărilor, dar că va lua măsuri pentru a face să crească încrederea investitorilor. Firește, abia lectura programului va clarifica intențiile noii echipe ministeriale. Dar care sînt perspectivele acestui guvern — constituit sub auspiciile discreției — de a străbate terenurile minate ale dezbaterii parlamentare ? Agenția U.P.I. amintește că, exceptînd trei miniștri, ceilalți au făcut parte, ca independenți, din guvernele socialiste anterioare. Fiecare din personalitățile chemate pe banca ministerială participă cu titlu personal, recomandată în primul rînd de calitățile sale în materie de gestiune publică (7 miniștri sînt ingineri, 3 economiști, 1 medic veterinar, 3 avocați și juriști). Trei militari întregesc această formațiune guvernamentală, aflată în afara forțelor politice, dar ai cărei miniștri au, fiecare, nedisimulate, propriile simpatii.

Un comentator afirma că Nobre da Costa nu-și îngăduie iluzii. Șansele de supraviețuire ale guvernului său depind de un context politic cu o infinitate de necunoscute, deși tocmai această împrejurare ar putea să-i prelungească existența. Imposibilitatea formării unei majorități parlamentare viabile („mariajul“ socialiștilor cu centriștii a eșuat, centriștii au ezitări față de avansurile dreptei, socialiștii rămîn depărtați de o formulă bazată pe unitatea stîngii) conferă actualului guvern nu o simplă misiune tranzitorie spre un scrutin care n-ar aduce, probabil, suficientă limpezime, ci un rol stabilizator, de normalizare a raporturilor între partide. Cel puțin aceasta este o intenție mărturisită de Nobre da Costa, cînd evocă nevoia de a acorda partidelor răgazul necesar definirii unei noi coaliții. Ceea ce, în viziunea premierului, nu exclude posibilitatea ca noul guvern să dureze pînă în 1980, adică pînă la finele actualei legislaturi.

Într-o conferință de presă — eveniment ieșit din obișnuit, fiind prima de la instalarea sa la Palatul Belem — generalul Antonio Ramalho Eanes a exclus posibilitatea de a-și prezenta demisia în cazul în care programul guvernului Nobre da Costa ar fi respins în Adunarea Republicii. Un eșec al lui Nobre da Costa ar obliga la căutarea altei formule, fondată pe consensul majorității partidelor. Dacă nici într-un asemenea caz nu s-ar ajunge la o reglementare, președintele afirmă că se va vedea obligat să prezinte, el însuși, un guvern Adunării.

Eanes a făcut cîteva precizări importante : a) nu are intenția să introducă un regim prezidențial sau să reducă partidele la un rol subaltern ; b) nu există nici un diferend între partidul socialist și el, ci doar neînțelegeri care ar trebui să fie depășite ; c) nu poate fi vorba de o lovitură de stat în țară ; d) sînt „cîteva probleme“ în interiorul armatei, referitoare la rolul Consiliului revoluției, însă acestea n-au un caracter de gravitate și sînt pe cale de soluționare.

La Lisabona, comentatorii au remarcat accentul pus de Eanes pe caracterul tranzitoriu al guvernului Nobre da Costa („soluție de urgență“) și afirmarea rolului indispensabil al partidelor în structura democratică a statului. A fost ceea ce corespondentul „France Presse“ denumea „dozaj echilibrat de fermitate și suplețe“. Confederația generală a muncitorilor portughezi a apreciat declarațiile președintelui ca „pozitive și stabilizatoare“. Centrala sindicală — ale cărei poziții sînt apropiate de cele ale comuniștilor — consideră că atitudinea generalului Eanes este de natură „să consolideze regimul democratic“.

Criza declanșată la 27 iulie, prin demiterea lui Mario Soares, a plasat Portugalia în incertitudine. Formarea noului guvern nu semnifică, desigur, o autentică ieșire din criză. Problemele generate de complexitatea actualei situații politice și economice persistă, iar soluționarea lor implică mai mult decît o formulă ministerială ipotecată de provizorat. Deși, se știe, în destule cazuri, provizoratul este... durabil.

M. Ramură

Ja'afar Sharif Emami a format un nou guvern iranian. Premierul a adresat o „declarație către națiune“ în care afirmă că actualul cabinet trebuie „să întreprindă imediat măsuri fundamentale, într-un spirit de disciplină, cooperare, unitate și fraternitate“

MANAGUA

Operaţiunea-surpriză de la Palatul Naţional

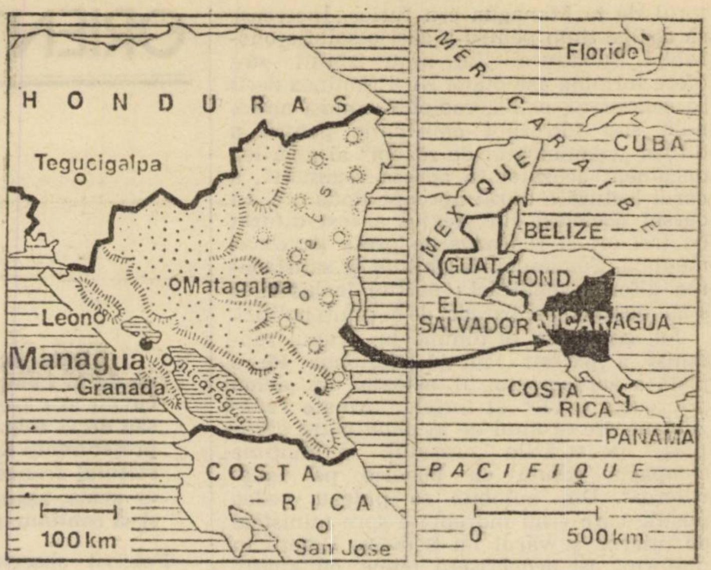

Nicaragua : ţara cea mai întinsă din America centrală (148 000 kmp), însă puţin populată (2 200 000 locuitori). Vulcanică, cu păduri tropicale mlăştinoase şi 9 306 kmp de lacuri, ţara dispune de cîmpii fertile pe coasta Pacificului Cele mai importante exporturi : bumbacul, cafeaua, carnea, lemnul, zahărul şi bananele (sectorul apicol contribuie cu 70 la sută la exportul total). 50 la sută din populaţie are un venit mediu de 90 dolari (Hartă reprodusă din Le Figaro)

Cea mai spectaculoasă acţiune lansată de adversarii lui Somoza — au apreciat observatorii din Managua după îndrăzneaţa incursiune din Palatul Naţional. Sfidarea cea mai serioasă căreia a trebuit să-i facă faţă, vreodată, Somoza s-a încheiat cu o răsunătoare înfrîngere a regimului opresiv.

„O PRECIZIE STUPEFIANTĂ“. Un ziarist, pe care întîmplarea l-a adus la faţa locului, avea să povestească : operaţiunea a fost desfăşurată cu „o precizie stupefiantă“. Grupul a pătruns fără dificultate în Palatul Naţional. Era marţi 22 august, aproape ora 12,30. Uniforma verde-oliv a şcolii de infanterie nu a trezit bănuieli. Nimeni nu a avut timp să-şi pună întrebări asupra grupului care a intrat ordonat, respectuos, în vasta clădire din cartierul vechi al Managuei : o unitate destinată pazei sau o stranie excursie ? Tinerii în uniformă şi cu berete de „rangers“ — mulţi dintre ei păreau nişte băieţandri — s-au grăbit spre etajul 2. Au urcat scările şi, înainte ca alarma să poată fi dată, au dezarmat pe gardieni. Etajul 2 este cel care adăposteşte Camera deputaţilor. În cîteva minute, membrii parlamentului au devenit ostatici. Doi ofiţeri, încercînd să deschidă focul, au fost doborîţi. Rapiditatea şi siguranţa cu care comandoul a acţionat au făcut imposibilă orice împotrivire. Palatul Naţional a trecut sub controlul tinerilor în uniformă de infanterişti. Trupele aduse imediat au trebuit să se mulţumească cu încercuirea clădirii şi un tir dezordonat. În edificiu rămăseseră sute de persoane. Numărul exact al ostaticilor n-a putut fi precizat. În parlament se aflau 400 persoane. Într-o aripă a clădirii — 1 200 funcţionari. Printre cei căzuţi în capcană fuseseră semnalaţi Jose Antonio Mora, ministrul de interne, şi Luis Pallais Debayle, vărul preşedintelui Somoza. Mai tîrziu, lista personalităţilor din anturajul dictatorului, deţinute ca ostatici, s-a mărit (inclusiv primul şi al doilea supleant al preşedintelui). Somoza însuşi se aflase, cu numai o oră înaintea atacului, în imediata apropiere, într-un bunker subteran, la o consfătuire cu ofiţerii superiori. Comandoul a selectat pe prizonieri. Cei fără importanţă, femeile şi copiii au putut să părăsească curînd clădirea. Au fost, însă, transferaţi în subsolurile palatului deputaţii guvernamentali şi demnitarii capturaţi.

FRONTUL SANDINIST. După şocul produs de atacul-surpriză au urmat inevitabilele clarificări. Asaltanţii şi-au dezvăluit fizionomia politică : grupul aparţine Frontului sandinist de eliberare naţională, al cărui obiectiv este acela de a pune capăt domniei arbitrare a „dinastiei“ Somoza. Frontul care, din 1960, întreprinde curajoase acţiuni de gherilă în zonele rurale, ca şi în oraşe, continuă lupta de eliberare începută de generalul Augusto Cesar Sandino. Figură legendară, Sandino s-a ridicat împotriva ocupaţiei americane a ţării şi a condus rezistenţa populară între anii 1927—1933. Asasinat în 1933, „generalul oamenilor liberi“, cum l-a denumit Henri Barbusse, a intrat în istorie ca un simbol al afirmării libertăţii şi independenţei naţionale.

Într-un interviu acordat unui săptămînal spaniol, comandantul Silvestre (pseudonim sub care se ascunde unul din şefii militari ai gherilei) a declarat că Frontul dispune de 500 „guerilleros“ şi de o forţă de rezervă cel puţin egală. Comandantul a precizat că armele utilizate provin fie din capturi, fie din achiziţionări de la... garda naţională a lui Somoza. „Starea de corupţie a acestei gărzi este atît de mare, încît mulţi dintre conducătorii ei ne vînd arme pentru a obţine beneficii“ — arăta comandantul Silvestre.

CLANUL SOMOZA. Corupţia este caracteristică pentru un regim care se confundă cu o familie în mîinile căreia sînt concentrate principalele bogăţii ale ţării. Clanul Somoza s-a instalat la putere în 1933, mizînd pe protecţia Washingtonului. Despre Anastasio Somoza, care a condus Nicaragua ca pe un domeniu personal, s-a afirmat că ajunsese să transforme în proprietatea sa... jumătate din ţară. A murit ucis de către un ziarist în 1956, unii văzînd în acest asasinat o acţiune a vechilor săi sprijinitori pe care ajunsese să-i incomodeze. „Dinastia“ n-a dezarmat. Cei doi fii şi-au împărţit funcţiile, puterea şi proprietăţile. În prezent, fotoliul prezidenţial îl deţine Anastasio Somoza junior (53 ani), graţie unui scrutin cu 60 la sută din alegători absenţi şi cu măsluiri ce n-au putut fi ascunse. Somoza-junior nu se mulţumeşte cu acest fotoliu prezidenţial. El este, în acelaşi timp, preşedinte al consiliilor de administraţie ale multor companii şi deţine întinse suprafeţe cultivabile. Cutremurul care a devastat Managua, în 1972, şi s-a soldat cu peste 15 000 morţi a fost o sursă de prospere afaceri pentru Somoza, ale cărui întreprinderi au obţinut contracte fabuloase în vederea reconstrucţiei oraşului. Sub „dinastia“ Somoza, Nicaragua s-a transformat într-o uriaşă închisoare.

Ţara celor 40 de vulcani cunoaşte, actualmente, o erupţie de proporţii fără precedent : a nemulţumirii populare. Operaţiunea de la Managua nu reprezintă doar un act temerar, ci expresia unei situaţii politice de instabilitate, a unei crize care se agravează şi care nu poate fi soluţionată prin înăsprirea terorii sau prin schimbarea unor slujbaşi cu alţii la fel de corupţi.

DEZNODĂMÎNTUL. Ocuparea Palatului Naţional a fost urmată de schimburi de focuri şi, apoi, liniştea s-a coborît peste scena evenimentului. Prin intermediul arhiepiscopului de Managua, Miguel Obando, au început tratative. Ceasuri grele, lungi, se scurgeau în incertitudine. Comandoul a prezentat şapte cereri printre care eliberarea deţinuţilor politici, difuzarea unui comunicat la postul de radio, la televiziune şi de către ziarele oficiale, acceptarea revendicărilor oamenilor muncii din sectorul sanitar aflaţi în grevă de o lună (cărora li s-au alăturat constructorii), vărsarea unei importante sume în dolari (destinată ajutorării victimelor represiunii), garanţia absolută că luptătorii de gherilă vor putea părăsi ţara etc. Un termen utimativ a fost fixat, însă guvernul a cerut prelungirea lui. Managua trăia sub auspiciile tensiunii. Străzile se goliseră, dar oraşul „veghea“. Lipseau informaţiile, pentru că nici o ştire nu putea fi difuzată fără aprobarea serviciului special al armatei. Întregul oraş avea, însă, privirile aţintite spre Palatul Naţional.

O convorbire telefonică, captată involuntar, demonstra neputinţa regimului. Dicta-

În Nicaragua, la Leon, demonstraţie în cursul grevei naţionale împotriva regimului Somoza torul de la Managua era furios. Încercase să cîștige timp pentru a găsi o soluție onorabilă. Subalternii lui n-au izbutit să-i ofere formula așteptată. Nu-i rămînea decît să cedeze. Și, astfel, radiodifuziunea națională și-a întrerupt emisiunile pentru a difuza „comunicatul de război“ al gherilei, document acuzator la adresa regimului, a cărui lectură a durat aproape două ore. În cursul aceleiași zile, textul a fost difuzat de trei ori și reprodus de presa guvernamentală. Comandoul a obținut și satisfacerea altor revendicări : porțile închisorilor s-au deschis pentru zeci de deținuți politici.

Joi, către ora 10 dimineața, grupul sandinist a părăsit Palatul Național. Pe o pistă a aeroportului îl aștepta un avion „Hercules C-130“ al forțelor armate venezuelane. Pe drumul de la palat către aeroport, pe străzile orașului, o mulțime compactă saluta cu bucurie pe „guerilleros“. Din autobuz se puteau vedea puștile care erau îndreptate spre ministrul de interne și vărul lui Somoza. Băieții în uniformă își acoperiseră fețele cu fulare roșii și negre. Gest normal : curînd vor reveni în Nicaragua spre a relua lupta.

Insurgenții, prizonierii politici eliberați de Somoza și un grup de ostatici au părăsit Managua, îndreptîndu-se spre Panama. La ora 13,30 (ora locală), avionul a aterizat la Ciudad de Panama. „Am obținut tot ceea ce am vrut“ — a declarat „comandantul Cero“, care s-a dezvăluit a fi Eden Pastora, 42 de ani, vechi conducător al mișcării clandestine din Nicaragua și care a mărturisit că Somoza a cedat mai grabnic decît prevăzuseră insurgenții — două zile mai puțin a durat acțiunea în raport cu calculul inițial. Operațiunea de la Managua, a afirmat el, va accelera prăbușirea dictaturii lui Somoza.

OPOZIȚIA. La Managua, generalul Somoza-junior a organizat o conferință de presă în care a recunoscut că o parte a populației este favorabilă sandiniștilor și că trebuie să se pregătească în vederea „unui fenomen de simpatie pentru stînga ca în Franța sau Italia“. Indirect, el a afirmat că sectoare ale burgheziei sprijină opoziția, acuzînd „capitaliștii ce susțin pe sandiniști“. În fapt, împotriva lui Somoza s-au ridicat forțe diverse ca orientări, dar interesate în dobîndirea libertăților democratice și a unei autentice suveranități. Chiar dacă cercuri diplomatice din Managua, citate de „France Presse“, apreciază că opoziția rămîne încă divizată, nemulțumirile populare creează un teren prielnic acțiunilor pentru răsturnarea lui Somoza. Cu 24 de ore înainte de asaltul Palatului Național fuseseră publicate revendicările formulate de „Frontul amplu al opoziției“ — din care fac parte principalele grupări politice ce se împotrivesc lui Somoza. Planul în 16 puncte cere, în substanță, destituirea imediată a lui Somoza și instalarea unui guvern național. Amploarea opoziției s-a vădit și în faptul că acțiunea comandoului a fost urmată, la 25 august, de o grevă generală la care s-au alăturat 45 la sută din magazinele din Managua și aproape 50 la sută din cele ce funcționează în provincie. Patronatul a decis să sprijine această grevă, deși a ținut să se distanțeze de stînga și de mișcarea insurecțională. Atacul împotriva lui Somoza, dublat de un atac la adresa stîngii, dezvăluie calcule politice de care, potrivit unor observatori, n-ar fi străin nici Washingtonul. Știri de ultimă oră semnalează arestarea a numeroși membri ai gărzii naționale acuzați de complot.

Forțele de opoziție urmăresc evoluția cu vigilență : ele refuză o formulă de regim „somozist fără Somoza“, care să păstreze intactă actuala structură politică. Ceea ce revendică adversarii dictaturii este o schimbare radicală, profundă, autentică și nu o simplă deghizare a actualilor deținători ai puterii legați de clanul Somoza.

Eugeniu Obrea

ORIENTUL MIJLOCIU

Înaintea reuniunii de la Camp David

Data exactă la care va începe reuniunea tripartită egipteano-israeliano-americană de la Camp David continuă să rămînă, deocamdată, incertă. După ce purtătorul de cuvînt al Casei Albe infirma, duminică, zvonurile despre o posibilă amînare, omologul său de la Departamentul de Stat părea să le confirme luni. Înainte de a sosi în S.U.A., președintele Sadat va face o escală de 24 de ore la Paris, pentru convorbiri cu șeful statului francez, ceea ce a determinat probabilitatea amînării conferinței cu o zi. Ea ar urma, așadar, să înceapă, propriu-zis, la 6 septembrie (data inițială era 5 septembrie) și să continue pe un timp încă nedefinit.

Potrivit observatorilor, chiar discuțiile despre calendarul exact al întîlnirii tripartite la nivel înalt de la Camp David — prima de acest gen cu privire la Orientul Mijlociu — reflectă interesul legitim cu care convorbirile sînt așteptate. Vor relansa ele, cum se speră și se dorește, eforturile de pace manifestate în regiune în ultimele luni? Sau, mai mult, vor reuși să delimiteze, conform așteptărilor definite anterior, un „cadru pentru pace“ în zonă, menit să conducă la o reglementare justă și durabilă ? Întrebări esențiale, desigur, care își găsesc un corespondent firesc și o ilustrare în precizările de poziție pe care le-au făcut și continuă să le facă țările participante.

Pentru Egipt, așa cum reiese din declarațiile oficiale, reuniunea va trebui să faciliteze, în primul rînd, nu un acord separat, ci o soluție globală a conflictului, bazată pe abordarea aspectelor esențiale. Această poziție a fost reafirmată de către președintele Sadat și în cuvîntarea rostită la primul congres popular al Partidului Național Democrat din Egipt. „Reglementarea crizei, a spus el, nu poate avea loc fără soluționarea problemei palestiniene“. În același sens, informînd despre elaborarea documentului privind „poziția strategică a Egiptului“ înaintea reuniunii de la Camp David, ministrul egiptean de externe, Ibrahim Kamel, arăta, luni, că aceasta se bazează „pe căutarea unei reglementări globale și durabile a crizei din Orientul Mijlociu“. În context, el a insistat asupra faptului că „problema palestiniană rămîne în centrul situației din regiune“ și, în consecință, soluționarea ei trebuie avută în vedere prin găsirea unei reglementări corespunzătoare cu privire la Cisiordania și Gaza. „Oricare ar fi rezultatele care vor decurge din reuniunea tripartită — a declarat, la rîndul său, ministrul de stat egiptean pentru afacerile externe, Boutros Ghali —, ele vor fi importante și pozitive pentru interesele arabe“. Semnificația noilor convorbiri mai decurge, pentru Egipt, și din faptul că S.U.A. vor participa la negocieri pentru prima dată ca „partener deplin“, nu doar ca mediator.

Pentru Israel, însă, această viziune asupra negocierilor pare a întîlni cîteva obstacole, atît datorită unor limite inerente poziției sale inflexibile de pînă acum, cît și datorită faptului că disponibilitatea sa în direcția recunoașterii, ca interlocutor, a O.E.P. este, practic, nulă. De aceea, la Tel Aviv se insistă asupra temporizării negocierilor și asupra faptului că reuniunea care va începe la 6 septembrie nu va fi decît „o fază“ a discuțiilor. Aceasta ascunde, în fond, cum relevă observatorii, un pesimism abia voalat cu privire la eventualitatea ca negocierile să se angajeze, de pe acum, pe drumul unei soluționări globale. Un document cu privire la poziția israeliană, publicat luni de Ministerul de externe, confirmă aprecierea amintită : sînt reluate aici toate punctele contestate anterior de Egipt, inclusiv în ce privește planul de autonomie provizorie pentru Cisiordania și Gaza. Totodată, se arată că, dacă un acord de pace global se dovedește imposibil în actuala etapă, Israelul va fi dispus să negocieze „relații pașnice“ între părți, fondate pe „acorduri parțiale și nerevocabile“ ; or, această posibilitate este respinsă explicit de partea egipteană. Rolul S.U.A. este interpretat, la Tel Aviv, ca fiind unul de mediator, sau, cum se exprima premierul Begin, acela „de a apropia părțile în vederea unor negocieri directe“.

Cît privește optica S.U.A. despre reuniunea la nivel înalt, ea se menține, totuși, la o anumită „echidistanță“. Fără a confirma existența unui plan propriu de pace, vicepreședintele Walter Mondale declara, recent, că președintele Carter va prezenta, la Camp David, „sugestii pentru a face să progreseze căutările în direcția unei reglementări în Orientul Mijlociu“.

Reuniunea de la Camp David e privită și prin prisma influenței pe care o pot exercita asupra ei unele evenimente din regiune (în special, continuarea incidentelor din Liban), dar și invers, prin prisma influenței pe care ea ar putea-o avea pentru destinderea climatului din zonă. Căci, paralel cu pregătirile pentru convorbirile tripartite, situația din Liban manifestă, potrivit observatorilor, tendințe de sporire a tensiunii, în special ca urmare a extinderii incidentelor și a sprijinului acordat de Israel milițiilor conservatoare din sud. Contactele diplomatice din ultimele zile (îndeosebi vizita ministrului libanez de externe în Siria și convorbirile sale cu președintele Hafez Al Assad, dar și diferitele convorbiri pe plan militar) atestă preocuparea în contextul ultimelor evenimente și al extinderii incidentelor. După vizita sa, ministrul libanez de externe declara că guvernul său va întreprinde, în curînd, „demersuri pentru soluționarea situației din sudul țării, în cooperare cu Siria și cu Națiunile Unite“.

Dacă stabilirea ei constituie, indiscutabil, un factor menit să suscite legitime așteptări, reuniunea de la Camp David debutează, totuși, într-o atmosferă dificilă, determinată atît de distanța care se remarcă între pozițiile participanților, cît și de unele evoluții din regiune. De aceea, cum relevă comentatorii, rezultatele și influența ei vor depinde de atașamentul părților față de imperativul mereu actual al unei reglementări depline, juste și durabile în zonă.

I. Madoșa

Instabilitatea monetară și scăderea cursului dolarului

Expresii ale persistenței crizei în economia occidentală și ale eșecului diferitelor tentative de ieșire din criză, perturbațiile pe piețele de schimb au continuat să se accentueze. Deși variabile de la o zi la alta, speculațiile monetare au crescut în intensitate în ultimele săptămîni, iar, în centrul lor, s-a menținut, pe mai departe, moneda americană. Masivele transferuri de fonduri din dolari în alte valute, considerate „forte" în perioada actuală, precum și în aur, au făcut ca deviza americană să bată toate recordurile de scădere : dolarul a ajuns să fie schimbat pe numai 1,90 mărci vest-germane, 1,50 franci elvețieni sau 180 yeni, față de 2,20 mărci vest-germane, 2,25 franci elvețieni sau 300 yeni în urmă cu trei ani, în timp ce, pentru o uncie de aur, sînt necesari, acum, peste 215 dolari.

Valurile speculative constituie nu numai un produs, ci și un factor al instabilității economico-financiare. Ele sînt adevărați bulgări de zăpadă porniți la vale : generate, în actuala fază a crizei monetare occidentale, de neîncrederea în dolar, ele sporesc această neîncredere — și nu numai prin efectele lor psihologice, ci prin înseși consecințele lor practice. Aceste consecințe, precum și determinările speculațiilor sînt strîns legate de structurile și mecanismele specifice ale sistemului valutar occidental. Tocmai masivele speculații au constituit considerentul invocat de autoritățile monetare apusene, în special de cele americane, pentru a abandona cursurile de schimb fixe și a trece la cursurile de schimb fluctuante. Se aprecia că, lăsînd cursurile monedelor să se stabilească de la sine pe piață, potrivit cererii și ofertei, fără intervenția financiară a autorităților monetare pentru susținerea lor, se vor combate în mod automat speculațiile, dispărînd însuși obiectul acestora (respectiv fructificarea fondurilor prin transferul lor din monede supraevaluate și, deci, susceptibile de a fi devalorizate, în monede subevaluate și, deci, susceptibile de a fi revalorizate). Speculațiile nu au fost însă blocate ; dimpotrivă, ele au continuat și chiar s-au intensificat, sursa lor constituind-o nu numai diferențierile în evoluțiile diverselor valute, ci însuși mecanismul de formare a lichidităților internaționale (mijloacele de plată cu acceptare internațională) în cadrul sistemului monetar occidental : respectiv deficitul balanței de plăți americane. Conform regulii sistemului, asigurarea necesarului de mijloace internaționale de plată este legată de emisiunile unei monede naționale cu poziție dominantă (dolarul), ceea ce presupune ca, permanent, să existe o masă de dolari în afara Statelor Unite, sau, altfel spus, ca S.U.A. să înregistreze continuu un deficit în balanța de plăți (adică să cheltuiască anual în străinătate mai mult decît încasează).

În anii din urmă, tendințele din sfera economiei occidentale — proliferarea și persistența inflației, încetinirea creșterii economice, sau chiar scăderea producției, agravarea șomajului, precum și oscilațiile anarhice ale prețurilor pe piețele internaționale, pe fondul unei majorări generale, fără precedent a acestora — au accentuat, în mod deosebit, fenomenele de instabilitate și dezechilibru din sistemul valutar, fenomene ce contribuie, la rîndul lor, la agravarea crizei economice de ansamblu. Consecințele financiare ale crizei petrolului au venit să sporească instabilitatea economico-monetară. În condițiile relativei penurii de resurse financiare pe care au determinat-o pentru țările occidentale, s-a manifestat tendința de a se lăsa să funcționeze necontrolat sau chiar de a se forța mecanismul — specific sistemului valutar apusean — de procurare a mijloacelor internaționale de plată : adică deficitul balanței de plăți americane. „Rotativa de imprimat dolari-hîrtie" a S.U.A. a fost solicitată să lucreze mai intens, în vederea procurării mijloacelor financiare necesare Statelor Unite, dar, pe un plan mai larg, și principalelor țări occidentale industrializate, pentru achitarea notei suplimentare la petrol. Rămîne un fapt că, în decurs de numai patru ani, componenta „devize" (în principal dolari) a rezervelor monetare ale lumii capitaliste a crescut în valori absolute cu peste 100 miliarde dolari. Potrivit aprecierilor Băncii Reglementelor Internaționale, în prezent, se află în posesia unor nerezidenți americani circa 400—450 miliarde dolari, din care — fapt important de semnalat — aproximativ 100 de miliarde dolari sînt plasate de către deținătorii externi pe chiar piața americană, sub formă de investiții, bonuri de tezaur sau depozite bancare. Aceste din urmă sume, deși în mod evident reprezintă datorii externe pe termen lung pentru Statele Unite, constituie, însă, pe termen scurt, din punctul strict de vedere al balanței de plăți americane, un aport (plasate fiind pe piața americană, ele sînt „intrări" pentru balanța de plăți a S.U.A.) Neîncrederea în dolar face ca deținătorii respectivelor fonduri să și le retragă de pe piața americană, sporind astfel deficitul curent al balanței de plăți a S.U.A. și masa dolarilor existentă în străinătate și, ca atare, alimentînd sursa mișcărilor speculative de capitaluri și a tensiunilor monetare.

Se intră într-un fel de cerc vicios : neîncrederea accentuează tensiunile și speculațiile valutare, acestea duc la adîncirea deficitului balanței de plăți americane, care, la rîndul său, furnizează o nouă bază pentru sporirea incertitudinilor și mișcărilor speculative de capitaluri ș.a.m.d. Se evidențiază, astfel, de ce cursurile de schimb fluctuante nu au avut efectul scontat, amplificînd și nu temperînd speculațiile.

Este lesne de sesizat ce implicații pot avea peregrinările, de pe o piață pe alta, ale masei — considerabil sporite în ultimul timp — a dolarilor externi, în căutarea unei fructificări mai ridicate. O simplă încercare a posesorilor acestora în direcția unei diversificări a deținerilor lor — prin transferarea, de pildă, a numai 10 la sută din fonduri în franci elvețieni — poate determina o cerere, în această monedă, care să echivaleze cu întregul produs național brut al Elveției. În fața masivelor speculații, autoritățile monetare neamericane, în ciuda regimului de cursuri de schimb fluctuante la care au consimțit, nu au putut lăsa evoluția monedelor lor, pur și simplu, la „voia pieței", intervenind, financiar, pentru a bara tendințele de revalorizare, mai mult sau mai puțin artificială, a valutelor proprii în raport cu dolarul, ce le-ar fi adus puternice prejudicii pe plan comercial (o revalorizare „scumpește" și, deci, afectează exporturile).

Cuantumul fabulos al acestor intervenții — mult superior celui din perioada cursurilor de schimb fixe, cînd asemenea intervenții pe piață ale autorităților monetare erau obligatorii — atestă amploarea deosebită a mișcărilor speculative de capitaluri antrenate în condițiile sporirii substanțiale a masei dolarilor externi —, mișcări de dimensiuni atît de mari, încît simpla existență a cursurilor de schimb fluctuante este departe de a fi de natură a le descuraja și, cu atît mai puțin, de a le contracara.

Se dovedește, astfel, că deteriorarea prelungită a cursului dolarului pe piețele de schimb își are resorturi nu numai în dificultățile economiei americane, ci și în însuși sistemul valutar occidental, care, prin reglementările sale, implică sporirea deficitului balanței de plăți americane, creșterea masei dolarilor externi (sursa mișcărilor speculative de capitaluri).

Trebuie, însă, menționată și strategia Administrației americane, care a folosit scăderea dolarului în scopuri concurențiale. Este cunoscut că o devalorizare a monedei proprii creează avantaje comerciale, întrucît mărește competitivitatea externă a mărfurilor prin ieftinirea lor relativă, încurajînd, deci, exporturile. În condițiile considerabilului deficit comercial (estimat pentru acest an la circa 36 miliarde dolari), datorat în special importurilor de petrol, Administrația nu a întreprins nimic în vederea opririi evoluției descendente a dolarului, tocmai pentru ca, prin aceasta, să obțină o diminuare a deficitului și, în plus, să determine principalii parteneri comerciali — ce înregistrează importante excedente în relațiile reciproce (Japonia, R.F.G.) — să adopte măsuri vizînd reducerea surplusurilor (de altfel, ca expresie a acestor dezechilibre din schimburile reciproce, scăderea cursului dolarului este mai importantă tocmai în raport cu yenul japonez și marca vest-germană). În lipsa unor asemenea măsuri din partea țărilor respective, devalorizarea relativă a dolarului avea menirea să producă efectele urmărite, dar pe o altă cale. Ceea ce a și făcut, de altfel, din scăderea cursului monedei americane unul din episoadele importante ale puternicei accentuări, din ultimul timp, a confruntărilor comerciale interoccidentale, îndeosebi din triunghiul S.U.A. — Piața comună — Japonia.

Se apreciază că noile deplasări de fonduri dinspre dolar spre alte valute și, ca atare, noua scădere a cursului monedei americane sînt legate și de recrudescența inflației în S.U.A., precum și de faptul că țările O.P.E.C. ar putea, într-adevăr, trece în practică intențiile lor de a renunța la dolar ca unitate de calcul în stabilirea

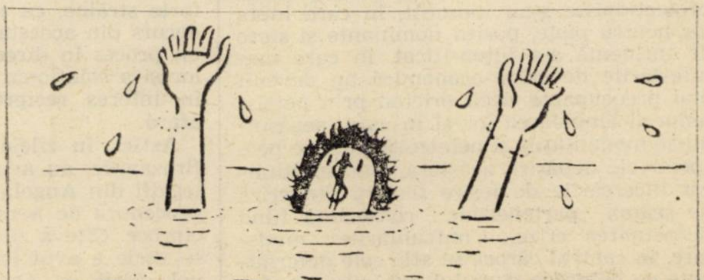

Hello, Dolly! (din **Die Welt**)

preţurilor la petrol, optînd pentru un grup de devize (în vederea evitării reducerii încasărilor lor petroliere, datorate deteriorării cursului de schimb al monedei americane).

O anumită contribuţie în aceeaşi direcţie par să fi avut şi recentele propuneri franco — vest-germane cu privire la crearea unei „zone de stabilitate monetară" în Europa occidentală. Deşi, deocamdată, doar un simplu proiect, planul avansat în cadrul Pieţei comune a fost de natură, prin prevederile sale, să exercite o presiune suplimentară asupra dolarului, întrucît vizează o protejare o ansamblului comunitar de fluctuaţiile valutare excesive, îndeosebi ale dolarului, şi, într-o bună măsură, o desprindere şi distanţare faţă de moneda americană. Coşul de valute preconizat a reprezenta unitatea de cont valutară în cadrul C.E.E., precum şi proiectatul fond comun de rezerve şi intervenţie pe piaţă — constituit, în proporţie de jumătate, din monede ale ţărilor membre şi nu din dolari — ar determina, în cazul trecerii la realizarea lor, o reducere a implicării monedei americane în relaţiile economico-financiare dintre ţările membre ale C.E.E. şi deci a dependenţei faţă de dolar.

Agravarea deteriorării cursului dolarului pe pieţele de schimb a obligat, în cele din urmă, Statele Unite să iasă din expectativă. Preşedintele Carter a cerut consilierilor săi să pregătească acţiuni şi măsuri vizînd o temperare a tendinţelor de scădere ale monedei americane. Un anumit rol în această direcţie par să fi jucat presiunile crescînde ale partenerilor occidentali, care au reclamat Statelor Unite să-şi asume, la rîndu-le, „responsabilităţile ce le revin". În principal, însă, ieşirea Administraţiei din expectativă a fost influenţată de trei factori.

Primul îl constituie temerea că prelungirea tendinţelor manifestate ar putea afecta dolarul într-o asemenea măsură, încît acesta ar putea primi o lovitură de natură să pună în pericol sistemul monetar însuşi. Al doilea este legat de efectul inflaţionist intern antrenat de o devalorizare prea puternică a dolarului, datorită scumpirii relative a importurilor pe care o determină. Al treilea factor îl reprezintă însăşi posibilitatea reală a unei substanţiale majorări a preţului petrolului de către ţările O.P.E.C., în cazul continuării evoluţiei descendente a dolarului — autorităţile americane sperînd, printr-o eventuală intervenţie în vederea susţinerii valutei proprii, să preîntîmpine o astfel de sporire a preţului petrolului, precum şi abandonarea de către ţările O.P.E.C. a dolarului ca monedă de calcul în tranzacţiile petroliere.

Deocamdată, nu se ştie ce formă şi ce dimensiuni va avea intervenţia autorităţilor americane în sprijinirea dolarului, ea neconcretizîndu-se încă în acţiuni efective. Ca urmare, pe pieţele de schimb perturbaţiile şi speculaţiile continuă, marcate îndeosebi de duelurile yen-dolar şi marcă-dolar. Ele se desfăşoară în condiţiile în care contradictiile din triunghiul economico-comercial S.U.A.-Piaţa comună-Japonia au căpătat accente acute, iar acuzaţiile reciproce şi ameninţările protecţioniste s-au înmulţit, în care lupta lor pentru pieţe, poziţii dominante şi sfere de influenţă s-a intensificat, în care manifestările de criză economică au devenit mai preocupante decît oricînd prin persistenţa şi amploarea lor şi în care, negăsindu-se modalităţile şi neîntrevăzîndu-se perspectivele depăşirii acestora, s-au multiplicat încercările de ieşire forţată din criză pe seama partenerilor, consecinţa fiind perpetuarea crizei. Confruntările monetare, în centrul cărora se află cele determinate de scăderea cursului dolarului, nu fac decît să reflecte şi să accentueze aceste tendinţe şi contradicţii, instabilitatea economică şi manifestările de criză.

dr. Ilie Şerbănescu

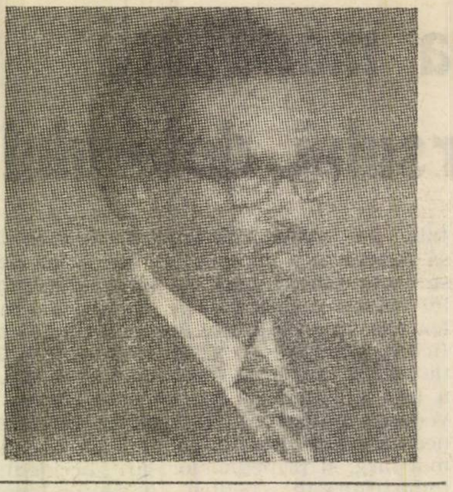

Agostinho Neto: „Scopul vizitei a fost pacea"

Mobutu Sese Seko: „O întîlnire istorică"

Concilierea angolezo — zaireză

„Cei 2600 kilometri de frontieră zairezo-angoleză vor deveni o graniţă a înţelegerii, prieteniei şi păcii" — preşedintele Mobutu Sese Seko. „Această vizită (a şefului statului angolez la Kinshasa — n.n) reprezintă unul dintre cele mai fericite evenimente ale ţării mele după proclamarea independenţei" — preşedintele Agostinho Neto.

Cu aceste cuvinte, preşedinţii Zairului şi Angolei au caracterizat sensul şi rezultatele vizitei efectuate la Kinshasa de dr. Agostinho Neto în zilele de 19—20 august a.c. A fost prima călătorie oficială a preşedintelui Neto în Zair după proclamarea independenţei Angolei — 11 noiembrie 1975 —, dar semnificaţia ei depăşeşte acest cadru. Înainte de toate, principalul rezultat al recentelor convorbiri Mobutu-Neto constă în reconcilierea dintre cele două ţări, ceea ce a dus la normalizarea relaţiilor bilaterale, oferind astfel certe posibilităţi pentru stabilirea unor raporturi multiple de cooperare reciproc avantajoasă.

După cum se ştie, după proclamarea independenţei Angolei, între această ţară şi Zair au apărut o serie de divergenţe. În scopul aplanării lor, în urma medierii fostului preşedinte congolez, Marien Ngouabi, şefii statelor Zair şi Angola s-au întîlnit la Brazzaville, în februarie 1977. Însă, în perioada care a urmat acestor convorbiri, raporturile dintre cele două ţări s-au menţinut reci. Mai mult, în anumite momente, ele au devenit încordate, ca urmare a unor evenimente petrecute la graniţa zairezo-angoleză sau în interiorul teritoriului fiecărei ţări. Astfel, pe teritoriul zairez existau tabere ale unor grupări ostile guvernului de la Luanda care, în cîteva rînduri, au declanşat acţiuni ostile, iar pe teritoriul angolez se aflau foşti jandarmi katanghezi care au acţionat împotriva autorităţilor de la Kinshasa. Or, consemnînd greutăţile numeroase iscate pe plan bilateral de atari atacuri ostile şi consecinţele lor negative atît pe plan economic, cît şi posibilitatea antrenării unor forţe străine, cu toate implicaţiile ce ar fi decurs din aceasta, ambele ţări au amorsat un proces în direcţia depăşirii divergenţelor şi a soluţionării lor de către ele însele, în interes reciproc şi fără amestec din afară.

Astfel, în zilele de 15—17 iulie a.c., la Brazaville, au avut loc tratative între delegaţii din Angola şi Zair care au discutat procedura de normalizare a relaţiilor reciproce. Cîteva zile mai tîrziu, la Khartum — unde a avut loc a 15-a reuniune la nivel înalt a Organizaţiei Unităţii Africane —, în urma eforturilor depuse de preşedintele Sekou Toure (Guineea), preşedinţii Mobutu şi Neto s-au întîlnit în două rînduri. În continuare, lucrurile au evoluat mai rapid : la 23 iulie, la Brazzaville, la încheierea tratativelor dintre reprezentanţii celor două ţări, se semnau mai multe acorduri care prevedeau, între altele, redeschiderea căii ferate Benguela, crearea unei comisii de control sub auspiciile O.U.A. pentru supravegherea felului cum se vor aplica hotărîrile comune. În continuare, calendarul întîlnirilor dintre reprezentanţii celor două ţări consemna revenirea în zonele natale, cu colaborarea statului gazdă, a refugiaţilor care doresc acest lucru. La 29 iulie, în dorinţa de a institui „un climat de pace, încredere reciprocă, linişte şi cooperare fructuoasă", Zair şi Angola stabileau relaţii diplomatice, iar la 4 august, preşedintele Neto primea pe generalul K. Ombala, şeful Statului Major al forţelor aeriene zaireze. În sfîrşit, această suită de contacte a fost încununată de dialogul la nivel înalt Mobutu-Neto.

Comunicatul comun zairezo-angolez pe marginea convorbirilor dintre preşedinţii celor două ţări arată că, în cadrul discuţiilor, s-a subliniat ataşamentul lor faţă de principiile egalităţii şi suveranităţii tuturor statelor, integrităţii teritoriale şi neamestecului în treburile interne ale altor ţări. Pe planul relaţiilor bilaterale, în scopul consolidării înţelegerilor realizate, s-a convenit să se constituie o Comisie mixtă zairezo-angoleză. Între multiplele posibilităţi de cooperare bilaterală în interes reciproc, dar şi în sprijinul altor ţări africane, un rol deosebit îl are calea ferată Benguela. Pentru Zair — ca şi pentru Zambia — calea ferată respectivă constituie, deci, o ieşire directă şi rapidă la Atlantic, pe ea fiind transportate, îndeosebi, minereurile destinate exportului. Pentru Angola, repunerea în funcţiune a căii ferate înseamnă folosirea celui mai lung mijloc de transport al ţării, iar, datorită tranzitului, o importantă sursă de devize.

Înţelegerea zairezo-angoleză a fost salutată cu satisfacţie în Africa şi în lume, ea ilustrînd cu pregnanţă eficienţa metodei tratativelor, a discuţiilor directe, fără amestec din afară, în reglementarea disputelor, indiferent de natura şi amploarea lor, în edificarea unui climat de înţelegere şi cooperare fructuoasă, pe plan bilateral, fapt cu implicaţii benefice asupra vieţii şi unităţii africane, cît şi, deopotrivă, asupra situaţiei internaţionale.

Dumitru Constantin

REPORTAJ PE GLOB

Popasuri prin Vietnam

Al. Andrițoiu

Orașul Phuc Khanh cunoaște din nou animația unor zile obișnuite, în care oamenii se consacră construirii societății socialiste

Locuiesc la hotelul „Dan Chu" (Democrația) și, de cum ies pe poartă văd, în dreapta, clădirea elegantă a Teatrului Municipal, iar, în stînga, se profilează verde țărmurile „Lacului săbiei restituite", adică inima orașului, cum îmi spun localnicii. Iar, dacă edificiul teatrului este copie a așezămintelor franceze de acest gen, lacul te mută numaidecît în lumea specific vietnameză. Un templu liliputan, un fel de altar pitoresc, stă uitat, pe o mică insulă. Jur-împrejur, mici berării, debarcadere, chioșcuri cu flori, cu răcoritoare sau fructe exotice, creează cadrul unor cărți poștale ilustrate care vin de la tropice.

Dar, pe curbura din stînga lacului, se alungește, tangențial, bulevardul „Thang Thien" – adică al bijutierilor – cu magazine moderne de tot felul (și mult artizanat), cu biblioteca centrală și cu multe ateliere de reparat biciclete, bicicletele fiind, aici, în număr egal cu cel al populației majore și fiind mijlocul cel mai fericit de a străbate prin marea aglomerație a străzilor.

„Strada bijutierilor" continuă prin bulevardul cu nume de răsunet istoric „Dien Bien Phu", localitatea în care s-a pus capăt colonialismului francez și din care s-a deschis calea către Conferința de la Geneva din 1954. Bulevardul se varsă în piața Ba Dinh, o altă vatră cu răsunet istoric, unde, la 2 septembrie 1945, președintele Ho Și Min a rostit, în numele „Guvernului provizoriu", „Declarația de independență", proclamînd intemeierea Republicii Democrate Vietnam. Această suită de bulevarde, la care se adaugă bulevardul Nguyen Thai Hoc, se întinde pe o lungime de peste 10 kilometri și, cu toate imixtiunile masive ale stilului colonial (dar, și el, adaptat la liniile și ornamentele vietnameze), cuprinde puncte-cheie de arhitectură națională, fie străveche – ca în cazul „Templului literaturii" –, fie modernă, ca în cazul „Muzeului de artă".

Să revenim iarăși la „Strada bijutierilor", el demonstrînd marea și îndelungata artă de tăiere în metalele rare a meșterilor vietnamezi. Mai cu seamă în argint. Țara e arhibogată în zăcăminte de argint, la nord și la sud, magazinele oferind o gamă fascinantă de argintării de tot felul, de la inelele cu înflorituri sofisticate, pînă la cupele înalte sau tăvile întinse, la paftale sau clondire. Este foarte frecvent, în ornamente, motivul unei ideograme ce simbolizează fericirea și longevitatea.

În drum către piața-bazar Dong Son, se ramifică, aidoma nervurilor din frunze, o su-

---

ROMÂNIA — VIETNAM

Relații în continuă dezvoltare

Tradiționalele raporturi de prietenie și solidaritate dintre popoarele român și vietnamez — care au purtat de-a lungul vremii lupte grele pentru apărarea ființei naționale, a libertății și independenței patriei lor — cunosc, în prezent, în anii edificării societății socialiste în cele două țări, o etapă nouă, superioară, de dezvoltare.

Un moment de seamă în dezvoltarea relațiilor de colaborare româno-vietnameze l-a constituit vizita efectuată, în luna mai, anul acesta, de secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în Vietnamul socialist, reunificat și liber. A fost a doua sa vizită ; prima a avut loc în iunie 1971, ea constituindu-se într-un mesaj vibrant de sinceră și statornică prietenie, adresat de poporul român eroicului popor vietnamez, aflat încă, la vremea respectivă, în crîncena încleștare a războiului de eliberare. Patru ani mai tîrziu, în 1975, vizita în România a secretarului general al C.C. al Partidului Comunist din Vietnam, tovarășul Le Duan, punea în lumină caracterul consecvent al prieteniei româno-vietnameze, fiind un nou prilej de afirmare a „sentimentelor de recunoștință pentru ajutorul primit din partea poporului român“.

După stabilirea păcii, România a continuat să acorde Vietnamului sprijinul său frățesc pentru vindecarea rănilor pricinuite de război, pentru refacerea și dezvoltarea economiei, formarea cadrelor tehnice și științifice. În ce privește domeniul relațiilor economico-comerciale româno-vietnameze, țara noastră a oferit o paletă largă de bunuri de larg consum, iar, apoi, pe măsura dezvoltării economiei naționale vietnameze, a sporit exportul de mașini și instalații industriale, produse chimice, mașini agricole. Înțelegînd deosebita importanță a asigurării aprovizionării cu materiale de construcții în perioada refacerii economiei naționale, a edificării socialiste a țării, România a construit, în orașul Haifong, o mare fabrică de ciment, a colaborat la amenajarea unor explorări ale zăcămintelor de pirită, la construirea căii ferate ce leagă marele zăcămînt de cărbune de la Hong Gai de portul Haifong, livrînd și materialul rulant necesar. Au fost, de asemenea, extinse neîncetat relațiile culturale dintre cele două țări socialiste și prietene, favorizînd mai buna cunoaștere a comorilor spirituale ale celor două popoare, a trecutului lor milenar.

După reunificarea Vietnamului și proclamarea Republicii Socialiste Vietnam, relațiile dintre cele două țări au cunoscut o dezvoltare fără precedent, decisive fiind, în acest sens, convorbirile și înțelegerile convenite în timpul dialogului la nivel înalt de la București și Hanoi. Cu ocazia vizitei la București a tovarășului Le Duan, părțile au examinat evoluția relațiilor economice, comerciale și tehnico-științifice și, fiind hotărîte să stimuleze dezvoltarea lor, au stabilit măsuri corespunzătoare pentru identificarea de noi posibilități de extindere și adîncire a conlucrării în cele mai diferite sfere de activitate, în interesul construcției socialiste în cele două țări. Cu același prilej, au fost semnate, între altele, Acordul de cooperare și de credit între Guvernul Republicii Socialiste România și Guvernul Republicii Socialiste Vietnam pentru realizarea unor obiective industriale în R.S. Vietnam și Acordul privind schimburile de mărfuri și plățile în anii 1976—1980.

În contextul raporturilor româno-vietnameze, ca o covîrșitoare contribuție la o mai bună cunoaștere reciprocă, la adîncirea prieteniei și colaborării dintre România și Vietnam, s-a înscris vizita din luna mai a președintelui Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu. Rezultatele rodnice ale noului moment important, înregistrat, prin această vizită, de cronica prieteniei și solidarității româno-vietnameze, au fost sintetizate în „Declarația privind întărirea continuă a prieteniei și solidarității, dezvoltarea colaborării dintre Partidul Comunist Român și Partidul Comunist din Vietnam, între Republica Socialistă România și Republica Socialistă Vietnam“. *Cu același prilej, au fost încheiate o serie de însemnate documente de cooperare economică și în producție.*

Puternic impulsionate de noul dialog la nivel înalt stabilit în primăvară la Hanoi, relațiile de solidaritate, prietenie și cooperare dintre România și Vietnam vor înregistra, de bună seamă, noi cote, o dezvoltare și mai mare, în interesul celor două partide și popoare, pentru cauza propășirii celor două țări, a socialismului și păcii în lume.

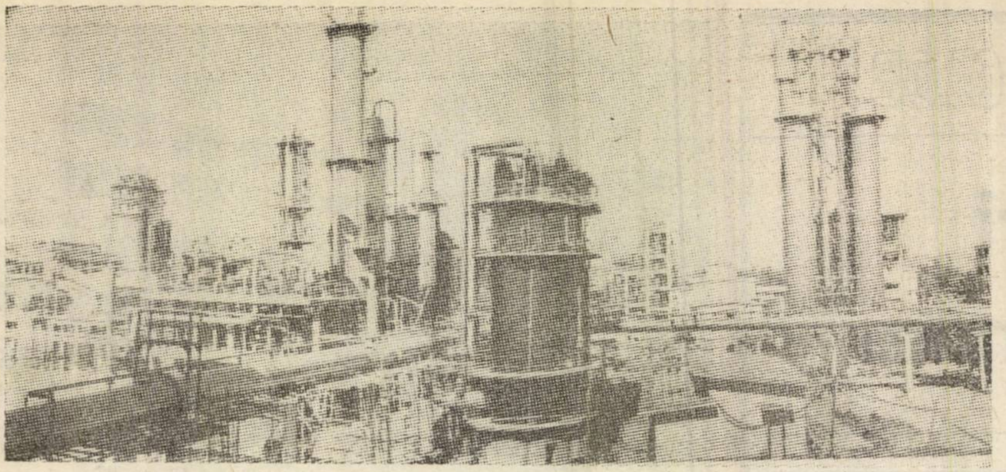

Uzina de îngrășăminte azotoase de la Ha Bac

medenie pitorească de străzi cu nume de bresle. Ele pun o lumină frumoasă pe antichitatea, evul de mijloc și epoca modernă din istoria țării și combat, prin numele lor, postulatul colonialiștilor după care Vietnamul ar fi fost, pînă la venirea lor, o țară cu o economie rudimentară și cu o cultură aproape inexistentă.

Intrăm pe ingusta „Stradă a Evantaiurilor", ca printr-o răcoare iluzorie a acestor zile de caniculă, și ne cumpărăm cîte un evantai – firește, cu flori de lotus. Apoi, dăm în „strada vatei" pe care se vînd de toate în afară de vată, dar numele străzii acesteia, ca și al altora, nu este dat de prioritatea unor mărfuri, ci de ceea ce au fost ele la început. De aceea, aici pe „Strada Zincului", nu se vinde zinc, dar pe-a „împletiturilor de bambus", rămînem uimiți de migala și finețea cu care sînt realmente țesute, ca niște alesături, coșulețe, pălării, obiecte de tot felul, din fire de bambus, uneori subțiri ca genele de zeiță. Urmează apoi o stradă a „Medicilor tradiționali", deci a vracilor cum s-ar spune la noi, unde visez parfumul plantelor tropicale dătătoare de sănătate, dar sînt trezit la realitate de mirosul neplăcut de pește lovit de caniculă, de pe „Fundătura peștilor", – numai că nu sînt pești. Ei sînt vînduți ceva mai departe, în bazarul „Dong Son". Se făcea pe aici nu numai meșteșug, ci și comerț și, ca vînzarea să fie cinstită, a existat cîndva și o „Stradă a cîntarului" din care a rămas numai numele, ca pildă de probitate comercială... Urmează, apoi, o pleiadă de străzi cu nume gustoase și ademenitoare : a Piersicilor, a Zahărului, a Patatelor, a Crevețilior, a Piperului. Pe urmă străzi coafate, cum sînt cele a Pieptenului, a Pălăriilor conice, a Agrafelor; sau, cărturărești, ca „Strada Hîrtiei." Dar peste toate tronează „Strada Mătăsurilor", meandră vietnameză a celebrului drum al mătăsii care leagă Asia extremă de Europa.

Laitmotiv în versurile vietnameze încă din secolul al X-lea de cînd literatura națională se cristalizează, mătasea a rămas, și astăzi, o faimă a meseriilor artistice indigene. Costumul național al femeilor este dominat de o rochie lungă, pînă la călcîi, din mătase intens dar cu gust colorată. Dar el se poartă numai de sărbători. În rest, vietnamezii de astăzi se îmbracă cu o sobrietate voită și, în bună parte, impusă de condițiile climatice din zona musonilor. Totuși femeile au pantaloni negri de mătase, bluze deseori de mătase, deși bumbacul este preferabil în vremea caniculei sau sezoanelor ploioase.

Faima tuturor vechilor meserii nu a apus. Dimpotrivă, ea prosperă printr-o economie centralizată și planificată, fără a stînjeni, însă, cu nimic producția iscusită a micilor meseriași. Un magazin de artizanat, o expoziție, un bazar sau galantarele din holurile hotelurilor îți fură ochii, buimăcindu-te. Muzeele din întreaga țară – reunită – conduc, ca firul Ariadnei, tradiția îndepărtată pînă la zi, printr-un caleidoscop de forme și culori de care numai Extremul Orient este capabil.

Am început intenționat cu lumea năucitoare a artelor și meseriilor (aici perfect armonizate) tocmai pentru a nu tortura, de la primele rînduri, cititorul cu fostul spectru al războiului și cu tarele lui. Am vizitat Vietnamul în trei rînduri, corespunzătoare a trei etape din istoria lui recentă : imediat după încetarea bombardamentelor, dar încă sub pericolul lor, – apoi imediat după completa eliberare a sudului, atingînd în călătorie sudul pînă la Da Nang, – și, în fine, la aproape doi ani după reunificare.

S-ar părea că, acum, cînd s-a așternut pacea peste țară și cînd, pe întreg teritoriul reîntregit, febra reconstrucției cuprinde inimi și brațe, – a mai vorbi despre fostul război este o tulburare zadarnică a spiritului. Dar nu e așa. Cine nu a văzut că, din fostul oraș Phu Loi, nu a mai rămas decît o singură locuință, în care s-a încropit un muzeu, cu obiecte modeste, scăpate din dezastru, – că orașul Vinh a fost, și el, ras de pe fața pămîntului ; cine nu a văzut noianul de cruci al cimitirului militar din Da Nang, ruinele spitalului bombardat din Hanoi și podul, peticit ad-hoc, de peste Fluviul Roșu – acela are o imagine îndepărtată și aproape idilică despre ceea ce a fost războiul din Vietnam. Documentele fotografice sînt zguduitoare dar ele sînt copii după original. Fosta închisoare din Poulo Condor (după numele dat de colonialiști) pendulează între Auschwitz și Birkenau – și aici s-au ars cadavre – cu teroarea cuștilor de tigri. Banditismul, prostituția, cerșetoria, șomajul, drogarea, mortalitatea infantilă moștenite în sud ne cutremură. Dar să lăsăm bilanțul negru la acest pomelnic zguduitor. E de preferat să ne întoarcem către partea luminoasă a spațiului și timpului vietnamez.

■

Eliberînd sudul și reunificînd patria, poporul viteaz al acestei țări din fosta Indochină îndeplinea cel mai arzător vis al marelui gînditor și strateg Ho Și Min. A început reconstrucția. Și încă cu mult înainte de eliberarea sudului. Ea a început, întîi de toate, după victoria revoluției din august 1945 și după proclamarea Republicii Democrate din septembrie al aceluiași an. Apoi, din nou, cu un elan sporit, după Conferința de la Geneva din 1954. Apoi iarăși, după fiecare bombardament din escaladarea războiului și, cu atît mai mult, după încetarea bombardamentelor. Orașele vietnameze din nord, în frunte cu Hanoiul și Haifongul, satele, toate au asigurat producția pentru nevoile din interior și de pe front. Așa că, după victoria totală, reconstrucția nu începea, ci, de fapt, continua, într-o fază nouă și definitivă, eforturile a treizeci de ani și mai bine.

Cînd, după o lună și zece zile de la eliberarea sudului, am văzut poduri aruncate în aer, orașe incendiate, drumuri făcute harcea-parcea, m-am întristat ; ca să mă bucur, în 1977, că, în bună parte, rănile războiului se cicatrizau. În nord, fostul oraș distrus Vinh avea deja noile sale cartiere de blocuri, în mare măsură construite cu ajutorul țărilor socialiste. În Da Nang, unde nu puteam părăsi hotelul închiriat de la fostul proprietar și unde s-au tras focuri de armă asupra clădirii, cînd dormeam mai bine, de elemente contrarevoluționare ca să ne fure benzina din rezervorul „GAZ"-ului – liniște și pace. Noi platforme industriale curgeau în șirag, prin geamul parbrizului, la Hanoi, spre stațiunea climaterică Tam Dao și, la Saigon, spre stațiunea maritimă Vung Tau. Din extremitatea nordică pînă în cea sudică, pulsa ritmul reașezării în chenare prospere a geografiei Vietnamului.

Am vorbit la timpul trecut, buimăcit de călătoriile mele. Sînt acum, aici, în hotelul „Dan Chu" și mă gîndesc la arhipelagul din Ha Long cu un număr atît de mare de insule, încît nu au putut fi numărate exact nici din avion, neputîndu-se determina exact insula de peninsulă. Aproape fiece insulă are o formă : de elefant, papagal, masă, pînză de catarg etc. Maimuțe, papagali, capre sălbatice au fost mutate în altă parte, ferite astfel de canonadele dinspre Golful Tonkin, care însă n-au izbutit să ciuntească ineditul arhipelagului.

Ies din hotel și mă opresc, în colț, la librăria „Hanoi-Hue-Saigon" – astăzi desigur cu un alt nume, pe care nu-l cunosc. În rafturi, printre cărți felurite, a figurat Sadoveanu (tiraj epuizat), figurează încă Zaharia Stancu, cu un unic volum, în vitrină. Și mă gîndesc că, în sud, un scriitor, fost partizan, mi-a spus că, în bibliografia sa revoluționară, a figurat și un roman românesc, al lui Sadoveanu.

– Care ? întreb.

– Nicoară Potcoavă.

Interesant, vietnamezii au găsit în istoria noastră certificarea luptei lor pentru independență, suveranitate națională și libertate. Ceea ce nu e puțin.

Și mă plimb pe străzile Hanoiului, printre oamenii în a căror fizionomie e imprimat calmul păcii și al construcției creatoare. La ora fixată vizităm mausoleul regretatului Ho Și Min și mă mîhnesc la gîndul că nu și-a putut vedea împlinirea visului cu ochii. Dacă mai trăia măcar cîțiva ani... Dar era sigur de îndeplinirea acelui vis ; testamentul său are, în literă și în structură, certitudinea împlinirii. Iar raportul tovarășului Le Duan, la Congresul P.C. din Vietnam, are combustia nucleară a ideilor care prefigurează limpede imaginea Vietnamului de mîine. Nu pot dormi. Și aud cum, dincolo de ferestre, peste drum de hotelul meu, tipografia ziarului central al partidului, „Nam Dhan", scoate, sacadat, din rotativă, discursul noului ales în fruntea partidului, mesajele de salut ale partidelor frățești, printre care și al Partidului Comunist Român.

Revin la cele scrise în bloc-notes și, de astă dată, de aici, din București, închipui liniile mereu mai ample ale Vietnamului liber, modern și reîntinerit. Mă gîndesc la raporturile prietenești ce leagă, de decenii, cele două țări, legături cimentate, mai cu seamă, de cele două vizite ale tovarășului Nicolae Ceaușescu în Vietnam ; legături care-și găsesc expresie într-o serie de contacte, pe toată gama posibilă, între România și Vietnamul epocii noastre.

Drumul prieteniei și al contactelor continuă. Iar această aniversare este numai una dintre treptele evolutive de pe care, într-un popas meditativ și sentimental, urez confraților vietnamezi succese de primă mărime în construirea socialismului, în lupta pentru fericire, bunăstare, în țară, și pace în lume – așa cum urează fiecare cetățean cinstit din țara de la Dunăre și de la Carpați.

Tripoli. Vedere panoramică a capitalei libiene în zona portului mediteranean

REPORTAJ PE GLOB

LIBIA

De la Leptis Magna la Sabrata

Crăciun Ionescu

De la Leptis Magna la Sabrata sînt aproape două sute de kilometri pe șoseaua litoralului mediteranean al Libiei, de peste zece ori mai lungă decît distanța dintre cele două celebre cetăți antice. Cam la jumătatea drumului se afla un al treilea oraș înființat de fenicienii veniți de pe țărmul răsăritean al Mediteranei, din Tyr, cu trei milenii în urmă. Se numea Oea și forma, împreună cu Leptis Magna și Sabrata, o uniune statală căreia vechii greci îi spuneau Tripolis (trei orașe). Vicisitudinile istoriei au transformat Leptis Magna și Sabrata – ajunse la culmea înfloririi în timpul colonizării romane a nordului Africii – în orașe moarte, ale căror vestigii, totuși uimitor de bine păstrate pînă în zilele noastre, constituie puncte importante de atracție turistică. Pe locul anticului oraș Oea se află astăzi Tripoli, în arabă Trablus, capitala Jamahiriei Arabe Libiene Populare Socialiste, denumirea actuală a celei de a patra țări ca mărime de pe continentul african.

Clima mediteraneană, dulce și fertilizantă, oferă din cele mai vechi timpuri condiții propice dezvoltării activității umane și este, deci, firesc ca, tocmai aici, să fie concentrată viața economică a țării – cea mai mare parte a întreprinderilor industriale, ogoarele cerealiere, plantațiile de pomi fructiferi. Tot în această zonă se află și principalele orașe ale Libiei : capitala – Tripoli, marele port – Benghazi, Misurata, Khoms, Susa, Derna, Tobruk.

Călătorind de la Tripoli, în ambele sensuri, la Sabrata și Leptis Magna, am avut prilejul să-mi formez, în mare măsură, pe această zecime a litoralului libian, o imagine concludentă a ceea ce este Libia de azi, a eforturilor constructive ale poporului, a realizărilor înfăptuite în anii ce au trecut de la revoluția din 1 septembrie 1969, care a pus bazele unei vieți noi, eliberate de oprimarea monarhică și dominația străină. Principala avuție națională – petrolul –, estimată la patru miliarde de tone, a început să fie exploatată înainte de revoluție, ajungîndu-se pe atunci chiar la producția sa maximă de 160 milioane de tone. Dar veniturile realizate de pe urma „aurului negru" luau drumul străinătății sau al seifurilor unor potentați locali, în timp ce starea de subdezvoltare a țării și sărăcia poporului – moșteniri sumbre ale trecutului colonial – persistau. Revoluția antimonarhică de acum nouă ani, organizată de un grup de ofițeri patrioți, în frunte cu colonelul Moamer El Geddafi, a redat această mare bogăție națională țării și, pe baza veniturilor petroliere, s-au pus temeliile unui larg proces de modernizare, perfect vizibil pentru călătorul străin, atît în capitala Tripoli, pe întinsul litoralului mediteranean și pînă în cele mai îndepărtate oaze din deșert.

Tripoli – străvechi oraș cu continuitate din antichitate și evul mediu – a depășit în prezent o jumătate de milion de locuitori și modernizarea sa rapidă îți apare, de la prima vedere, cu totul evidentă. Noile cartiere, cu clădiri pe mai multe niveluri, în culori pastel, înconjoară din toate părțile vechiul centru al orașului, înghesuit în zona portului maritim și avînd ca punct de sprijin Maidan Ashuada, piața din fața citadelei medievale, străjuită de statuia împăratului roman Septimius Sever, originar din Leptis Magna.

Citadela medievală, care apăra portul împotriva invaziilor străine, adăpostește acum bazarul principal al orașului și un interesant muzeu de arheologie unde sînt expuse statui, basoreliefuri, pietre funerare provenite din săpăturile arheologice de la Sabrata, Leptis Magna și alte orașe antice de pe țărmul african al Mediteranei. Din piața Ashuada, pornesc, în raze, străzile și bulevardele principale ale orașului din prima parte a secolului – șiruri de clădiri albe cu arcade la parter și ferestre cu jaluzele de lemn, roșii și verzi, la etaje, imagine pitorească întregită de leandrii bătrîni de pe marginea trotuarelor, încărcați cu flori sîngerii ce răspîndesc în văzduh arome suave. Din piața Ashuada pornește și faleza portului, străjuită de o lungă linie de palmieri bătrîni în spatele cărora se înșiruie clădirile vechii administrații coloniale, impunătoare în trecut, comparativ cu restul orașului, dar apărîndu-ți destul de modeste față de blocurile moderne, cu multe etaje, înălțate în ultimii ani.

Dincolo de străzile vechiului oraș, ce constituie și principala zonă comercială a capitalei, se întind, într-un uriaș semicerc, largile bulevarde ale noilor cartiere, mărginite de clădirile masive ale blocurilor de locuințe cu 4–12 etaje, printre care țîșnesc siluetele unor construcții și mai înalte, adăpostind instituții administrative sau economice. Noul oraș se construiește pe spații largi, cu peluze de gazon, arbori ornamentali pe străzi și parcuri luxuriante, exprimînd dragostea pentru flori a locuitorilor capitalei libiene, pe care călătorul străin o remarcă pregnant, subliniată atît de preocupare edilitară, cît și prin vegetația bogată, viu colorată, din grădinile cartierelor rezidențiale cu locuințe individuale, se înțelege, și ele, moderne. Desigur, la Tripoli există încă și unele cartiere, mai modeste, moștenire a trecutului colonial,

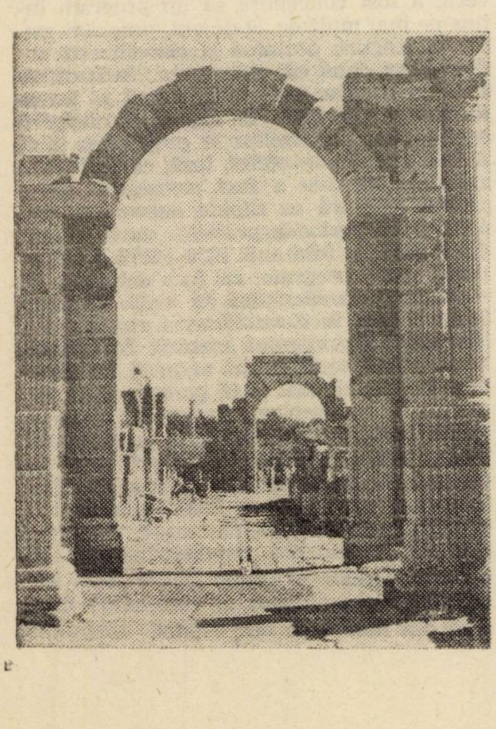

Vestigiile înfloritorului oraș antic Leptis Magna

Intrarea tîrgului internațional de la Tripoli la care participă, în fiecare an, cu pavilioane reprezentative, numeroase țări din toate continentele dar acestea sînt pe cale de dispariție, actualul plan cincinal de dezvoltare a țării prevăzînd ca, pînă în 1980, majoritatea populației capitalei să aibă posibilitatea de a locui în apartamente noi, construite din fondurile statului.

Procesul intens de înnoire este vizibil nu numai în capitală, ci pretutindeni pe întinsul țării și, se înțelege, cu prioritate în zona fertilă a litoralului mediteranean, unde investițiile dau roade mai eficiente și mai rapide, fără a fi, însă, neglijate nici punctele locuite din interiorul deșertului saharian. În cei nouă ani ce au trecut de la revoluția antimonarhică, în Libia au intrat în funcțiune peste 60 de întreprinderi industriale cu profil divers – produse alimentare, filaturi și țesătorii, uzine metalurgice, chimice, de ciment și materiale de construcții –, urmînd ca, pînă la sfîrșitul anului 1980, să li se adauge alte 40. Sumele alocate pentru dezvoltarea țării în ultimii nouă ani depășesc, după relatările oficiale, 20 miliarde de dolari.

O parte importantă din bugetul pentru dezvoltare a fost alocată nevoilor agriculturii, lupta pentru cucerirea, palmă cu palmă, de teren din deșert, desfășurîndu-se în Libia pe scară largă. Folosirea de mijloace moderne pentru fertilizarea solului dă naștere, în pustiu, unor așezări agricole ale căror cercuri verzi, perfect ordonate, îți apar, văzute din avion, extrem de curioase pe fondul ocru al întinderilor de nisip. Aceste oaze artificiale sînt create prin săparea, la sute de metri adîncime, a unor puțuri, pînă la pungile de apă, care, adusă la suprafață, face să rodească, în scurt timp, terenurile pînă atunci lipsite complet de viață. Astfel de ferme agricole, amplasate în plină Sahară, ajung să dea zece recolte de lucernă pe an ; aici se cultivă, acum, grîu și încep să rodească proaspetele livezi de portocali. Suprafețele redate agriculturii, în ultimii ani, au depășit 600 000 ha, fiind plantați peste 33 milioane puieți de pomi fructiferi, și se prevede ca acest proces să fie continuat într-un ritm sporit. Beneficiară a acestor măsuri de dezvoltare a agriculturii este, în primul rînd, populația nomadă, din zona de deșert, care se sedentarizează acum într-un număr tot mai mare, statul acordîndu-i facilități deosebite : locuințe confortabile, terenuri amenajate, inventarul agricol necesar.

Dezvoltarea economică accentuată, din ultimii ani, desigur datorată și veniturilor mari obținute de Libia de pe urma petrolului, se oglindește și în înfățișarea nouă a țării, în nivelul de viață al populației în vizibilă creștere, de la an la an, în realizări care bucură sincer pe toți prietenii poporului libian.

Colindînd prin capitală, călătorul român, aflat pentru prima oară în Libia, este, adeseori, surprins auzind vorbindu-se românește în jurul său, sau, și mai curios, atunci cînd, vizitînd bazarul, negustorii i se adresează cu un salut și cîteva cuvinte, rostite destul de corect, în limba noastră. În această țară prietenă lucrează, de mai mulți ani, mii de cetățeni români – tehnicieni în construcții diverse, specialiști în agricultură, cadre sanitare. Sub egida unor firme românești au fost construite mii de apartamente la Tripoli, cîteva zeci de școli, un port pescăresc, șosele moderne. În Libia funcționează mai multe societăți mixte româno-libiene în domeniul agriculturii ; un spital modern este servit în întregime de personal medical românesc.

Relațiile româno-libiene au cunoscut în anii din urmă o dezvoltare rapidă, pe multiple planuri, temeliile lor trainice fiind puse cu prilejul vizitei în Libia, în februarie 1974, a președintelui Nicolae Ceaușescu și a convorbirilor avute, cu acest prilej, cu colonelul Moamer El Geddafi, șeful statului libian.

Cooperarea largă dintre țările noastre, prietenia caldă ce animă cele două popoare, evidentă pentru cel ce vizitează Libia, constituie o expresie elocventă a politicii românești de solidaritate activă și strînsă colaborare cu toate popoarele arabe, în interesul reciproc, ca și al păcii și înțelegerii internaționale.

REPORTAJ PE GLOB

MALAYEZIA

Ion Iordache

Aveam să cunosc trei dintre cele mai fascinante regiuni ale Malayeziei : Kelantan — stat cu o lungă și interesantă istorie, cu un minunat peisaj rustic și o puternică cultură populară ; Trengganu — ținut îngust, de-a lungul țărmului Mării Chinei de sud, unde întîlnești cele mai variate ambarcațiuni pentru pescuit, aceasta fiind, de altfel, principala ocupație a localnicilor ; Pehang — cel mai întins stat din partea continentală, cu o bogată vegetație tropicală, intersectată de nesfîrșite rînduri de arbori de cauciuc și întinse culturi de orez. (În această zonă, la Sungei Lembing, se află cea mai adîncă mină subterană de cositor din lume).

În absența indicatoarelor rutiere nu aș fi știut că ne apropiem de capitală. Imaginea aglomerării de clădiri, ce trădează întotdeauna apropierea marilor orașe, era acoperită de siluetele zvelte ale palmierilor. Așezată într-o regiune deluroasă, între culmea centrală a munților Kerban și marginea junglei, în plină zonă ecuatorială, Kuala Lumpur este scăldată într-o mare de vegetație care invadează spațiile dintre clădiri. Fără o istorie prea îndelungată, fiind la început un simplu sat malayez, Kuala Lumpur devine, după proclamarea protectoratului englez asupra Peninsulei Malacca, în 1867, un important centru economic. În 1895, noului oraș îi revine rolul de centru administrativ al Federației sultanatelor malayeze, iar, la 1 februarie 1948, de capitală a Federației Malaya, formată din nouă sultanate. La 31 august 1957, Federația Malaya își proclamă independența și se transformă în stat federal, în cadrul Commonwealth-ului, menținîndu-și capitala la Kuala Lumpur. După crearea statului Malayezia, prin unirea Federației, la 16 septembrie 1963, cu fostele colonii britanice Sarawak, Sabah și Singapore, Kuala Lumpur rămîne centrul politico-administrativ al țării (Singapore se retrage din Federație în 1965).

Arhitectura tradițională conferă originalitate și personalitate capitalei

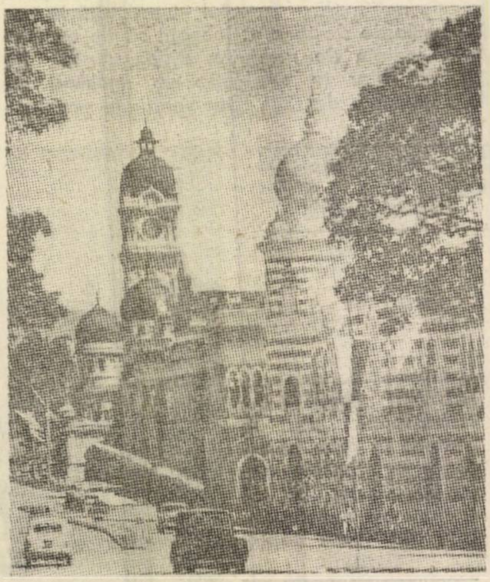

Cu amestecul său de civilizații — islamică, chineză, malayeză și engleză —, capitala apare ca un mozaic arhitectural, fiecare cartier păstrînd trăsături caracteristice. La est de confluența rîurilor Klang și Gombak, se întinde partea veche a orașului, unde trăiește cea mai mare parte din cei peste un milion de locuitori ai capitalei. Blocurile înalte de 10—15 etaje, clădirea parlamentului, „Casa regilor“ — fostă reședință a guvernatorului general din Malaya, astăzi sediu al recepțiilor oficiale, „Palatul alb“, cu cinci cupole aurii, ridicat în 1960, în numai 50 de zile, marea Moschee, care domină împrejurimile prin măreția și frumusețea ei, clădirea gării, construită în stil malayezian, dau părții centrale a orașului Kuala Lumpur imaginea unei mari și originale metropole.

Dezvoltîndu-se ca un important punct comercial și de tranzit, capitala Malayeziei este, astăzi, și un puternic centru industrial al țării, un rol de seamă în evoluția sa economică revenind plantațiilor de cauciuc și valorificării zăcămintelor de cositor din împrejurimi. Aici sînt concentrate — îndeosebi în satelitul industrial Pataling Jaya, pe spații întinse de-a lungul rîului Klang — fabrici de aglomerare a minereului de cositor, fabrici de produse chimice, întreprinderi de prelucrare a cauciucului natural și a uleiului de palmier, mici fabrici de cherestea, conserve, săpun, textile, etc. În prezent, viața capitalei se încadrează în coordonatele generale ale dezvoltării societății malayeziene.

După cîștigarea independenței, în 1957, Malayezia continentală s-a confruntat, în primul rînd, cu problemele păstrării și consolidării unității unei națiuni multirasiale, caracterizată printr-o mare varietate a structurilor socio-economice și culturale. În anii de după dobîndirea independenței, Malayezia și-a restructurat întregul sistem socio-economic, imprimîndu-i noi și distincte direcții.

Noua politică economică, adoptată de guvern, a fost concepută ca un program întins pe mai mult de 20 de ani, program menit să asigure unitatea și dezvoltarea națională pe două căi principale : înlăturarea sărăciei pentru toți malayezienii și transformarea societății, în sensul participării egale a tuturor etniilor la propășirea țării. A fost de la sine înțeles, însă, că realizarea acestor obiective a fost concepută într-o strînsă legătură cu rapida dezvoltare economică. În perioada primelor două planuri de dezvoltare (din anii 1966—1970 și 1971—1975) unele progrese au fost dobîndite în ridicarea standardului de viață al populației rurale, în diversificarea economiei și limitarea dependenței acesteia de sectorul valorificării cauciucului natural, în domeniul industrializării țării, precum și în dezvoltarea sectoarelor bazate pe materiile prime indigene etc. Cu toate acestea, economia Malayeziei este încă tipică unei țări în curs de dezvoltare în care agricultura, împreună cu sectoarele forestier și agricol, constituie ramuri predominante. Ele ocupă peste 50 la sută din populația activă, contribuie cu peste o treime la formarea produsului național brut și furnizează 60 la sută din încasările din export. Dispunînd

Centrul modern din Kuala Lumpur, capitala Malayeziei

de însemnate resurse vegetale şi minerale, Malayezia se situează pe primul loc în lume, atît la producţia cît şi la exportul unor produse cum sînt : cauciucul natural, concentratele de cositor şi uleiul de palmier. Industria prelucrătoare contribuie, deocamdată în mică măsură, la înfăptuirea obiectivelor economice ale ţării, deşi, în cadrul planului de dezvoltare 1971—1975, ea a cunoscut unul dintre cele mai ridicate ritmuri de creştere : 10,9 la sută. Industriile textilă, alimentară, de prelucrare a lemnului şi cauciucului, chimică, electronică şi de asamblare a autovehiculelor ocupă o pondere mai mare în producţia totală a industriei nemanufacturate. În ultimii ani, dezvoltării industriei, în special celei prelucrătoare, i se acordă, însă, o atenţie sporită. Pentru 1980 se prevede, astfel, ca participarea industriei prelucrătoare la formarea produsului naţional brut să fie de 16,8 la sută, faţă de 12,2 la sută în 1970. Actuala hartă a punctelor industriale din Malayezia va cuprinde, în afara capitalei, şi Penang, Butterwoth, Klang — pentru producţia de cositor (care reprezintă două cincimi din producţia mondială), Kuehing — pentru antimoniu, industria lemnului, textile, Tampoi — pentru montaj de autovehicule, Penang — şantiere navale, Port Dickson — rafinarea petrolului, Rawang — ciment etc...

O deosebită importanţă pentru economia Malayeziei o prezintă comerţul exterior, care contribuie cu circa 50 la sută la formarea produsului naţional brut. Preponderenţa materiilor prime la export şi a produselor finite la import determină o strînsă dependenţă a economiei malayeziene faţă de piaţa internaţională. Iată de ce, odată cu lansarea actualului plan de dezvoltare 1976—1980, guvernul acestei ţări a stabilit ca principale obiective : continuarea industrializării şi, îndeosebi, dezvoltarea ramurilor care presupun promovarea progresului tehnic şi a tehnologiilor avansate ; adoptarea unei politici de stimulare, în condiţii bine precizate, a investiţiilor străine în industria prelucrătoare şi, în special, în sectoarele cu înalt grad de tehnicitate ; dezvoltarea producţiei pentru export ; dezvoltarea în continuare a agriculturii, prin mărirea suprafeţelor irigate şi utilizarea îngrăşămintelor chimice ; crearea unei infrastructuri corespunzătoare ; o mai bună repartizare a veniturilor şi forţei de muncă în cadrul grupurilor etnico-rasiale şi pe regiuni etc. O atenţie sporită se acordă unor regiuni rămase în urmă, precum Trengganu, Kelantan, Kedah, Sabah, unde intenţiile guvernului sînt stînjenite încă de anumite structuri locale şi conservatoare. Tocmai de aceea au fost luate măsuri pentru modernizarea şi extinderea sistemului educaţional, învestit cu un rol din ce în ce mai mare în adaptarea cunoştinţelor la cerinţele vieţii moderne, dar, mai ales, în pregătirea cadrelor necesare unei societăţi în plină dezvoltare. La peste două decenii de la proclamarea independenţei, Malayezia dispune, astăzi, de toate condiţiile necesare pentru înfăptuirea proiectelor de dezvoltare, menite să o transforme într-o naţiune prosperă.

În strînsă legătură cu aspiraţiile de pace şi progres ale popoarelor lor, România şi Malayezia au statornicit şi dezvoltat continuu relaţii de prietenie şi colaborare, pe diverse planuri : politic, economic, cultural.

La baza legăturilor comerciale dintre cele două ţări, stau Acordul comercial între Republica Socialistă România şi Malayezia, semnat la 22 martie 1969, la Kuala Lumpur — valabil timp de un an, cu prelungire automată prin tacită reconducţiune — şi Acordul de cooperare economică şi tehnică între Guvernul Republicii Socialiste România şi Guvernul Malayeziei, semnat la Bucureşti, la 17 septembrie 1970, — valabil pe cinci ani cu acelaşi sistem de prelungire automată.

Volumul importurilor româneşti este bazat, în principal, pe cauciuc natural şi cositor. Exportul de mărfuri româneşti în Malayezia are drept componente îndeosebi produse chimice, maşini şi utilaje, produse textile. Schimburile româno-malayeziene au cunoscut o creştere permanentă, începînd cu anul 1970, neajungînd, însă, la nivelul posibilităţilor reale de schimb între cele două ţări. Există certe posibilităţi pentru ca schimburile dintre cele două ţări să se intensifice şi diversifice şi mai mult. Unele succese au fost obţinute pe linia colaborării economice dintre România şi Malayezia în domeniul industriilor minieră, a lemnului, chimică etc. Noi acţiuni de cooperare sînt preconizate în domeniile exploatării şi industrializării lemnului, al prospectării miniere şi livrării de către România de utilaj minier, al valorificării zăcămintelor de cositor, al construcţiilor de maşini etc.

La 10 noiembrie 1975, s-a semnat la Kuala Lumpur Acordul de colaborare culturală şi ştiinţifică, pe baza căruia legăturile în domeniul ştiinţei şi culturii între cele două ţări vor cunoaşte o semnificativă amplificare.

Desfăşurată, aşadar, pe multiple planuri şi cuprinzînd numeroase domenii de interes reciproc, colaborarea româno-malayeziană dispune de premise dintre cele mai favorabile pentru dezvoltarea ei în continuare.

TRINIDAD-TOBAGO: anul 16 al independenţei

În urmă cu 16 ani, în cadrul unei mari adunări populare, desfăşurate la Port of Spain, primul ministru al Trinidad-ului, Eric Eustace Williams, a dat foc copiei constituţiei Federaţiei Indiilor de Vest, gest simbolizînd declararea independenţei celor două foste colonii : Trinidad şi Tobago.

Aparţinînd Arhipelagului Antilelor Mici, cele două insule alcătuiesc un stat cu o suprafaţă de 5.128 kilometri pătraţi, pe care trăieşte o populaţie de 1 060 000 locuitori. Istoria descoperirii lor începe în anul 1498 cînd, în timpul celei de a patra călătorii în „Lumea Nouă", Cristofor Columb a zărit la orizont, ieşind parcă din apă, trei piscuri împădurite, care i-au smuls exclamaţia: „Santissima Trinidad" (Sfîntă treime, de unde şi numele insulei Trinidad). În 1532, învingînd rezistenţa băştinaşilor, în Trinidad a fost instalat un guvernator spaniol. Poziţia strategică — între Canada, S.U.A. şi America Latină — explică numeroasele expediţii : olandeze, engleze, franceze, din secolul al XVII-lea. Ocupate de englezi, Trinidad apoi Tobago au fost puse, în 1889, sub administraţie britanică. Dar, la 31 august 1962, ele şi-au proclamat independenţa, în cadrul Commonwealth-ului ; la 1 august 1976, a fost proclamată republica.

În momentul obţinerii independenţei, statul Trinidad-Tobago avea o economie slab dezvoltată, bazată pe monoproducţie, respectiv pe extragerea petrolului — principala sa resursă. Alături de petrol, pe harta bogăţiilor ţării figurează gazele naturale, trestia de zahăr, fructele tropicale, cafeaua şi altele. Sub conducerea partidului Mişcarea Naţională Populară — la conducere în toţi aceşti ani — şi a guvernului, în frunte cu Eric Williams, tînărul stat a întreprins măsuri de valorificare sporită a bogăţiilor sale, de diversificare a economiei, a cărei dezvoltare a fost concepută în mod planificat, de creştere a participării şi controlului statului în toate activităţile productive naţionale. Într-un interviu, ministrul afacerilor externe, John Donaldson, a arătat că ţara sa a lansat un program de dezvoltare pe termen lung, care preconizează realizarea unei producţii naţionale de fier, oţel, aluminiu şi îngrăşăminte. Aceste măsuri evidenţiază concepţia de bază a autorităţilor de la Port of Spain, potrivit căreia ţările în curs de dezvoltare — între care şi Trinidad-Tobago — trebuie nu numai să producă materii prime, ci şi să le prelucreze pentru a nu rămîne dependente de ţările dezvoltate. „Nu se mai poate admite un sistem în care ţările în curs de dezvoltare sînt obligate la o producţie primară" — a afirmat John Donaldson, care, în context, s-a pronunţat pentru o schimbare a actualului sistem de relaţii economice internaţionale.

Cu consecvenţa propriei politicii sale de sprijinire a procesului afirmării şi dezvoltării tinerelor state, România a recunoscut Trinidad-Tobago la numai cîteva zile de la proclamarea independenţei. În 1972, între cele două ţări s-au stabilit relaţii diplomatice. Momentul cel mai important în istoria raporturilor bilaterale l-a constituit vizita în România, în iulie 1975, a premierului Eric Eustace Williams. Dialogul stabilit cu acest prilej, convorbirile cu preşedintele Nicolae Ceauşescu, precum şi documentele convenite au impulsionat bunele raporturi dintre România şi Trinidad-Tobago, au deschis noi perspective prieteniei şi colaborării dintre cele două state şi popoare.

Tendinţe actuale în relaţiile interamericane

Două evenimente importante ale actualităţii politice latino-americane — sesiunea S.E.L.A. (Sistemul Economic Latino-American), care va avea loc în septembrie, şi recenta reuniune ministerială a O.S.A. (Organizaţia Statelor Americane) — prilejuiesc numeroase analize şi studii asupra sensurilor unei noi etape în evoluţia relaţiilor continentale.

Atenţia deosebită acordată acestor reuniuni are două raţiuni principale. Pe de o parte — problematica lor majoră ca atare ; sesiunea S.E.L.A. va focaliza puncte de vedere şi poziţii latino-americane — asupra cărora au existat consultări şi la reuniuni anterioare — în legătură cu cooperarea dintre ţările în curs de dezvoltare, temă cu pondere importantă în viaţa internaţională ; conferinţa ministerială a O.S.A. a pus în evidenţă momentul de răscruce la care se află această organizaţie, la capătul a peste zece ani de negocieri pentru restructurarea instituţiilor şi obiectivelor sale, corespunzător schimbărilor politice şi economice intervenite în aria continentului. Pe de altă parte, tocmai prin problematica lor de interes general, aceste reuniuni reflectă tendinţe semnificative ale proceselor care au loc în numeroase ţări de pe continent ; caracteristica lor principală — pe planul raporturilor regionale — se dovedeşte a fi consecvenţa eforturilor pentru democratizarea relaţiilor interamericane, *pentru înlăturarea obstacolelor şi poziţiilor anacronice care se opun acestui proces.*

„BUSOLA INDEPENDENŢEI". Mutaţiile care se petrec, în ultimii ani, pe scena relaţiilor interamericane îmbracă diferite forme atît în sfera raporturilor bilaterale, cît şi în domeniul legăturilor multilaterale, acestea din urmă avînd ca expresii principale S.E.L.A. — prima organizaţie de colaborare interlatino-americană (constituită în 1975), şi O.S.A., instituţie interamericană (datînd din 1948), în cadrul căreia un loc important ocupă diferite aspecte ale raporturilor dintre statele latino-americane şi S.U.A.

Schimbările la care au fost supuse, în ultimii ani, structura şi instituţiile O.S.A., şi asupra cărora ne vom opri cu precădere în acest articol, au avut ca *impuls esenţial* eforturile unui număr tot mai mare de ţări latino-americane pentru *cucerirea, consolidarea şi apărarea independenţei lor economice,* care — aşa cum s-a apreciat, cu o alegorie sugestivă, la o reuniune a S.E.L.A. — reprezintă busola indicînd orientarea sigură în direcţia progresului lor economic şi social. Este un proces de însemnătate istorică pentru continentul latino-american, echivalent cu cel al cuceririi neatîrnării politice, suveranitatea economică fiind considerată ca expresia principală a luptei pentru „cea de a doua independenţă". Conţinutul ei principal — aşa cum îl sintetizează documentele CEPAL (Comisia Economică a O.N.U. pentru America Latină) — îl reprezintă înlocuirea binomului „dependenţă-subdezvoltare" cu binomul „independenţă-dezvoltare". O ilustrare semnificativă a intensităţii emulaţiei spre consolidarea independenţei o reprezintă recucerirea suveranităţii naţionale asupra majorităţii resurselor naturale, care, fuseseră acaparate, în trecut, de monopoluri imperialiste. În ultimii zece ani, un mare număr de ţări latino-americane (Peru, Columbia, Venezuela, Ecuador, Costa Rica, Jamaica, Guyana şi altele) au recuperat importante bogăţii naturale înstrăinate şi au introdus controlul naţional în diferite sectoare strategice ale dezvoltării. O altă expresie importantă a emancipării economice o reprezintă elaborarea şi înfăptuirea unor planuri ale dezvoltării, în cadrul cărora un loc însemnat ocupă programele de industrializare, pîrghie principală pentru diversificarea economiei, în general, şi pentru creşterea gradului său de autonomie. Progresele remarcabile obţinute pînă în prezent (potrivit datelor CEPAL, valoarea producţiei industriale a ţărilor latino-americane a crescut de la 11 miliarde de dolari, în 1950, la peste 60 miliarde de dolari în 1976) relevă, în strînsă legătură cu preocupările interne, *lărgirea ariilor de manifestare a suveranităţii de decizie în politica externă.* Diversificarea economică impune o participare mai activă în diviziunea internaţională a muncii, în schimburile mondiale, determinînd necesitatea lărgirii, fără oprelişti, a relaţiilor economice, politico-diplomatice, ştiinţifice şi culturale cu toate ţările lumii. În America Latină, ca, de altfel, în lumea întreagă, se manifestă vitalitatea crescîndă cu care se afirmă principiile noi ale relaţiilor dintre state, călăuzite de egalitate, neamestec în treburile interne, avantaj reciproc, respectarea independenţei şi suveranităţii fiecărei naţiuni, a dreptului său inalienabil de a hotărî, fără nici o interferenţă străină, asupra căilor dezvoltării sale economice, politice şi sociale.

Era firesc ca, în contextul tendinţelor spre o dezvoltare independentă, să fie întreprinse acţiuni consecvente şi pentru *restructurarea relaţiilor interamericane în spiritul acestor principii.* Reformarea, în acest sens, a instituţiilor şi funcţiunilor O.S.A. a constituit un obiectiv esenţial al revizuirii sistemului interamerican.

ÎMPOTRIVA POLITICII SFEREI DE INFLUENŢĂ, PENTRU DEMOCRATIZAREA RELAŢIILOR CONTINENTALE. Asemenea schimbări în O.S.A. au fost imperios necesare, deoarece — aşa cum se apreciază în diferite documente din ultimii ani ale statelor latino-americane — timp de aproape două decenii, O.S.A. a purtat amprenta intereselor dominaţiei străine, fiind promotoare a unor orientări contrare — în foarte multe cazuri — manifestării opţiunilor suverane în politica internă şi externă a unor ţări membre. În mod deschis sau prin presiuni camuflate, O.S.A. a susţinut strategia neocolonialistă a sferelor de influenţă. Pe plan economic, O.S.A. a obstrucţionat proiectele şi acţiunile de recuperare a bogăţiilor naţionale de către ţările latino-americane, iar, în climatul artificial creat de „războiul rece", ea a girat şi patronat, împreună cu TIAR, (Tratatul Interamerican pentru Asistenţă Reciprocă, înfiinţat în 1947), imixtiuni în treburile interne ale unor state membre şi chiar acţiuni intervenţioniste. Într-un studiu profund asupra istoriei Organizaţiei Statelor Americane, reputatul politolog mexican Jorge Castañeda scria că „O.S.A. a devenit un instrument de intervenţie în treburile interne ale ţărilor latino-americane". Sînt amintite intervenţiile din Guatemala (1954) şi Santo Domingo (1965), precum şi aşa-numitele sancţiuni împotriva Cubei (1964), cînd, pentru obţinerea unor adeziuni majoritare în O.S.A., s-au pus în funcţie toate resorturile mecanismelor de presiune economică, financiară, politică şi militară.

Schimbările intervenite în ţările latino-americane — spre sfîrşitul anilor '60 şi în acest deceniu — schimbări care se explică, în principal, prin imperativele unei dezvoltări mai rapide, incompatibilă cu menţinerea dominaţiei străine, au determinat curente şi consensuri latino-americane care proclamau necesitatea transformării structurilor şi funcţiilor O.S.A. Acest proces a parcurs mai multe etape şi a avansat progresiv. În anii '70, cînd, într-o serie de ţări latino-americane, s-au efectuat naţionalizări ale resurselor naturale, *în Organizaţia Statelor Americane s-a creat o majoritate care a impus blocarea interferenţei O.S.A. în exercitarea suveranităţii asupra resurselor naturale şi a folosirii acestora.*

Un alt factor al contracarării orientărilor retrograde din O.S.A. l-a constituit *creşterea şi diversificarea formelor de colaborare interlatino-americane,* cristalizarea unor poziţii comune sau similare în apărarea unor interese comune. Fără a insista asupra dezvoltării, în direcţii multiple, a colaborării şi solidarităţii ţărilor latino-americane, circumscriem, acum, doar semnificaţia lor în procesul restructurării relaţiilor interamericane generale. Înfiinţarea Grupului Andin, în 1969, a statuat norme noi pentru funcţionarea, sub control naţional, a societăţilor cu capital străin, iar formele de colaborare ale statelor din America Centrală urmăresc stimularea şi susţinerea, cu forţe comune, a dezvoltării lor suverane. O formă superioară a colaborării şi solidarităţii latino-americane este S.E.L.A., prima organizaţie de cooperare şi de consultare a ţărilor de la sud de Rio Grande, constituită pe baza deplinei egalităţi şi a conlucrării principiale între state cu orînduiri diferite. Înfiinţată pe baza unui statut care stipulează elaborarea oricărei înţelegeri sau hotărîri în conformitate strictă cu deciziile suverane ale statelor membre şi în sprijinul acestora, S.E.L.A. a dobîndit prestigiul şi autoritatea pe care i le conferă principiile sale şi acţiunile consecvent fidele acestor principii.

Consensurile care au dus la formarea S.E.L.A. necesită cîteva sublinieri în legătură cu geneza şi caracterul acţiunilor comune ale statelor latino-americane. Ţările latino-americane au tradiţii istorice comune, profunde afinităţi culturale, multe din ele au şi o limbă comună — spaniola — dar, în acelaşi timp, realităţile lor economice şi sociale, orientările lor politice sînt distincte, adesea foarte diferite. Consensurile lor în domeniul relaţiilor interlatino-americane şi în acţiunile diplomatice întreprinse pentru restructurarea O.S.A. au, însă, la bază interese comune sau similare — izvorîte din stări asemănătoare

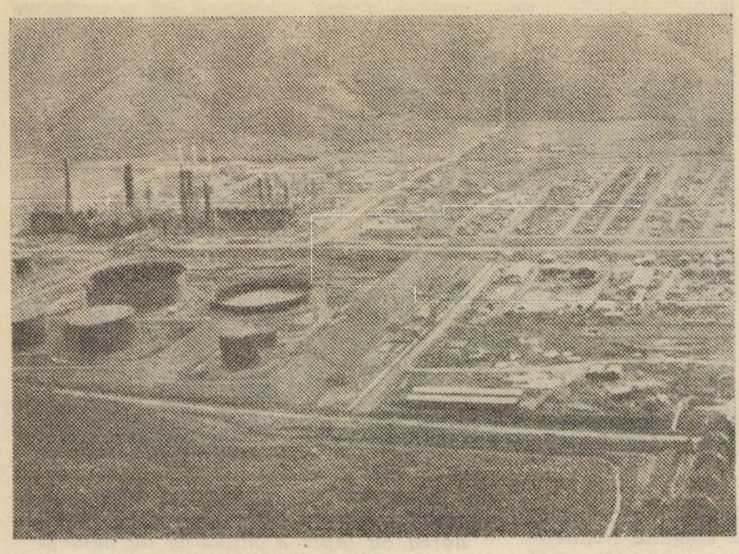

Rafinăria din Esmeraldas (Ecuador) — o realitate, un simbol al luptei pentru independență economică

ale gradului lor de dezvoltare economică —, înlesnind conlucrarea lor în direcția emancipării economice, a unității lor de acțiune — relevate în mod special de S.E.L.A. — pentru făurirea unui climat mai favorabil dezvoltării lor pe calea afirmării independente și suverane. Acesta este și contextul punctelor de vedere convergente care țintesc spre reformarea O.S.A.

Una din expresiile forței unite cu care s-a acționat în acest scop o reprezintă abolirea, chiar prin hotărîri ale O.S.A., a unor decizii cu caracter intervenționist care fuseseră impuse în cadrul organizației. Cele două sesiuni extraordinare ale O.S.A. din 1975 (San José) care au reformat statutul TIAR au luat decizii care constituie renunțarea la sancțiunile împotriva Cubei și recunoașterea (pentru prima oară în istoria relațiilor interamericane, în perioada de la înființarea O.S.A.) a principiilor coexistenței pașnice, care, în limbajul politic latino-american, are denumirea de „pluralism ideologic“ ; cu alte cuvinte, relații normale între state cu sisteme social-politice diferite. O consecință firească a hotărîrilor de la San José a fost desființarea așa-numitei „Comisii pentru cercetarea activităților subversive“, anexă anacronică a sistemului interamerican, odraslă a acestuia din perioada acută a „războiului rece“.

S-au creat, astfel, *premise pentru o restructurare globală a sistemului interamerican*, care necesita și adoptarea unei noi Carte a O.S.A. În negocierile pe această temă, majoritatea membrilor organizației s-au pronunțat pentru deplasarea funcțiilor principale ale organizației din domeniul politico-militar în cel economic, pentru a contribui la o dezvoltare mai rapidă a tuturor țărilor din regiune. De altfel, la adunările generale ale organizației, din 1976 (Santiago de Chile) și din 1977 (Saint Georges), problematica economică s-a impus pe prim plan, pe linia acestor preocupări un loc principal fiind rezervat negocierilor pentru o mai mare echitate în relațiile comerciale și de cooperare dintre S.U.A. și țările latino-americane.

CE S-A SCHIMBAT ȘI CE NU S-A SCHIMBAT ÎN O.S.A. Schimbările înnoitoare din numeroase țări latino-americane au condus la combaterea practicilor prin care O.S.A. se manifestase ca un organism continental al politicii sferei de influență și au modificat, într-o măsură importantă, cadrul și condițiile de funcționare ale acestei organizații. Aceste mutații se reflectă, cu claritate, în proiectul noii Carte a Organizației Statelor Americane, aprobat de Consiliul permanent al O.S.A. (aprilie 1977). Textul proiectului precizează anumite norme — prevăzute și în vechea Cartă, dar adesea nerespectate (de pildă, neintervenția) — și consfințește *principii ale relațiilor interamericane menite să garanteze suveranitatea deplină și egalitatea juridică a statelor membre*, să canalizeze colaborarea regională spre obiective care să vină în sprijinul emancipării economice a tuturor țărilor din regiune. Primul articol al textului prevede, în acest sens, că „țările americane se angajează să coopereze între ele, în mod permanent și într-o măsură mereu crescîndă, în vederea realizării unei dezvoltări integrale, pe baza principiilor deplinei egalități între state, neamestecului în treburile interne, respectării sistemelor lor social-politice și economice diferite, excluderii din relațiile lor a oricăror forme de presiune și de condiționare a cooperării, eliminării discriminărilor care urmăresc limitarea drepturilor statelor“. O importanță deosebită are articolul care consemnează, în termeni categorici, că „țările semnatare își exprimă voința lor comună de a respecta suveranitatea deplină și permanentă a statelor asupra bogățiilor și resurselor lor naturale și, în general, asupra tuturor activităților economice“.

Aceste înnoiri care își croiesc drum în sistemul relațiilor interamericane s-au confruntat și se confruntă cu contraofensiva cercurilor neocolonialiste care recurg la noi căi și mijloace pentru redobîndirea, chiar parțială, a sferei lor de influență politică și economică. Speculînd dificultățile economice și financiare ale țărilor în curs de dezvoltare din care fac parte și statele latino-americane, dificultăți accentuate de criza sistemului capitalist, monopolurile imperialiste — dislocate din pozițiile pe care le aveau în sectoarele materiilor prime — caută să pătrundă în alte ramuri economice și financiare și să obțină, în acest scop, sprijinul unor grupări politice și economice retrograde sau potrivnice controlului statal asupra operațiunilor capitalului străin.

Și în O.S.A. se reflectă această confruntare de tendințe. Principiile noilor relații interamericane, care s-au impus în cadrul O.S.A., nu-și găsesc încă materializările lor așteptate ; realitate relevată și de sesiunea ministerială a O.S.A., din iunie 1978, pe agenda căreia figurau pe prim plan vechile și spinoasele probleme ale raporturilor economice dintre S.U.A. și țările Americii Latine. Țările latino-americane cer, de multă vreme, reașezarea, pe baze noi, a acestor raporturi — fără discriminări și în condiții reciproc avantajoase —, precum și reglementarea activității corporațiilor transnaționale. Reprezentanții mai multor țări latino-americane au relevat inechități în schimburile economice cu partenerul din nord : în timp ce S.U.A. folosesc pîrghiile GATT în scopul stimulării exportului lor, ele recurg la intensificarea protecționismului, restrîngînd importurile, această situație repercutîndu-se cu efecte negative asupra posibilităților de desfacere a produselor latino-americane pe piața nord-americană.

Reuniunea ministerială a O.S.A. nu a contribuit la progresul tratativelor în acest domeniu. Totodată, S.U.A. s-au abținut de la votarea unui document orientativ, adoptat de sesiunea O.S.A., în vederea elaborării unui cod de conduită pentru corporațiile transnaționale, care să prevadă desfășurarea activităților acestora sub jurisdicția exclusivă a țărilor unde au baze de operațiuni. De la tribuna sesiunii s-a criticat faptul că, în pofida noilor principii călăuzitoare ale O.S.A., în activitatea organizației se mai mențin manifestări de tutelare ; criticînd această stare de lucruri, ministrul de externe argentinian spunea : „Nu facem parte din organizație pentru a contribui la extinderea și consolidarea poziției predominante a unei națiuni sau a mai multor națiuni. Este necesară respectarea principiilor egalității juridice a statelor, baza esențială a înseși existenței organizației“.

Deși n-a adus soluții practice principalelor probleme de pe ordinea de zi, sesiunea ministerială a O.S.A. a pus în evidență *continuitatea* și *consecvența* pe care majoritatea membrilor O.S.A. acționează — în condițiile dificile ale conservării unor reflexe condiționate anacronice ale sistemului interamerican — pentru finalizarea reformei acesteia. S.E.L.A. și alte forme ale colaborării interlatino-americane reprezintă o forță potențială crescîndă care — în cadrul și în afara O.S.A. — aduc modificări esențiale raporturilor continentale.

SPRE LEGĂTURI INTERNAȚIONALE FĂRĂ BARIERE. Nu putem încheia aceste considerații asupra stadiului și tendințelor actuale ale relațiilor interamericane fără a sublinia încă o caracteristică importantă pe care o degajă evoluția acestora : în concepția țărilor latino-americane, apartenența la O.S.A., la S.E.L.A. sau la alte organisme de cooperare regională sau subregională nu înseamnă participare la cluburi închise ; dimpotrivă, noile fenomene și tendințe din raporturile regionale vădesc căutarea căilor spre multiplicarea relațiilor de colaborare cu toate țările lumii. În mod firesc, se manifestă o deschidere tot mai largă spre diversificarea gamei de relații între țările în curs de dezvoltare, orientare relevată și de agenda apropiatei sesiuni a S.E.L.A.

Interese și obiective convergente ale țărilor în curs de dezvoltare în diferite zone ale lumii determină ca, în activitatea internațională a țărilor latino-americane să dobîndească o pondere tot mai mare comunicarea, pe diverse planuri, cu statele din alte continente care urmăresc, deopotrivă, emanciparea lor economică și socială, participarea lor la acțiunile „Grupului celor '77“ și ale mișcării nealiniaților, la forumuri regionale și mondiale care dezbat problematica acută a decalajelor și a căilor posibile spre lichidarea lor în cadrul unei noi ordini economice în lume.

Mutațiile care au intervenit în sfera raporturilor interamericane și interlatino-americane, precum și pozițiile și intervențiile constructive cu care națiunile latino-americane se încorporează în mișcarea istorică spre o nouă ordine economică și politică internațională, ilustrează, în mod semnificativ, rolul crescînd al țărilor în curs de dezvoltare, al țărilor mici și mijlocii în făurirea unei comunități internaționale, alcătuită din state suverane și egale în drepturi, care să chezășuiască o pace durabilă și progresul tuturor popoarelor.

Eugen Pop

Soluționarea problemelor alimentației — imperativ al dezvoltării contemporane

În India au fost organizate 4 500 de cooperative sătești, care asigură aprovizionarea cu lapte a milioane de oameni

Tragică anomalie în acest secol al celui mai furtunos progres material, științific și cultural, foametea continuă să secere în fiecare an aproximativ 25 milioane de vieți omenești, victimele fiind în majoritate femei și copii. Peste 500 milioane de oameni suferă de subnutriție cronică, în timp ce, zilnic, se cheltuiesc pentru producția de arme mai mult de un miliard de dolari. Aproximativ 25 la sută dintre copiii lumii mor înainte de a împlini vîrsta de 4 ani din cauza malnutriției și a bolilor, iar dintre cei ce supraviețuiesc, pînă la 50 la sută suferă, în țările cele mai sărace din Africa, Asia și America Latină, de malnutriție de ordin proteino-caloric. Și toate acestea se întîmplă în vreme ce, cu o sumă mai mică decît cea cheltuită pentru înarmări în numai patru zile, ar putea fi salvați de la foamete anual 200 milioane de copii.

Deși, așa cum atestă studiile efectuate de instituțiile specializate ale O.N.U., nu poate fi vorba de o insuficiență a resurselor agroalimentare ale globului, sute de milioane de oameni nu au încă asigurat un drept primordial — dreptul la hrană. Realitățile dramatice semnalate astăzi în lume în domeniul alimentației sînt generate de existența pe uriașe întinderi ale planetei a subdezvoltării, de împărțirea lumii în țări bogate și țări sărace, consecință directă a politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, a vechilor relații de inegalitate, dominație și asuprire.

Constatînd gravele probleme alimentare care confruntă vaste regiuni ale globului, Conferința mondială a alimentației, convocată de O.N.U. în noiembrie 1974, la Roma, stabilea drept obiectiv fundamental, prin „Declarația universală pentru eliminarea definitivă a foametei și malnutriției“, înlăturarea, în decurs de 10 ani, a spectrului foametei pe planeta noastră. La aproape patru ani de la adoptarea Declarației, situația alimentației mondiale cunoaște o anumită ameliorare în raport cu criza anilor 1972—1974. Astfel, unele țări care, în mod tradițional, erau deficitare din punct de vedere alimentar, ca de pildă India, au reușit să-și creeze stocuri de cereale produse pe plan local. Totuși, numărul persoanelor care suferă de subnutriție în diverse zone ale globului a rămas același, respectiv o jumătate de miliard de oameni. Aceasta, în condițiile în care, în 43 de țări incluse în 1974 pe lista celor mai puternic afectate de flagelul foametei continuă să se înregistreze o penurie acută de produse alimentare.

Pe ansamblul țărilor în curs de dezvoltare, creșterea medie anuală a producției alimentare a fost, în perioada 1970—1977, de numai 2,8 la sută față de 2,9 la sută în deceniul anterior și, evident, cu mult sub rata de 4 la sută, stabilită drept obiectiv minim în cadrul „strategiei celui de-al doilea deceniu al Națiunilor Unite pentru dezvoltare“. Această rată este, în același timp, cu numai 0,3 la sută superioară ritmului de creștere a populației. În Africa, ritmul anual de creștere a producției alimentare a fost de numai 1,3 la sută, în perioada 1970—1977, rămînînd cel mai scăzut din lume. De altfel, așa cum indică statisticile Organizației Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (F.A.O.), cele mai nesemnificative progrese în domeniul alimentației au fost înregistrate tocmai în regiunile subdezvoltării, ceea ce a agravat prăpastia care separă și din acest punct de vedere țările sărace de cele cu o economie dezvoltată.

Cauzele acestei situații sînt multiple, între ele aflîndu-se și faptul că țările slab dezvoltate nu dispun de metodele și tehnicile moderne care să le asigure un randament sporit al culturilor și să permită reducerea dependenței producției lor agricole de factorii naturali. Pierderile din recoltă suferite de aceste țări se ridică, potrivit estimărilor FAO, pînă la 50 la sută.

În regiunea Sahel, din vestul Africii, după seceta catastrofală din perioada 1967—1974, spectrul acestui flagel a reapărut. Culturile sînt pur și simplu arse, pe mari suprafețe, de soarele torid, nomazii încearcă, de multe ori, zadarnic, să părăsească împărăția haotică a nisipurilor punctate, ici și colo, de mărăcini uscați. Și situația continuă să se înrăutățească din cauza lipsei de precipitații atmosferice. Seceta se resimte tot mai mult, iar suprafețele cultivate se restrîng în fața înaintării inexorabile a deșertului.

Cele opt țări din regiunea Sahel — Mauritania, Gambia, Republica Capului Verde, Senegal, Mali, Volta Superioară, Niger și Ciad — au de înfruntat o situație alimentară critică. Foametea amenință direct peste șapte milioane de oameni, respectiv o pătrime din totalul populației acestor țări. Cu toate măsurile de urgență pe care le-au luat pentru a preveni consecințele extreme ale secetei, aceste țări au nevoie de ajutoare imediate în alimente, estimate de FAO la minimum 475 000 tone cereale.

Alte țări africane, ca Etiopia și Somalia, au avut de făcut față ravagiilor provocate de stoluri neobișnuit de mari de lăcuste, care au cauzat daune însemnate recoltelor. Potrivit unui raport al FAO, în 26 de țări în curs de dezvoltare din Africa și sud-estul Asiei, avînd o populație de 230 milioane locuitori, se înregistrează o criză de produse alimentare, determinată în special de calamitățile naturale.

Situațiile dramatice semnalate în țările cel mai puternic afectate de flagelul subnutriției aduc cu acuitate în atenția omenirii necesitatea soluționării, pe baze echitabile și trainice, a problemelor alimentației mondiale. Desigur, efortul propriu în direcția valorificării maxime a mijloacelor și resurselor naționale este esențial pentru creșterea și diversificarea producției agricole în fiecare țară. În același timp, în condițiile interdependențelor economice crescînde între state, problemele alimentației capătă vaste dimensiuni internaționale, ceea ce reclamă eforturi conjugate din partea tuturor țărilor interesate, pentru înlăturarea inechităților și găsirea unor soluții unanim acceptabile, în folosul fiecărui popor, al progresului general al omenirii.

În vederea transpunerii în viață a „Declarației universale pentru eliminarea definitivă a foametei și malnutriției“, Consiliul Mondial al Alimentației, organism politic al O.N.U. în materie de alimentație, a adoptat, încă la sesiunea sa de anul trecut, desfășurată la Manila, un Program de acțiune care definește drept obiective prioritare stimularea producției agroalimentare, îndeosebi în țările în curs de dezvoltare, ameliorarea securității alimentare mondiale, sporirea și utilizarea mai eficientă a ajutoarelor, îmbunătățirea nivelului de alimentație, creșterea contribuției comerțului internațional la soluționarea problemelor agroalimentare. Rezolvarea problemelor alimentației pe glob — s-a subliniat din nou la ultima reuniune a Consiliului Mondial al Alimentației (C.M.A.), din iunie a.c., organizată la Ciudad de Mexico — presupune, înainte de toate, mobilizarea la maximum a resurselor umane și materiale ale fiecărui stat, îndeosebi intensificarea eforturilor țărilor în curs de dezvoltare în direcția creșterii producției lor agricole, pentru a putea, într-o perspectivă cît mai apropiată, să ajungă la stadiul satisfacerii prin forțe proprii a necesarului de produse alimentare. În același timp, C.M.A. a adresat statelor industrializate apelul de a participa într-o măsură mai mare la eradicarea foametei și malnutriției în lume, astfel încît ajutorul destinat țărilor care resimt penuria de

Ca urmare a secetei prelungite, spectrul foametei a reapărut în regiunea Sahel, din vestul Africii produse alimentare să atingă, înainte de 1980, nivelul de 0,7 la sută din produsul național al fiecărei țări donatoare și să poată fi constituit un fond destinat asistenței pentru dezvoltare de 8,3 miliarde dolari.

O problemă care preocupă organismele specializate ale O.N.U. este și aceea a creării unui sistem internațional adecvat de securitate alimentară. Studiile întreprinse de FAO arată că stocurile de cereale existente în lume sînt suficiente pentru asigurarea unei securități alimentare mondiale, cu condiția stabilirii unui sistem corespunzător și eficient de distribuire a ajutoarelor. După criza anilor 1972—1974, perioadă în care rezervele scăzuseră la 105 milioane tone, stocurile mondiale de cereale au crescut, la sfîrșitul perioadei 1976—1977, la 162 milioane tone, reprezentînd 18 la sută din consumul mondial anual. Deoarece s-a constatat că stocurile alimentare disponibile nu pot fi transportate, eficace și la timp, acolo unde producția alimentară este redusă, în vreme ce milioane de oameni suferă de foame, C.M.A. a recomandat, printre altele, acordarea de asistență țărilor în curs de dezvoltare, sub formă de donații sau împrumuturi, în condiții deosebit de avantajoase, pentru a le ajuta să-și creeze și întrețină propriile rezerve alimentare. C.M.A. a aprobat, totodată, crearea unor rezerve internaționale de urgență de 500 000 tone cereale, pe baza creșterii contribuției țărilor industrializate. Rămîne deschisă problema sporirii rezervelor de un miliard de dolari ale Fondului Internațional de Dezvoltare Agricolă (F.I.D.A.).

Ajutoarele în alimente ce se acordă în prezent diferitelor state afectate de subnutriție — aprecia directorul general al FAO, Edouard Saouma, — sînt „în mod tragic insuficiente“. Obiectivul minim al unui ajutor anual de 10 milioane tone pentru țările slab dezvoltate continuă să fie un deziderat. Paradoxul este că în lume există din plin mijloace de remediere a problemelor foametei și malnutriției. Ar fi de ajuns 40—60 milioane tone de grîu pe an pentru ca rația alimentară a circa 455 milioane de persoane să atingă nivelul fiziologic cerut. Această cantitate nu ar reprezenta decît 3—5 la sută din consumul mondial de cereale.

În condițiile unor decalaje de dimensiuni fără corespondent în secolul trecut, care determină perpetuarea crizei alimentare în diverse regiuni ale globului, se pune, de asemenea, problema creării condițiilor care să asigure valorificarea echitabilă a tuturor eforturilor naționale, să favorizeze progresul fiecărei țări și dezvoltarea accelerată a economiilor rămase în urmă. Este necesar, așadar, ca eforturile țărilor în curs de dezvoltare să fie sprijinite efectiv și substanțial prin toate formele de cooperare. Sprijinul larg și multilateral trebuie să se concretizeze, între altele, în asigurarea accesului neîngrădit și în termeni cît mai favorabili, al țărilor în curs de dezvoltare la metodele și tehnicile agricole cele mai moderne, în realizarea în aceste țări a unor sisteme moderne de producție și în formarea de cadre necesare agriculturii.

Dezvoltarea largă a comerțului internațional, pe baze echitabile, fără restricții și bariere artificiale, în avantajul reciproc al popoarelor, reprezintă un factor important pentru stimularea producției alimentare și a exporturilor țărilor în curs de dezvoltare și, în același timp, o cerință obiectivă a progresului lumii contemporane, în ansamblu, putînd contribui, în măsură considerabilă, la reducerea decalajelor economice, la eradicarea subdezvoltării, inclusiv la soluționarea problemelor alimentației. Este, deci, justificat interesul cu care se așteaptă realizarea unor progrese la negocierile asupra programului integrat al Conferinței Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare (UNCTAD) pentru produse de bază, îndeosebi agroalimentare, precum și la negocierile ce se desfășoară sub auspiciile Acordului General pentru Tarife și Comerț (GATT), în vederea liberalizării comerțului internațional.

În spiritul politicii sale constructive, de largă cooperare internațională, România s-a afirmat ca un factor dinamic în cadrul FAO și al altor instituții specializate ale O.N.U., prin contribuții proprii și inițiative valoroase vizînd soluționarea problemelor alimentației mondiale. Pornind de la analiza profund științifică a realităților lumii contemporane, România consideră că soluționarea problemelor alimentației este indisolubil legată de lichidarea subdezvoltării și a împărțirii lumii în țări bogate și țări sărace, de edificarea unei noi ordini economice și politice internaționale, ca factor de bază pentru mersul înainte al întregii omeniri.

Țara noastră militează cu consecvență pentru promovarea unei colaborări internaționale echitabile, pentru asigurarea unui cadru internațional adecvat, care să înlesnească eforturile naționale de dezvoltare și să asigure respectarea dreptului fiecărui popor de a fi stăpîn pe bogățiile sale naturale, pe propriul destin, de a înfăptui progresul economic și social, de a se dezvolta liber, fără nici un obstacol sau amestec în treburile sale interne, de a participa activ la circuitul mondial de valori. România acordă o importanță deosebită cooperării dintre țările în curs de dezvoltare, în vederea sprijinirii eforturilor fiecăreia dintre acestea pentru realizarea unei agriculturi moderne. Este de altfel elocvent faptul că țara noastră a fost inițiatoarea rezoluției adoptate de FAO cu privire la cooperarea dintre țările în curs de dezvoltare în domeniul agriculturii.

Avînd ferma convingere că planeta noastră dispune de imense resurse și posibilități, România consideră că esențială pentru rezolvarea problemelor acute ce confruntă lumea contemporană, inclusiv în domeniul alimentației, este găsirea unor soluții care să pună în mișcare energiile, să valorifice bogățiile naturale și resursele umane existente, să reunească eforturile pentru a asigura dezvoltarea armonioasă a tuturor țărilor.

Sabina Diaconu

SAN MARINO

„Libertas perpetua“

„Bine ați venit pe cel mai vechi pămînt al libertății“! Înscrise pe arcul întins deasupra șoselei, aceste cuvinte întîmpină vizitatorul sosit cu automobilul de la Rimini, parcă pentru a-l pune la curent, dintru început, cu una din cele mai pregnante trăsături de caracter ale oamenilor acestei țări ce are un perimetru de numai 39 kilometri: orgoliul libertății.

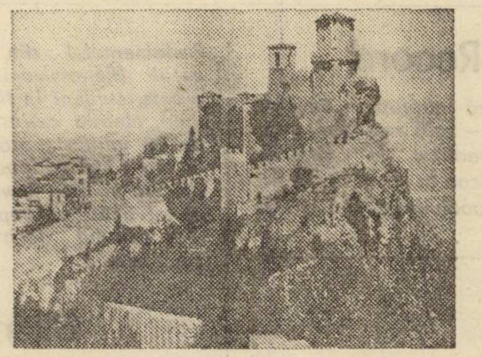

Paginile de istorie sanmarineză, o istorie veche de aproape optsprezece secole, au nu puține episoade ce au cultivat acest orgoliu și au adus faimă acestor pămînturi. „Nu ezit — scria George Sand — să prefer San Marino chiar și numai pentru faptul că, în toate epocile de pericole și de lupte, stînca sa a servit drept azil proscrișilor și celor persecutați“. Să amintim doar vara lui 1849 cînd Garibaldi, după înfrîngerea „cămășilor roșii“ de către trupele austriece, cere refugiu — care i se acordă — în San Marino. Documentele privind acest moment de istorie sînt păstrate, și astăzi, cu sfințenie în capitală, unde s-a ridicat primul monument din lume dedicat lui Giuseppe Garibaldi. Sau evenimentele mai recente, din timpul celui de-al doilea război mondial, cînd, hitleriștii invadînd Italia, 100 000 de italieni și-au găsit adăpost pe muntele Titano.

Conștient de moștenirea spirituală pe care i-a lăsat-o istoria, poporul sanmarinez și-a făcut o deviză din această platoșă a onoarei care l-a împiedicat să se lase oprimat sau să oprime el pe alții. Organizat în comunitate liberă în zorii secolului al IV-lea, San Marino avea să pună capăt, începînd cu 1463 (anul în care Pius al II-lea îi fixa, printr-o bulă papală, frontierele) oricărui act de război sau ofensă față de lumea din afară, încredințîndu-și destinul și supraviețuirea independentă relațiilor de pace, bună vecinătate și prietenie cu celelalte popoare.

Și, la fel cum, de-a lungul secolelor, Republica San Marino a știut să-și clădească și să-și apere libertatea (nu întîmplător deviza „Libertas perpetua“ stă înscrisă pe stema țării), azi ea își manifestă deschis vocația de pace. O vocație concretizată în politica externă a țării, politică a dialogului deschis, constructiv, util.

Un interlocutor aparte pentru acest dialog îl constituie poporul român, legat fiind prin aspirațiile și idealurile comune, întărite, prin vremi, de originea latină comună, de afinitățile de limbă și cultură. Desfășurat, inițial, în domeniul spiritual, acest dialog a continuat, apoi, în cel politic. Vizitele oficiale — în San Marino, în mai 1973, a tovarășului Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu și, în iunie 1975, în România, a căpitanilor regenți — au dat noi și puternice impulsuri dezvoltării raporturilor noastre, la un nivel superior și în planuri multiple, pe calea unei căutări permanente de apreciere și înțelegere reciprocă. Apropiere și înțelegere posibile tocmai pentru că se bazează pe principiile respectării independenței și suveranității naționale, deplinei egalități în drepturi, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc. Apropiere și înțelegere ce au virtutea de a contribui la instaurarea în Europa și în lume a unui climat durabil de securitate și cooperare pașnică și rodnică.

Rodica Dumitrescu

1000+1

Acord

După tratative care au avut loc la Ankara, Turcia şi Irakul au ajuns la un acord privind soluţionarea unor litigii bilaterale de natură comercială, informează agenţia „Reuter". Acordul, semnat de cele două părţi, reglementează achitarea în produse agricole şi industriale de către Turcia a unor datorii contractate faţă de Irak, însumînd 300 milioane dolari. În această perspectivă, Irakul s-a angajat să reia exporturile de petrol către Turcia, sistate la începutul anului.

Contribuţie

Contribuţia ţărilor industrializate la ajutorul internaţional pentru dezvoltarea ţărilor sărace este insuficientă şi rău orientată, a apreciat directorul general al F.A.O., Edouard Saouma, într-un interviu publicat de cotidianul francez „La Croix". Cuantumul acestui ajutor, a apreciat Saouma, reprezintă abia 0,3 la sută din produsul naţional brut al ţărilor industrializate, deşi Conferinţa Nord-Sud recomandase să se ajungă la cel puţin 0,7 la sută. De exemplu, ajutorul american se ridica, în urmă cu zece ani, la 0,4 la sută din produsul naţional brut ; în prezent, el a scăzut la 0,29 la sută. Pe de altă parte, directorul F.A.O. a relevat necesitatea ca acest ajutor să fie folosit de către ţările beneficiare în special pentru dezvoltarea rurală. În context, el a evocat importanţa dezvoltării unui sistem de securitate alimentar pe termen mediu, adăugind că F.A.O. a reuşit deja să mobilizeze, în acest scop, aproximativ 10 milioane dolari, sumă ce va fi folosită pentru constituirea unor stocuri naţionale de rezervă.

Interviu

Într-un interviu publicat de cotidianul saudit „Al Jazira", lordul Caradon – fost reprezentant al Marii Britanii la O.N.U. şi unul din iniţiatorii rezoluţiei 242 a Consiliului de Securitate cu privire la Orientul Mijlociu, adoptată în 1967 – a subliniat necesitatea „consultării şi a participării palestinienilor la toate negocierile de pace din regiune", adăugind că „acestea îi privesc în mod direct". „Pacea nu va putea fi instaurată în Orientul Mijlociu atît timp cît poporul palestinian trăieşte într-o situaţie de disperare şi sub ocupaţie militară" – a declarat lordul Caradon. Fostul reprezentant al Marii Britanii la O.N.U. a menţionat, de asemenea, că „securitatea ţărilor din regiune nu poate să fie asigurată decît prin înţelegere, respect mutual, egalitate şi încredere între părţile interesate". Expunînd în continuare opiniile sale cu privire la şansele unui plan de pace în regiune, lordul Caradon a insistat, în special, asupra necesităţii de a se înceta crearea de puncte cu populaţie israeliană în teritoriile arabe ocupate şi asupra instaurării unei autorităţi tranzitorii a O.N.U. în aceste teritorii, care să nu dureze mai mult de doi ani.

Preşedintele Kenyei, Jomo Kenyatta, a încetat din viaţă, la 22 august, în vîrstă de 86 de ani. A deţinut această funcţie de la dobîndirea independenţei naţionale, în 1964. Întreaga luptă pentru eliberare naţională a poporului kenyot, ca şi realizările sale după cucerirea independenţei sînt strîns legate de numele şi activitatea lui Jomo Kenyatta. Potrivit prevederilor Constituţiei, funcţia de şef al statului a fost preluată, pentru o perioadă de trei luni, de vicepreşedintele Daniel Arap Moi. În acest interval urmează a fi desemnat noul preşedinte al ţării.

Record

A vorbi fără întrerupere timp de 31 de ore – iată recordul, puţin obişnuit, realizat de către un tînăr american în vîrstă de 19 ani. De pe un podium instalat în faţa Parlamentului din statul său natal (Pennsylvania), Douglas Wentz, student în filozofie, a reţinut atenţia curioşilor din ziua de 22 august, ora 07,00, pînă la ora 14,00 a doua zi, pe teme privind politica guvernului local. În tot acest răstimp, oratorul nu şi-a acordat decît o pauză de cinci minute.

Medicină

Un picolo de la un restaurant din localitatea americană Peoria (statul Illinois) a reuşit, timp de trei luni, să treacă drept medic la cele două spitale din oraş, fără ca cineva să observe mistificarea. În toată această perioadă, Joseto Bueno, în vîrstă de 19 ani, a examinat bolnavi, a consultat fişele lor medicale şi a conversat, bineînţeles pe... teme medicale, cu angajaţi de toate categoriile. Noua lui „carieră" a luat sfîrşit în momentul în care un membru al serviciului de securitate de la unul din cele două spitale l-a observat folosind material medical „împrumutat".

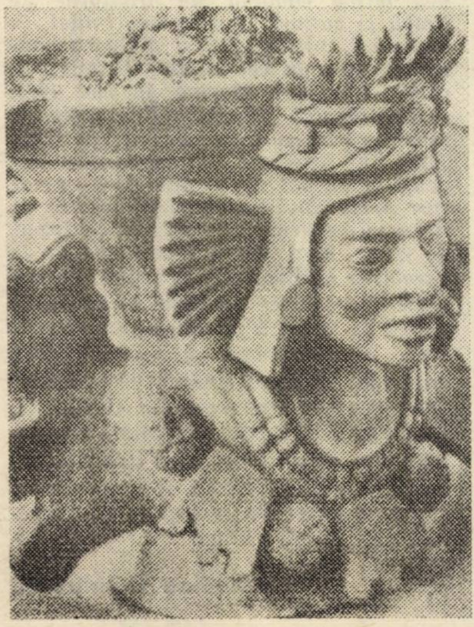

Săpăturile arheologice efectuate la Ciudad de Mexico, pe locul celebrelor ruine aztece, s-au soldat, între altele, cu descoperirea unei urne de piatră foarte bine păstrate. Se presupune că desenele care înconjoară urna reprezintă o zeitate aztecă necunoscută pînă acum

Bikini

Cei 145 de locuitori ai atolului Bikini din Pacific au fost evacuaţi duminică, pe o insulă situată la 800 km sud, din cauza pericolelor reprezentate pentru viaţa lor de radiaţiile puternice care persistă în zonă. În trecut, aici au avut loc numeroase experienţe nucleare americane. Micul grup etnic din Bikini a mai fost transportat o dată de pe insulă, în 1970, cînd guvernul american a încercat realizarea unui proiect menit să facă atolul din nou locuibil. Teste recente au arătat, însă, că, atît în mediul înconjurător, cît şi în organismele locuitorilor, nivelul de radiaţii este destul de ridicat, fapt care a determinat noua operaţiune de strămutare.

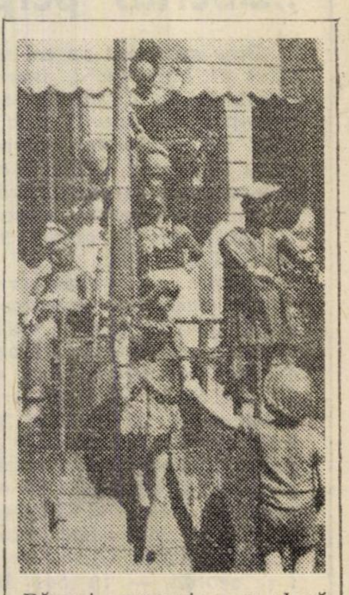

Păpuşi mecanice, cu alură medievală, în centrul oraşului Aachen. Mişcările şi „limbajul" lor constituie o atracţie, atît pentru copii, cît şi pentru cei mari

Cardinalul Albino Luciani, patriarh al Veneției, a fost ales, sîmbătă, cel de-al 263-lea papă, sub numele de Ioan Paul I. Noul suveran pontif s-a născut în 1912, într-o familie muncitorească, la Forno di Canale, în nordul Veneției. A fost patriarh al acestei localități din 1969 și cardinal din 1973. În primul său mesaj, noul papă a chemat la pace, înțelegere și colaborare pe plan internațional, arătînd că va sprijini toate inițiativele îndreptate în această direcție

Candidat

Mișcarea Democratică Braziliană, singurul partid legal de opoziție din Brazilia, l-a desemnat pe generalul în retragere Euler Bentes Monteiro drept candidat la președinția republicii. Generalul Euler Bentes îl va înfrunta, la 15 octombrie, în cadrul scrutinului prezidențial indirect, pe generalul Joao Babtista de Figueiredo, candidatul oficial al partidului de guvernămînt ARENA (Alianța Renovatoare Națională).

Aniversare

Mai multe mii de persoane au participat, în localitatea namibiană Katatura, din apropiere de Windhoek, la un miting organizat cu prilejul celei de a XII-a aniversări a declanșării luptei armate de eliberare de către Organizația Poporului din Africa de Sud-Vest (S.W.A.P.O.). Cu această ocazie, unul dintre principalii conducători ai organizației, Daniel Tjongarero, a declarat că această mișcare speră să ajungă la putere în urma alegerilor ce vor fi organizate în Namibia sub egida O.N.U. Totodată, el a menționat că încetarea focului în acest teritoriu trebuie să fie controlată de către forțele de menținere a păcii ale Națiunilor Unite. „O asemenea încetare a focului, a adăugat Tjongarero, nu este acceptabilă pentru moment".

Sondaj

În momentul de față, cancelarul Helmut Schmidt este, practic, fără concurent politic în R.F.G. — conchide un sondaj efectuat de către politologul vest-german Rudolf Wildemann și publicat de săptămînalul economic „Capital". În schimb, potrivit aceluiași sondaj, opțiunile favorabile liderului creștin-democrat Helmut Kohl sînt în descreștere. Din cele 2 030 persoane interogate, 53,5 la sută s-au pronunțat în favoarea cancelarului Schmidt (față de 48,5 la sută din 1977). 15,5 la sută dintre persoanele interogate îl preferă pe Kohl (față de 26,4 la sută anul trecut).

Recomandare

În baza recomandării Consiliului de Securitate, Insulele Solomon vor deveni cel de-al 150-lea membru al Națiunilor Unite. Recomandarea adoptată în unanimitate va fi examinată la următoarea sesiune a Adunării Generale a O.N.U., care va începe la 19 septembrie.

Imagine a Europei occidentale, realizată de un satelit meteorologic „E.S.A." (Agenția spațială vest-europeană), într-o zi cu cer senin

Edificiu

Cercetătorii au ajuns la concluzia că nu se manifestă tendința scufundării în pămînt a Casei Albe, cum s-a presupus anterior, ci aceea de ușoară basculare, fără să existe însă simptome alarmante. Concluziile respective au fost făcute publice după un studiu amănunțit al fundației edificiului în care se află sediul președinției S.U.A. După ultima analiză la fața locului, efectuată în 1971, colțul de sud-vest al clădirii s-a scufundat cu 1,2 mm, în timp ce colțul opus, de nord-est, s-a înălțat în aceeași măsură. Specialiștii opinează că începutul acestui proces datează din 1949–1951, perioadă în care Casa Albă a suferit importante renovări ; totuși, el este atît de lent, încît nici o fisură nu amenință fațada clădirii.

Reglementare

Guvernul peruan a hotărît să satisfacă principalele revendicări ale celor circa 40 000 de mineri aflați în grevă de la 4 august, transmite agenția „France Presse". După o convorbire a președintelui Bermudez cu conducătorii sindicali din zonele miniere ale țării, s-a stabilit ca guvernul să nu mai aplice decretul care interzicea grevele din mine, după declararea stării de urgență la începutul săptămînii trecute. Autoritățile vor revizui, de asemenea, legea privind stabilitatea locurilor de muncă. În ce privește reangajarea celor 320 de muncitori concediați în urma grevelor din iulie 1977 — principală revendicare a greviștilor —, guvernul a arătat că va controla ca ofertele de angajare făcute de diferite întreprinderi muncitorilor concediați să fie respectate. Autoritățile garantează că nu se va proceda la represalii împotriva actualilor greviști și că intervenția militară și suspendarea garanțiilor constituționale vor înceta odată cu încheierea grevei.

„Deturnare"

Presupusa deținere de ostatici într-un avion „Boeing 707" al companiei americane „TWA", care zbura de la New York la Geneva, a avut un epilog neașteptat, vineri după-amiază, în urma aterizării aparatului în Elveția. La ora 16,00, ora locală, toți cei 84 de pasageri și cei 5 membri ai echipajului au părăsit avionul nevătămați, fără ca autoritățile să poată depista pe presupusul sau presupușii autori ai deturnării. În timp ce avionul zbura peste Atlantic, unei însoțitoare de bord i-a fost transmisă o scrisoare prin care se arăta că avionul a fost deturnat; totodată, erau formulate o serie de amenințări și revendicări. Totuși, după sosirea la destinație, autorii acestui presupus act de piraterie aeriană nu au mai apărut. Șeful poliției din Geneva a declarat că, printre pasageri, nu a fost descoperit nici un suspect. Ancheta continuă.

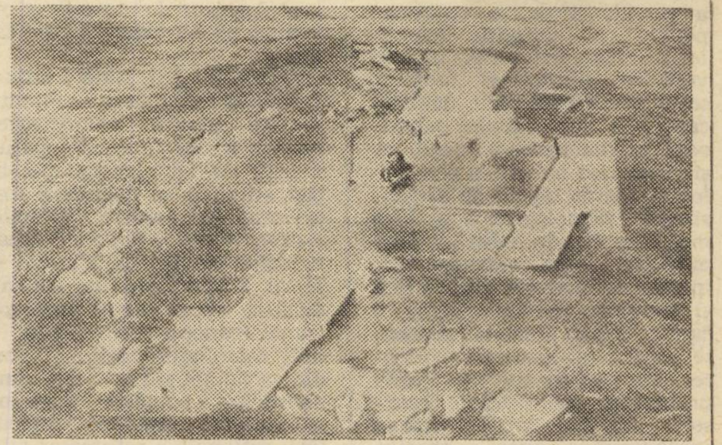

Speranțe eşuate : alături de mai mulți concurenți din întreaga Anglie, Jonathan Cole a încercat să obțină premiul de 1 000 de lire oferit de o revistă britanică primului om care ar zbura peste 50 de metri cu aripi confecționate ad-hoc. Din nefericire, mulți concurenți au avut soarta... lui Icar, făcînd o baie involuntară în mare

Prognoză

La sfîrșitul acestui secol, populația activă a globului va ajunge la circa 2,5 miliarde locuitori, față de 1,6 miliarde în prezent — se arată într-un raport al Biroului de statistică al Organizației Internaționale a Muncii, dat publicității la Geneva. Pentru a absorbi acest surplus, apreciază raportul, vor trebui create anual, pe plan mondial, circa 50 milioane de noi locuri de muncă. Totuși, necesarul de locuri de muncă, în perspectiva anilor 2000, este cu mult mai mare, avînd în vedere atît sporul de populație activă, cît și pe cei 50 milioane șomeri și 300 milioane șomeri parțiali înregistrați în prezent. Principalul surplus de forță de muncă, apreciază raportul, se va crea în țările lumii a treia, ceea ce implică necesitatea unor măsuri urgente pentru depășirea decalajelor dintre acestea și țările dezvoltate.

Rubrică realizată de A. Gheorghiu

Bogățiile mării

Ultimul deceniu și, în special, primii ani '70 au fost martorii unor evoluții remarcabile în direcția utilizării imenselor resurse conținute de apele mărilor și oceanelor. Spectaculoasele progrese tehnologice, precum și intervenția tot mai insistentă și tenace a omului în vederea valorificării bogățiilor aflate în sau pe solul marin evidențiază tendința certă de multiplicare și intensificare a eforturilor de investigare, evaluare și punere în valoare a unui rezervor care, conform unor aprecieri demne de luat în seamă, poate asigura nevoile de hrană și materii prime ale omenirii pentru multe secole de-acum înainte.

Daniel Daianu

Problema valorificării resurselor marine comportă numeroase aspecte dintre care cel de ordin tehnologic ocupă, desigur, un loc deosebit de important; pentru că, datorită lui, se creează posibilitatea de a cerceta și de a exploata; pentru că, datorită rupterilor de ritm petrecute în dezvoltarea științei și tehnicii, salturilor tehnologice, oamenii capătă o versatilitate superioară în manevrarea mașinilor și stăpînirea naturii, a resurselor ei. Strîns legată de dimensiunea tehnologică a problemei, este cea de natură economică. În lumea contemporană, în care se încearcă a se estima și compara aproape totul, în care se depun eforturi insistente pentru raționalizarea oricărei activități umane, abordarea problemei valorificării resurselor marine într-o viziune „economică" apare absolut normală, cît se poate de specifică și proprie omului modern, care își măsoară, în mod constant, capacitățile și se străduiește să le utilizeze cu maximum de eficacitate. Ultima dimensiune menționată, dar nu și cea din urmă, este cea social-politică, ea oglindind, cu destulă fidelitate, diversitatea spectrului social-politic al lumii de astăzi.

Nu constituie pentru nimeni o noutate faptul că mările și oceanele reprezintă calea cea mai convenabilă și ieftină de transport, că o parte substanțială a comerțului mondial „plutește" pe apă. În același timp, bogăția în pește a mediului subacvatic a constituit, dintotdeauna, o atracție și o soluție a problemei alimentației pentru oameni, i-a îndemnat pe aceștia să-și construiască importante flote de pescuit și industrii de prelucrare. La aceste două bogății clasice să adăugăm și o a treia, la fel de veche: aceea de depozit pentru numeroase reziduuri indezirabile pe uscat.

De asemenea, o tot mai mare parte din petrolul utilizat astăzi în lume provine din zonele din largul coastelor — așa-numitul petrol „off-shore" —, iar posibilitatea exploatării pe scară industrială a resurselor minerale conținute de mediul marin a trecut de mult de faza ipotezelor și a unor simple speculații științifice. În plus, se vorbește din ce în ce mai mult despre mare ca un important furnizor de materii prime pentru producerea de medicamente.

În ultimii ani, statele industrializate au alocat fonduri masive pentru valorificarea bogățiilor conținute de spațiul marin, iar un puternic potențial științific și tehnic a fost orientat în această direcție. Astfel, în 1975, bugetele oceanologice ale R.F.G., Franței și Marii Britanii, la un loc, au depășit suma de 1 miliard franci francezi. Prioritățile, în linii mari, sînt aceleași: studierea faunei și florei și a consecințelor poluării mediilor subacvatice; studierea exploatării raționale a resurselor vii; explorarea și exploatarea zăcămintelor submarine conținute de noduli; cercetări asupra fenomenelor naturale ce au loc de-a lungul coastelor în vederea protejării și amenajării litoralului; cercetări asupra interacțiunilor ocean-atmosferă. Aceste permanente căutări, care implică în mod crescînd potențialul științific și tehnic de cercetare al unor state, au fost determinate de penuria relativă de resurse pe uscat, fiind revendicate de oportunitatea găsirii și exploatării unor noi resurse, mai ieftine. Întinderile nesfîrșite de apă au devenit, ele însele, o resursă, prețuită ca atare de oameni. Și, ca orice resursă finită, ale cărei cantitate și compoziție presupun evaluări și procese de distribuție adecvate, au apărut noi noțiuni și reglementări (platforma continentală; zonă economică exclusivă) menite să stabilească criterii și reguli de desfășurare a activităților de valorificare a resurselor marine.

Fermele subacvatice

Pescuitul a fost, din vremuri îndepărtate, cea mai prețioasă avuție a adîncurilor oceanelor și mărilor. El constituie pentru multe popoare o industrie de bază, o primă cale de aprovizionare cu alimente. Elocvent, în acest sens, este faptul că mai mult de 10 la sută din necesarul mondial de proteine animale este asigurat prin exploatarea resurselor piscicole. Marile progrese tehnice înregistrate au făcut posibilă creșterea rapidă a cantității globale de pește prinsă anual — de la 40 la 70 milioane tone între anii 1960 și 1976. Din păcate, capacitățile de pescuit superioare existente nu întotdeauna sînt folosite într-un mod rațional, care să permită regenerarea stocurilor de pește. Preocupările pentru „creșterea" și exploatarea științifică a resurselor de pește marin se înmulțesc pe zi ce trece și par să estompeze fenomenul regretabil, evocat mai sus, prin care un potențial industrial superior este utilizat fără luarea în considerație a unor eventuale consecințe negative rezultate. Deja se vorbește despre fermele marine ca despre un lucru obișnuit, cît se poate de fezabil din punct de vedere tehnic și economic. Conform previziunilor, în anii '90 producția mondială de pește datorată acvaculturii (exploatării fermelor marine) va atinge circa 60 milioane tone; adică numai cu 10 milioane tone mai puțin decît cantitatea de pește recoltată actualmente în lume.

Un lucru este, însă, clar. Este nevoie de mult mai multă raționalitate în exploatarea fondului piscicol marin, iar investițiile trebuie făcute (ca în orice industrie perenă) pe termen lung, vizîndu-se păstrarea unui echilibru între consum și cheltuielile destinate consumului viitor, acordîndu-se atenția și grija cuvenite creării condițiilor de regenerare și dezvoltare a stocurilor de pește.

Medicamentele mării

Deși s-ar putea să pară exagerată, afirmația că marea poate furniza omului medicamentele de care acesta are nevoie se bazează pe fapte indiscutabile. Ar fi poate prematur să se vorbească de medicamentele mării, dar nu se greșește dacă se privește cu încredere noua cale de procurare a substanțelor necesare producerii a numeroase medicamente. Cum potențialul marin (evaluat la aproape 500 000 specii acvatice), animal și vegetal, este imens, cercetarea științifică nu se desfășoară, în această direcție, pe baza unor criterii precise și valabile. În ciuda hazardului implicat de o activitate de cercetare care comportă o mulțime de variabile aleatorii, rezultatele obținute sînt deosebit de încurajatoare. Mai multe substanțe active au fost izolate din fitoplancton, alge, bureți și anemone de mare, iar efectele terapeutice detectate acoperă o arie care merge de la tranchilizante și antibiotice pînă la anticanceroase. Politoxina, extrasă dintr-un celenterat marin, este o substanță care, se speră, va putea fi utilizată cu efect terapeutic la tratarea maladiilor de inimă. Deși structura sa chimică nu este pe deplin elucidată, cercetători americani de la universitatea Oklahoma apreciază că „avem de-a face cu un material remarcabil pentru a cunoaște mai bine fiziopatologia arterelor coronariene". Din ciuperci s-au sintetizat antibiotice noi, care par să posede calități superioare în ceea ce privește învingerea rezistenței germenilor patogeni. O altă aplicație importantă: cea a algelor în lupta contra contaminării radioactive și poluării, în general. Algele — care sînt folosite de mai mult timp pe scară largă în industria alimentară, cosmetică și farmaceutică — au proprietatea de a preveni absorbția intestinală a stronțiului radioactiv. Ele formează un fel de gel care este eliminat fără ca organismul să sufere. Unele alge (Enteromorpha intestinalis; Cladophora rupestris) ar putea juca rolul de „barometre" ale radioactivității mării, ele absorbind substanțele radioactive, astfel încît locul unde se dezvoltă ar putea indica gradul de contaminare a apei. În ceea ce privește substanțele anticanceroase, specialiștii afirmă că, în comparație cu speciile terestre, speciile marine sînt de două ori mai eficace. Din ce în ce mai multe țări deblochează fonduri importante pentru cercetări în acest domeniu. Acest tip de cercetare întîmpină, însă, mari dificultăți de ordin financiar datorită infrastructurii pretențioase, iar recoltarea ma-

Spațiile marine posedă nenumărate resurse minerale

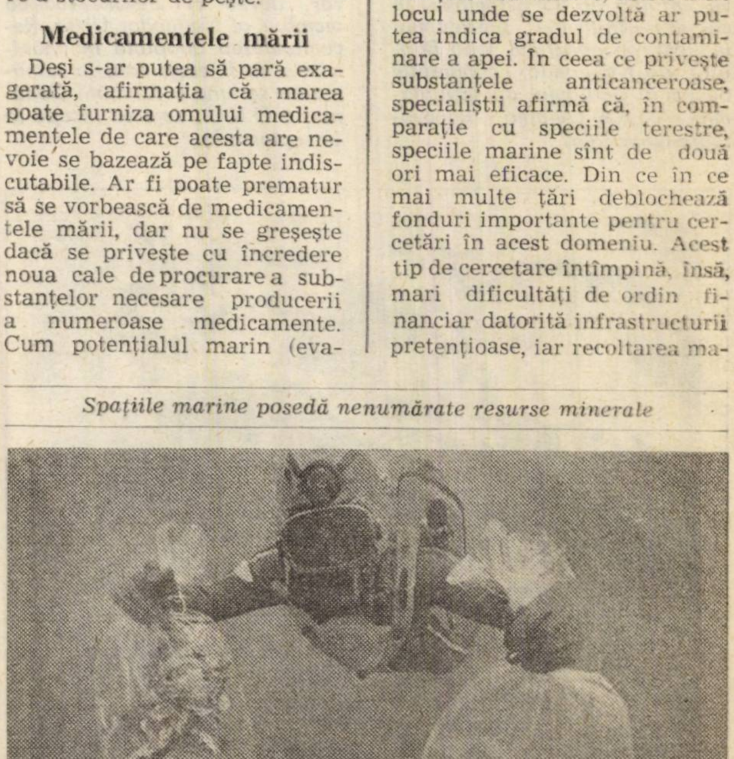

terialului supus investigațiilor presupune munca în mediul subacvatic și cercetători cu solide cunoștințe despre flora și fauna marină. Problemele de taxonomie sînt la rîndul lor foarte dificile și delicate dacă avem în vedere că, numai pentru familia bureților, există mai mult de 20 000 specii, iar pentru cea a moluștelor, mai mult de 100 000 de specii. Aceste substanțe trebuie, de asemenea, conservate și prelucrate. În acest moment, intervin chimiștii. Un rol fundamental revine farmacologilor care trebuie să deceleze un eventual corp activ. Urmează determinarea structurii corpului activ pur, identificarea posibilei utilizări terapeutice și punerea pe picioare a exploatării pe scară industrială. Foarte multe probleme își așteaptă încă răspunsul. Oamenii de știință ignoră încă interacțiunile dintre fauna și flora marină și influența acestora asupra eficacității produsului realizat. Rămîne, de asemenea, de văzut dacă sinteza industrială a unui produs (recoltare masivă ; stocare ; extracție), implicit detașarea lui de un mediu natural specific, nu va afecta, în mod decisiv, activitatea sa terapeutică. Răspunsuri care, cu siguranță, vor veni în viitorul nu prea îndepărtat.

Interesul pentru substanțele active extrase din organismele marine nu este circumscris, în mod strict, numai domeniului medical. Astfel, insecticidul Padan acoperă 20 la sută din consumul de insecticide în Japonia. El provine dintr-un derivat sintetic al unei amine descoperite în anelida marină, Lumbrinereis brevicirra. Padanul, comercializat în Japonia de la jumătatea deceniului trecut, acționează prin blocarea sistemului nervos central al insectelor. S-a dovedit deosebit de eficace în lupta contra insectelor rezistente la insecticidele organofosfate și organoclorate.

Petrolul

De mai mult timp, valorificarea petrolului „off-shore“ constituie un mijloc extrem de important de suplimentare a necesarului de combustibili fosili al omenirii. În prezent, producția de petrol recuperat din ariile aflate în largul coastelor se ridică la mai bine de 20 la sută din totalul mondial, iar cea de gaze se apropie de 10 la sută. Conform unor estimări recente, rezervele de petrol „off-shore“ din Golf, Marea Nordului, Marea Chinei de est, Marea Galbenă, Golful Alaska și largul coastelor S.U.A. și Canadei sînt cel puțin tot atît de substanțiale precum cele aflate în zonele petrolifere de pe uscat. Cea mai mare parte din petrolul „off-shore“ în lume se găsește la o distanță relativ apropiată de coaste și la adîncimi de pînă la 200 m (aproximativ 55—70 la sută din totalul estimat pînă în prezent). Conform acelorași aprecieri, între 80 și 95 la sută din cantitatea de petrol cunoscută ca existentă în spațiile submarine aparține zonelor economice exclusive, aflîndu-se înlăuntrul celor 200 mile care delimitează, în general, teritoriile asupra cărora se exercită jurisdicțiile naționale. Restul de 5 pînă la 20 la sută se află în afara zonelor aflate sub control național, precum și a platformelor continentale. Avînd în vedere prețul curent al petrolului, valoarea acestor rezerve petrolifere „off-shore“ se ridică, în prezent, la circa 10 miliarde dolari, pentru anul 2000 luîndu-se ca probabilă o valoare apropiată de triplul acesteia. Producția mondială actuală de petrol este de aproximativ 53 milioane barili/zi, a cărei valoare, la prețurile curente, este de peste 600 milioane dolari. Dacă ținem seama de faptul că unele țări industrializate sînt și mari importatoare de „aur negru“ (Japonia: 1/3 din valoarea importurilor totale ; Europa de vest : importă peste 60 la sută din consumul total de petrol ; S.U.A. : importă peste 45 la sută din consumul de petrol), realizăm importanța și atracția deosebite pe care rezervele „off-shore“ le reprezintă pentru aceste țări. Din decembrie 1969 — data descoperirii zăcămîntului petrolifer de la Ekofisk — anual, noi zăcăminte sînt identificate. Anul 1974, datorită cvadruplicării prețului petrolului, dă un puternic impuls investițiilor în acest domeniu. Rămîn, însă, de depășit numeroase dificultăți. Dacă, începînd cu prospectarea și sfîrșind cu exploatarea, operațiunile care conduc la producerea de petrol pe mare sînt similare cu cele de pe uscat, condițiile de desfășurare sînt completamente diferite. În ambele cazuri, prima fază a cercetărilor constă într-un studiu geofizic care trebuie să determine dacă terenul respectiv este susceptibil sau nu de a conține o pînză de petrol. Dacă obținerea datelor geofizice nu este mai dificilă pe mare decît pe uscat, localizarea exactă a terenurilor pune deja o problemă majoră. În acest caz, se recurge la rețele de radiolocalizare — precum rețeaua „Decca“, în Marea Nordului — sau sateliții artificiali. În ultimii ani, în ciuda costului lor destul de ridicat, s-a făcut apel tot mai insistent la platforme semisubmersibile, datorită profunzimilor mari ale zonelor explorate.

Mineritul marin

În mod cert, potențialul economic cel mai important al spațiilor marine îl reprezintă resursele minerale. Pînă în prezent, specialiștii au consemnat, ca posibile din punct de vedere tehnic și economic, trei căi de recuperare a mineralelor conținute de mediul marin. Prima constă în exploatarea însăși a apei de mare. S-a calculat că fiecare kilometru cubic conține aproape 40 milioane tone de solizi dizolvați, dintre care 12 elemente a căror concentrație depășește 1/1 000 000. Dintre aceste elemente, actualmente, numai sarea, bromura și magneziul permit o exploatare rentabilă ; deși nu este exclus ca și alte elemente să fie obținute ca derivate (cazul substanțelor rezultate în urma proceselor ce au loc în uzinele de desalinizare). O a doua sursă o constituie sărurile metalifere care conțin fier, mangan, zinc, plumb, cupru, aur și argint, în cantități care fac posibile prelucrări de tip industrial. Greutățile sînt, însă, foarte mari, deoarece lipsesc tehnologiile cele mai adecvate unor condiții de lucru la mari adîncimi, unde procesele de coroziune capătă intensități deosebite. De cel mai mare interes sînt nodulii polimetalici. De mărimea, aproximativ, a cartofilor, aceștia conțin mari cantități de mangan, fier, nichel, cobalt și cupru. Evaluările făcute, în ultimii ani, apreciază ca potențial recuperabilă o cantitate de metal de ordinul a mai multor trilioane de tone. Specificînd, ar fi vorba de cîte 2,4 miliarde tone pentru cobalt și cupru, 3,6 miliarde tone nichel și 96 miliarde tone mangan. Existența nodulilor este cunoscută încă din secolul trecut, dar interesul major pentru ei a apărut numai în ultima decadă. Aflați la adîncimi între 4000 și 6000 m, avînd greutăți care variază între cîteva grame și mai multe kilograme, nodulii par să aibă — cel puțin pînă în prezent — o origine misterioasă. Sînt experți care afirmă că ritmul lor de înmulțire este superior celui cu care s-ar solda exploatarea lor pe scară industrială. În prezent, există între 40 și 100 cîmpuri identificate, dintre care numai unul, în anul 1980, ar putea satisface 2 la sută din cererea mondială de mangan, 8 la sută din cea de cobalt, 1,5 la sută din cea de nichel și 0,15 la sută din cea de cupru. Valoarea economică a nodulilor și, implicit, utilitatea lor depind de dezvoltarea tehnologiilor de exploatare a resurselor minerale pe uscat. Mărimea rezervelor de pe uscat depinde, la rîndul ei, de prețurile și tehnologiile existente. Presupunînd că rezervele cunoscute vor spori în viitor de cinci ori și că cererea va continua să crească într-un ritm anual de 4 la sută, cantitățile disponibile de nichel și cupru se vor dovedi suficiente pentru 150 și, respectiv, 50 de ani.

În ceea ce privește alte metale, perspectivele nu sînt tot atît de importante, fapt care explică de ce se pun atîtea speranțe în prelucrarea, pe scară industrială, a nodulilor polimetalici, concomitent cu reciclarea reziduurilor metalifere și valorificarea unor minereuri cu un conținut metalifer mai scăzut. Multe dintre țările lumii care dețin un puternic potențial industrial (S.U.A. ; țările Europei occidentale ; Japonia) sînt mari importatoare de metale neferoase. Deși rămîn cel mai mare producător de cupru pe plan mondial, Statele Unite ale Americii sînt nevoite să importe — datorită consumului excesiv industrial — cantități considerabile.

Peștele — cea mai importantă avuție a adîncurilor oceanelor

Analizele comparative efectuate cu privire la costurile implicate de mineritul marin față de cel pe uscat au relevat, de pildă, că rentabilitatea activității de minerit marin nu pare a fi inferioară standardelor acceptate pentru activitățile desfășurate pe uscat. Unele companii nord-americane — „US Steel“, „Kennecott“, „Lockheed“ — au înregistrat progrese spectaculoase în acest domeniu, unii experți considerînd că actuala tehnologie utilizată de acestea le permite exploatarea nodulilor la un cost apropiat de 10 dolari/tonă. Cifre similare privind tehnologia vest-germană se situează în jurul a 60 dolari/tonă.

Pe fundalul și în perspectiva exploatării nodulilor polimetalici — și a celorlalte resurse marine — se intensifică eforturile țărilor în curs de dezvoltare, îndreptate către o reglementare justă și echitabilă a activității de cercetare și exploatare a cîmpurilor de noduli. Aceste țări apreciază — și acest lucru în mod cît se poate de justificat și argumentat — că exploatarea tuturor resurselor marine „libere“ trebuie să se desfășoare în interesul și cu participarea tuturor statelor, indiferent de nivelul tehnologiei și volumul resurselor financiare pe care le pun fiecare la dispoziție. După cum au fost calificate de O.N.U., resursele marine nesupuse vreunei jurisdicții naționale constituie „moștenirea comună a omenirii“ și, ca atare, fiecare stat are dreptul să beneficieze de ele, într-o proporție rezonabilă, care să țină seamă de potențialul și nevoile sale economice, în vederea stimulării progresului tuturor țărilor, în primul rînd al celor mai puțin dezvoltate.

„Tîrgul negustorilor de arme“

(V)

Organismele de „control“

Congresul își dădea seama treptat, de exemplu, de consecințele pe care le puteau avea exporturile de arme și, în iunie 1975, un mare număr de parlamentari se arătau îngrijorați de această nouă formă de angajare care se contura în regiunea Golfului Persic. Pentagonul prevedea că în 1980 va avea circa 150 000 de rezidenți americani în regiune, ca experți și tehnicieni militari. Exporturile de arme, recunoștea Pentagonul, trebuiau să fie însoțite de un întreg sistem de instruire tehnică a beneficiarilor și de industrie indigenă de armament. Era vorba de o responsabilitate care nu fusese avută în vedere nici un moment în timpul închegării doctrinei Nixon.

Congresul nu a fost informat în nici un fel despre o schimbare de politică în livrările de armament. Lui Dave Alne, care a fost pînă recent director al Serviciului de vînzări al Pentagonului, și care a fost atît de puternic impresionat de agentul de vînzări Khashoggi, în 1973, deputatul Lee Hamilton i-a cerut să precizeze rațiunile pentru care vînzările de arme destinate acestei zone au atins brusc asemenea proporții, iar Alne a explicat : „În primul rînd zona dispune de mulți bani și, în al doilea rînd, este vorba de dorința acestor țări de a-și crea un sistem de apărare pe care îl consideră indispensabil“.

Un număr de înalți funcționari ai Pentagonului se temeau, totuși, că vînzările de arme în zona Golfului ar putea deveni în viitor o sursă de dificultăți. Șefii de stat major ai celor trei arme din S.U.A. se temeau că programele lor de echipare pentru nevoile apărării naționale vor fi perturbate de comenzile masive din zonă, în timp ce serviciile de intendență rămîneau sceptice în privința posibilităților de instalare și utilizare a acestor enorme cantități de materiale militare.

Doctrina Nixon, care urmărea să favorizeze instalarea unor capacități militare considerabile în diferite regiuni ale lumii în scopul sprijinirii forțelor alianței atlantice, genera în fapt contradicții insurmontabile, de natură să dea naștere unui monstru ca Frankenstein.

În privința livrărilor masive de armament în străinătate, Pentagonul încerca să se justifice printr-o argumentație cît mai elocventă : „Vînzările de arme, îmi explica un înalt funcționar al Pentagonului, reprezintă mijlocul cel mai sigur și cel mai rapid de a face ca o țară relativ înapoiată să pășească direct în secolul XX, furnizîndu-i instructori și ajutînd-o să stăpînească tehnicile militare moderne. Întărirea armatei, adăuga un înalt funcționar, ar trebui să reprezinte esențialmente o forță democratică care ar trebui să educe ansamblul corpului social și să amelioreze nivelul său de conștiință. Cursa înarmărilor – pretindea Amos Jordan – nu sporește în nici un mod riscul unui conflict (sic !) ; ea este, dimpotrivă, de natură să îndepărteze pericolele, așa cum se poate constata în Europa (sic !). Și în numele cărui drept Statele Unite, la urma urmelor, ar trebui să refuze să vîndă arme unui anumit stat ?“ „Nu trebuie decît să urmăm exemplul societății noastre“ – adăuga un alt adept al vînzărilor de arme, încercînd să acrediteze ideea că livrările de armament, chipurile, ajută statul beneficiar „să termine cu epoca tutelei“ în materie de ajutor militar.

Dar toate aceste explicații nu sînt suficiente pentru a masca această primă evidență : armele au fost furnizate și vîndute în primul rînd în schimbul petrolului. Un fel de negoț pe care un mare număr de responsabili americani îl consideră inevitabil, nu numai pentru a restabili echilibrul balanței de plăți, ci și pentru a atrage prietenia și grația țărilor producătoare de petrol, față de care Occidentul se află de acum înainte într-o stare de dependență de care nu reușește să se elibereze.

Cu toate acestea, Congresul nu s-a lăsat convins și la sfîrșitul anului 1975 senatorii Kennedy și Humphrey au depus un proiect de lege avînd ca scop întărirea controlului asupra exporturilor de arme. Din toate părțile s-au ridicat proteste, iar conducătorii companiilor producătoare de armament din California, din Texas sau din Missouri s-au grăbit să se deplaseze la Washington pentru a face să se înțeleagă în ce măsură acest proiect de lege li se părea periculos pentru economie... Președintele Ford a opus veto-ul său acestui proiect de lege care a fost din această cauză modificat de Senat, dar companiile de armament și-au reînnoit presiunile. Dar generalul Fish le-a prevenit că în forma sa nouă, revizuită, proiectul de lege nu aduce prejudicii în nici un fel activităților lor comerciale ; și, în final, președintele a semnat ansamblul de legi din 1976–1977 privind „Asistența pentru securitatea internațională și controlul armamentelor“, cunoscut sub numele de „legea Humphrey“. Aceste legi luau locul „Ordonanței asupra securității mutuale“, adoptată cu un sfert de secol mai înainte, și aveau ca efect accelerarea fluxului livrărilor de arme destinate țărilor occidentale aliate ale S.U.A. Ele trebuiau „să înlocuiască printr-o politică de control sporit o politică care a favorizat creșterea exporturilor de arme“ și trebuiau, de asemenea, să sporească publicitatea tranzacțiilor. Congresul avea de acum posibilitatea să se opună unor vînzări de armament a căror valoare depășea 25 milioane de dolari. Misiunile militare americane, ca și livrările gratuite de material militar trebuiau să se reducă și, de asemenea, se interziceau livrările de armament către unele regiuni care nu îndeplineau anumite condiții politice, „în afara unor circumstanțe excepționale“.

Neîndoielnic, „legea Humphrey“ a avut unele efecte pozitive și, stabilind supunerea contractelor spre avizare Congresului, legea asigura caracterul public al tranzacțiilor. Cu toate acestea, ea nu putea afecta în nici un fel volumul vînzărilor și conducătorii companiilor de armament și-au dat bine seama că ea nu amenința deloc prosperitatea afacerilor lor, întrucît membrii Congresului erau supuși tot timpul unor presiuni puternice, așa fel încît ei să nu pună nici un fel de piedici exporturilor. Și, printre membrii

Congresului, chiar acei care, prin convingerile lor, se opuneau cu vigoare vînzărilor de arme, au ajuns să susțină cu bunăvoință aprobarea unor contracte care interesau circumscripțiile lor. De exemplu, vînzările de arme către Chile și alte țări erau interzise pe motive politice, dar în cazul altor regiuni ele erau avantajate, fiind considerate „situații excepționale".

Concurența în materie de exporturi de arme rămînea acerbă, atît între companii, cît și între țările producătoare. In numeroase cazuri, alături de concurența altor state, americanii aveau de înfruntat concurența vînzătorilor de arme francezi și britanici. Iar cei ce redactaseră „legea Humphrey" precizaseră cu claritate că această lege „nu trebuie să slăbească poziția concurențială a S.U.A. în vînzările de armament". Era aici prezentă vechea argumentație potrivit căreia, „dacă americanii se abțin să vîndă arme, o vor face alții în locul lor". In octombrie 1975, la inițiativa senatorului John Culver, aproximativ 100 de parlamentari i-au adresat o scrisoare lui Henry Kissinger pentru a protesta „împotriva acestei escalade de natură anarhică, ce împinge toate țările lumii să-și procure arme tot mai moderne". Ei insistau asupra faptului că o acțiune unilaterală nu era în măsură să aducă o soluție în această problemă și cereau reuniunea unei conferințe a țărilor membre ale N.A.T.O. care participau cel mai activ la comerțul mondial cu arme, în scopul fixării unor reguli care urmau să fie respectate de toți. Dar, în răspunsul său, Kissinger se arăta foarte sceptic în privința șanselor reale de a se convoca o atare conferință și de a se ajunge la un acord. Statele Unite, explica el, au evocat în repetate rînduri această problemă, dar ceilalți membri ai alianței nu s-au interesat aproape deloc, pentru următoarele trei rațiuni : în primul rînd, o parte dintre ei apreciau că discuțiile privind problema armelor convenționale au ca efect distragerea atenției de la necesitatea, mult mai urgentă, a înfăptuirii dezarmării nucleare ; în cel de al doilea rînd, țările în curs de dezvoltare interpretau ca măsuri discriminatorii la adresa lor orice decizii tinzînd la limitarea comerțului cu arme convenționale ; și, în sfîrșit, țările exportatoare de arme considerau acest comerț ca o activitate indispensabilă pentru susținerea economiilor lor naționale. Scepticismul lui Kissinger era departe de a fi lipsit de temei, așa cum vom putea vedea în cele ce urmează : dar americanii nu puteau să se derobeze așa ușor de propriile lor interese ; în fapt, aceste interese americane reprezentau nemijlocit jumătate din comerțul mondial cu armament ; și, dacă ei refuzau să întreprindă inițiative susceptibile să reducă cuantumul comerțului lor cu arme, cine ar fi fost dispus s-o facă ?

Comerțul britanic cu arme

Marea Britanie nu se afla deloc în starea de spirit de a-și restrînge exporturile de armament, deoarece majorarea prețurilor la produsele petroliere coincidea pentru ea cu o perioadă de criză economică mult mai serioasă decît cele pe care le cunoscuse anterior ; și unul din foarte rarele sectoare în care exporturile sale înregistrau un progres era cel al producției de armamente. Aceste vînzări, în ciuda importanței lor reduse în comparație cu exporturile Statelor Unite, apăreau spectaculoase în contextul general al economiei britanice ; de exemplu, din 1972, pînă în 1975, ele au urcat de la 257 la 600 milioane de lire sterline. Marea Britanie ajunsese, astfel, în situația de a exporta un sfert din producția sa de armament și, fie că erau conservatoare ori laburiste, guvernele de la Londra își îndemnau și încurajau serviciile lor oficiale de vînzări să depună toate eforturile pentru a spori mereu volumul acestor exporturi.

O parte a clientelei britanice rămăsese fidelă furnizorului ei încă din secolul trecut. Țări ai căror suverani își puseseră semnătura pe cartea de aur a vizitatorilor lordului Armstrong – statele din Golful Persic, Chile ori unele state din sud-estul Asiei – reprezentau încă clienți importanți. La Newcastle, unde se construiseră cuirasate redutabile, se fabricau acum tancuri pentru Orientul Apropiat. La Barrow-in-Furness, locurile de muncă ale salariaților companiei producătoare de armament Vickers depindeau încă, între altele, de comenzile de nave militare provenind din America Latină. Dar, între timp, companii complet noi specializate în electronica militară se dezvoltaseră în localități liniștite ca Stevenage și Chelmsford, care prin caracterul lor pașnic, erau încă, în ochii opiniei publice, foarte departe de imaginea fabricilor de armament. La Windsor, firma „Racal Instruments" extrăgea din vînzările de material militar partea cea mai însemnată a beneficiilor sale senzaționale. In anul 1975, de pildă, exporturile de armament dețineau o pondere de 54 la sută din producția totală a acestei firme, respectiv o sumă de 43 milioane de lire sterline ; în timp ce exporturile altei companii producătoare de armament, Decca, care avea o sucursală specializată în electronică militară la Walton-on-Thames, se ridicau la 48 milioane de lire sterline. Toate marile companii, a căror imagine era asociată în general cu ideea de eficiență în activitățile productive și confort în amenajarea locuinței ca E.M.I., I.C.I., General Electric sau Lucas și-au creat și extins secțiile dedicate producției de armament, a căror destinație era foarte diversificată. Ilustrăm cu ceea ce conducerea cunoscutei firme Lucas explica fidelei sale clientele în ramura ei de activitate : „Noi nu ne mulțumim să livrăm echipament, noi furnizăm, de asemenea, și concepția completă a sistemelor și instrucțiunile privind funcționarea lor".

Exporturile de arme britanice ofereau perspective atît de promițătoare, încît, în luna iunie 1976, Ministerul apărării a organizat, la Aldershot, o expoziție de materiale militare – echivalentă cu marea expoziție aeronautică de la Farnborough – care își propunea ca obiectiv atingerea unui total al exporturilor anuale de arme de 750 milioane de lire sterline. Organizarea expoziției a fost remarcabilă, cu pavilioane acoperite și gustări proaspete, ca la o mare sărbătoare sportivă sau la o pașnică expoziție de horticultură. După cîteva mitinguri de protest organizate de mișcarea împotriva comercializării armamentelor, expoziția britanică de arme a putut să rămînă deschisă și să-și desfășoare activitatea... de o manieră pașnică. Astfel, șirurile de tancuri Chieftain stăteau într-o perfectă aliniere de-a lungul peluzelor, în timp ce soțiile și copiii militarilor se cățărau pe șenile sau pătrundeau în interiorul blindatelor prin turelă. Tunurile mortiere și mitralierele de ultimul tip erau expuse pe alei acoperite cu nisip fin sau pe careuri de gazon bine tunse, asemenea unor articole de sport în vitrinele unui mare magazin. Un nou sistem de rețele din sîrmă ghimpată, „Barbed Tape Concertina" („sîrmă ghimpată, tip acordeon"), instalat pe o peluză, strălucea la soare ca un gard de sîrmă inofensiv. Nici o denumire discordantă nu evoca moartea. Diversele pavilioane erau, peste tot, ornamentate cu scene de bătălie, tratate în stilul benzilor desenate pentru copii. Societatea „Vosper-Thorncroft" expunea două enorme hidroavioane, amplasate pe malul unui lac mlăștinos, cu efective militare și camioane care debarcau de la bordurile aparatelor ; compania producătoare spera să vîndă cîteva exemplare de acest gen unei țări asiatice, interesată în hidroavioane, explica un reprezentant al firmei și, dacă comanda va fi plasată, nu era exclus ca, la rîndul său, și guvernul britanic să achiziționeze cîteva aparate. Mai încolo, se putea vedea, pe altă peluză, un vehicul greu, de culoare neagră, „AT-104", destinat dispersării manifestanților, puternic armat, avînd pe acoperiș o mitralieră. Poliția britanică nu-l comandase încă, explica agentul de vînzări al firmei producătoare, dar, în cazul unei comenzi pentru export, ar putea s-o facă, desigur.

Îndemnurile adresate clientelei din străinătate erau prezente pretutindeni. Tot felul de broșuri în limbi de circulație relativ restrînsă, ori manechine de soldați din ceară, îmbrăcate în uniforme ale unor țări spre care se îndreptau intențiile producătorilor de armamente. Cele două zile, rezervate exclusiv clientelei din străinătate – provenind din 70 de țări – trebuiau să constituie punctul forte al expoziției de materiale militare. Agenții de vînzări nu făceau un secret din faptul că, în proiectarea unor armamente, se ținuse seama în mod deosebit de calitățile reclamate de clienții din străinătate. Serviciul de vînzări al Ministerului apărării avea deja reprezentanți oficiali în „Comisia pentru Comenzi Operaționale" („Operational Requirements Committee") și în „Comisia pentru Dezvoltarea Armamentului" („Weapons Development Committee"). Devenise o procedură frecventă aceea ca forțele militare britanice să fie orientate spre dotarea cu unele tipuri de armament – cum a fost, de exemplu, avionul Harrier, din dotarea marinei militare – pentru simplu fapt că exista posibilitatea deschiderii unor piețe de export.

Cîțiva oameni politici s-au opus cu fermitate sporirii constante a vînzărilor de arme, în special parlamentarii laburişti – mari oratori – Robin Cook şi John Roper, precum şi un conservator prudent şi meditativ, Julian Critchley, ales, lucru remarcabil, în circumscripţia unde se afla compania producătoare de armament, Aldershot. Între altele, se cuvine amintit faptul că deputatul Critchley considera că lozinca „ceea ce este bun pentru Vickers este bun pentru Marea Britanie" nu este valabilă decît într-o anumită măsură. „Prin livrările noastre de arme în unele zone de conflict – afirma el – nu vom contribui noi, oare, alături de americani şi de francezi, ca războiul să devină inevitabil ?" Exista, de asemenea, printre organizaţiile sindicale de la firma aerospaţială Lucas, o mişcare independentă, condusă de Mike Cooley, care a elaborat un program al trade-union-urilor, vizînd reconversiunea în scopuri paşnice a industriilor militare, în care se preciza că aptitudinile profesionale ale lucrătorilor specializaţi ar putea fi utilizate, ca urmare a diminuării producţiei de material de război, pentru realizarea unor programe de interes public, precum producerea de echipamente medicale, de sisteme economicoase de energie şi a unor reţele de comunicaţii – iniţiativă care a făcut obiectul unei largi campanii de publicitate în rîndul sindicatelor muncitoreşti, inclusiv în unele regiuni prospere în materie de industrii ale armamentelor, cum a fost cazul Californiei, din S.U.A. Dar, mulţi oameni politici din Anglia au manifestat tendinţa de a privi exporturile de arme ca un rău necesar, pe care au refuzat să-l pună în cauză.

Aşa că expoziţia de la Aldershot a fost organizată de Serviciul de vînzări al Ministerului Apărării, care dobîndise o importanţă considerabilă de la constituirea sa, în urmă cu zece ani. Lui Sir Ray Brown i-a succedat, în 1969, un fost vînzător de automobile, Lester Suffield, care susţinea că nu vede nici cea mai mică diferenţă între comerţul de arme şi cel cu autoturisme ; el îmi explica faptul că criteriile de ordin moral nu intră în preocupările şi calculele sale, dat fiind faptul că acestea sînt asumate, în prealabil, de guvern. „Şi, într-un anumit sens, adăuga el, este mult mai lesne să vinzi arme decît automobile, pentru că în cazul armelor te bucuri şi de un sprijin politic". Serviciile de comercializare a armamentelor făceau, de acum, parte integrantă din Ministerul apărării, iar comandanţii forţelor terestre şi aeriene îi tratau pe funcţionarii acestui serviciu cu toată consideraţia cuvenită unor oameni care contribuie de o manieră eficace la susţinerea materială a forţelor armate britanice. L-am întîlnit pe Sir Lester în vara anului 1976, cu puţin timp înainte ca el să se retragă din postul său şi ca un alt vînzător de automobile, Ronald Ellis, să-i succeadă în această funcţie. Om dotat cu resurse şi avînd maniera sa deschisă de a se exprima, el părea animat de zelul entuziast al maestrului vînzător pe care îl impacientează controalele şi regulamentele oficiale. În solidul palat al Ministerului apărării de la Whitehall, el m-a condus într-un vast salon central unde era amplasată o expoziţie permanentă de arme britanice destinate exportului – un fel de inimă neagră a acestui minister, unde erau invitaţi suverani, generali şi amirali în vizită, pentru a le trezi interesul la vederea ultimelor modele ale instrumentelor de ducere a războiului. Iată ce numesc eu „marfa mea pernicioasă" – îmi declara Sir Lester zîmbind larg şi arătînd cu mîna spre un colţ al sălii unde se găseau armele de calibru mic – automate Sterling, lansatoare de grenade şi mortiere de 81 mm, extrem de eficace – aşezate cu o anumită eleganţă pe un postament, avînd motive sculptate în stil neorealist. Un proiectil exploziv de mare putere era expus lîngă o placă groasă de oţel, în care făcuse o gaură cu un diametru apreciabil. La fel ca într-o expoziţie cù caracter ştiinţific, se putea vedea o dioramă reprezentînd un escadron de tancuri britanice înconjurînd un mic sat indigen cu căpiţele şi boschetele sale, precum şi un pod care tocmai sărise în aer. Întregul ansamblu, iluminat în culori care alternau, era animat şi controlat de un sistem electronic. O porţiune distinctă din marea sală era rezervată unei expoziţii care prezenta armament destinat securităţii interne, devenită adevărată „specialitate britanică" după conflictul din Irlanda de Nord. Se puteau vedea gloanţe de cauciuc, echipamente pentru dispersarea demonstranţilor etc. Acest material se vindea bine şi Sir Lester explica chiar că el ar putea livra pentru export şi cîini Labrador, antrenaţi special pentru detectarea minelor explozive.

(Va urma)

POSTA REDACTIEI

Ziua internaţională a alfabetizării

Dumitru Stoica, Brăila. UNESCO, ca instituţie specializată din sistemul O.N.U., a inclus în programele sale de activităţi, încă din momentul creării sale — în anul 1946 — acţiuni care să favorizeze extinderea învăţămîntului de toate gradele. Din bugetul pe anii 1977—1978 circa 45 000 000 dolari sînt afectaţi pentru finanţarea unor proiecte în domeniul învăţămîntului, ceea ce reprezintă peste 20 la sută din fondurile totale ale organizaţiei.

La realizarea programului de activităţi ale UNESCO, menit să contribuie la lichidarea analfabetismului, participă şi 3 instituţii de specialitate, situate în zone geografice cu un procentaj ridicat de analfabeţi, şi anume : Institutul internaţional pentru metode de alfabetizare a adulţilor, de la Teheran, Centrul regional de alfabetizare funcţională în mediu rural pentru statele arabe şi Centrul regional de educaţie a adulţilor şi de alfabetizare funcţională pentru America Latină. Un congres mondial al miniştrilor educaţiei consacrat eliminării analfabetismului care a avut loc la Teheran, în cursul lunii septembrie 1965, a hotărît ca anual, la 8 septembrie, să aibă loc Ziua internaţională a alfabetizării. Rezultatele meritorii obţinute în lupta pentru lichidarea analfabetismului sînt recompensate în fiecare an, prin atribuirea Premiului Mohammad Reza Pahlavi (instituit în 1967) sau a Premiului Nadejda K. Krupskaia (instituit în 1969).

Deşi au fost dobîndite succese remarcabile, lichidarea analfabetismului rămîne în continuare o preocupare majoră pentru numeroase state. Astfel, conform datelor publicate de UNESCO, rezultă că, în 1960, din totalul populaţiei adulte a globului, 39,6 la sută era analfabetă, iar în anul 1970, circa 34,2 la sută. Azi omenirea numără aproape 800 milioane de analfabeţi, adică circa 1/5 din populaţia planetei noastre, în fiecare an circa 2.000.000 de copii de vîrstă şcolară rămînînd în afara procesului de şcolarizare. Se estimează că în anul 2 000 numărul analfabeţilor va mai reprezenta circa 15 la sută din populaţia adultă a globului. Numărul copiilor de vîrstă şcolară se va cifra atunci la aproximativ 2 miliarde, ceea ce va necesita circa 60 de milioane de profesori şi educatori.

Deşi, încă de pe acum, în numeroase ţări se depun eforturi susţinute în vederea lichidării analfabetismului, sumele alocate în acest scop sînt insuficiente, reprezentînd aproximativ 16 la sută din bugetele naţionale. Dar, în timp ce pentru educarea unui elev într-o ţară dezvoltată se investesc anual peste 100 de dolari, în unele ţări subdezvoltate suma este sub 10 dolari.

România este asociată acţiunilor iniţiate de UNESCO în domeniul alfabetizării şi acordă asistenţă tehnică şi documentaţie, punînd la dispoziţia ţărilor în curs de dezvoltare burse de studii şi de specializare. În ţara noastră se află la studii peste 12 000 de studenţi provenind din aceste ţări, iar peste 1 000 de cadre didactice din România îşi desfăşoară activitatea în numeroase ţări în curs de dezvoltare.

Gheorghe Niţă, Ploieşti. Muzeul naval plutitor din Londra a căpătat recent o nouă „piesă" : „Lydia Eva" — ultimul supravieţuitor al remorcherelor cu aburi, construit în 1880 (în **imagine**)

POSTA REDACTIEI

Scufundarea orașelor

Ionel Banu, Oradea. Sînt multe orașe mari din lume care trăiesc sub o anumită amenințare naturală, fie datorită solului pe care au fost clădite, fie datorită climatului regiunii respective. Este, de aceea, foarte dificilă alcătuirea unei liste a lor. Cît privește cele două orașe despre care ne întrebați în mod special, în cazul unuia **(Ciudad de Mexico)** este vorba de o lentă scufundare, datorită solului (în anii trecuți, am descris pe larg, în cadrul acestei rubrici, fenomenul), iar în al celuilalt **(Londra)**, despre amenințarea cu inundația. Pentru a explica situația în care se găsește Londra, preluăm cîteva informații dintr-un articol scris mai demult de Patrice Collen de la „France Presse“, care este de părere că, după o posibilă inundație catastrofală — care amenință capitala britanică —, consecințele ar putea fi la fel de dramatice ca ale marelui incendiu din 1666. În mod concret, dacă un asemenea eveniment s-ar produce, ar putea fi afectate, doar în decurs de cîteva ore, peste 110 kmp, mai mult de un milion de persoane și aproximativ 250 000 de case. Pentru a sensibiliza populația și a explica măsurile la care s-a recurs, Consiliul Marii Londre a lansat o amplă campanie de informare, mii de afișe au fost difuzate în școli și întreprinderi. Londra se află pe un sol argilos și, în fiecare secol, se scufundă aproximativ 30 cm. Concomitent, mareele se fac simțite mereu mai puternic la Londra — Tamisa a crescut, în timpul mareelor, cu 60 cm într-un secol. În anul 1971, zidurile, care apără regiunile înconjurătoare de eventualele revărsări ale Tamisei, au fost supraînălțate, dar, se afirmă, acestea ar putea fi ineficace în momentul în care anumiți factori meteorologici ar fi reuniți în Atlantic și Marea Nordului. În cazul unor foarte scăzute presiuni, valul mareei care ar înainta pe Tamisa ar crește în înălțime, pe măsură ce fluviul s-ar îngusta și, în decurs de cîteva ore, toate cartierele joase ale Londrei s-ar afla sub 1—2 metri de apă. Perioada anului în care asemenea catastrofe ar putea interveni se află între lunile august și aprilie. Soluția unei alte supraînălțări a zidurilor fluviului a fost respinsă ca inestetică. S-a optat pentru construirea unui mare baraj în aval la Londra (în lucru, la Woolwich) ; acesta cuprinde zece porți de oțel, capabile să se închidă, în caz de alertă, în 20 de minute. Dar pentru că întreg complexul va fi realizat doar în 1981—1982, amenințarea cu o posibilă inundare a capitalei britanice persistă. Londonezii își amintesc momentul cînd, în ianuarie 1976, valuri de 2,5 m s-au apropiat de Londra. Din fericire, fenomenul s-a produs în timpul unei maree joase, ceea ce a limitat pericolul.

Vasile Ionescu, București. 1. Proiectul de lege la care vă referiți a fost adoptat de Camera deputaților din parlamentul indian și se referă la modalitățile care permit instituirea puterilor excepționale. Se prevede, astfel, că este imposibilă decretarea stării de urgență cu excepția cazurilor de război și de răscoală armată. Președintele țării poate proclama starea de urgență doar după ce guvernul recomandă acest lucru în scris și, pentru prelungirea stării excepționale, este nevoie ca două treimi din membrii ambelor camere parlamentare să-și dea consimțămîntul, din șase în șase luni.

2. Programul în 19 puncte, adoptat de guvernul R. P. Bangladesh — guvern constituit la începutul lunii iunie — prevede, printre altele, măsuri de apărare și consolidare a suveranității naționale, de strîngere a relațiilor cu țările musulmane, de intensificare a eforturilor privind satisfacerea necesităților alimentare prin forțe proprii, de încurajare a investițiilor și a participării maselor la rezolvarea treburilor statului. În ceea ce privește raporturile externe ale Bangladesh, au reținut atenția recentele declarații ale ministerului afacerilor externe al acestei țări, care a precizat că principiul de bază al diplomației R.P.Bangladesh este de a stabili relații prietenești cu toate țările lumii și a observat că, în ultima vreme, țara sa și-a îmbunătățit considerabil raporturile cu vecinii și cu alte state din regiune.

3. Este adevărat că Liga Awami, apreciată drept cea mai influentă formație politică din Bangladesh, s-a scindat în două grupări distincte, conduse de Mizanur Rahman Chowdhry și Abdul Malek Ukill.

Mihai Sterescu, Pitești. Există și un revers al „boomului automobilistic“ cum îl numiți dv. De pildă, în Singapore — stat situat, din punct de vedere al venitului anual pe cap de locuitor, pe al doilea loc în Asia — numărul automobilelor diminuează de la an la an. Autoritățile — se arată într-un reportaj al agenției „France-Presse“ — au pus la punct un adevărat sistem pentru, pe de o parte, a „demobiliza“ pe numeroșii candidați la șofat, iar pe de altă parte, pentru a scade numărul automobilelor particulare în circulație. În ultimii cinci ani, numărul mașinilor particulare în circulație a scăzut de la 190 000 în 1973, la 135 000, la sfîrșitul anului trecut. Doar taxiurile, autobuzele și camioanele s-au înmulțit, dar într-un ritm încetinit. Explicația rezidă în spațiul redus de care dispune statul-insulă, care are doar 42 km în lungime și 25 în lățime. Fără măsuri drastice se apreciază că s-ar ajunge la o aglomerare a drumurilor de către mașini și la asfixie datorită gazelor de eșapament. Printre măsurile luate de autorități pentru stăvilirea unei creșteri prea rapide a numărului de vehicule figurează : costul ridicat al taxelor de înmatriculare (care ar reprezenta aproape o treime din prețul net), prețurile ridicate de cumpărare, taxele speciale de parcare și garare, mai ales în anumite puncte ale orașului ș.a.

Medalia Fields

Sergiu Conțescu, București. Medalia Fields este cea mai înaltă distincție internațională în domeniul matematicii și corespunde, ca valoare, unui premiu Nobel. (Precum știți pentru această disciplină nu există un premiu Nobel). Crearea medaliei a fost propusă, în 1924, de un matematician canadian, John Charles Fields, președinte, pe atunci, al congresului internațional al matematicienilor, care se reunise la Toronto. După moartea creatorului premiului, în 1932, congresul internațional de la Zürich a decis să dea medaliei numele lui John Fields. În vreme ce premiul Nobel este anual, medalia Fields este decernată din patru în patru ani, cu prilejul congreselor internaționale ale matematicienilor. Numărul recompensaților variază între doi și patru. Ei trebuie să aibă cel puțin 40 de ani, în timp ce pentru premiații Nobel vîrsta nu este o condiție.

Anul acesta, congresul întrunit la Helsinki a decernat medalia Fields următorilor matematicieni : Pierre Deligne (Belgia), Charles Fefferman (S.U.A.), Alexandru Margulis (U.R.S.S.) și Daniel Quillen (S.U.A.). Cu aceștia, numărul matematicienilor distinși cu medalia Fields atinge cifra de 24.

Transasiaticul

Petre Vlădeasa, Ploiești. Există și alte proiecte în genul celor transsaharian și transamazonian. De pildă, se află deja în realizare un proiect de construire a unei căi ferate transasiatice Istanbul—Singapore. Proiectul, inițiat în urmă cu nouă ani, urmează să fie înfăptuit în 1980. Transasiaticul va porni din Turcia și va străbate Iranul, Pakistanul, India, Bangladeshul, Birmania, Thailanda și Malayezia, atingînd Singapore.

City News
GOV TO UNIONS:
IT'S YOUR FAULT
LOCAL UNION
STRIKE

Ion Stoicescu, Galați. În timpul grevei principalelor ziare newyorkeze, „New York Times“, „Daily News“ și „New York Post“, a apărut, cu titlu provizoriu, un ziar — „City News“ — consacrat mai ales știrilor locale și reclamelor. **În imagine** — un cititor al noii publicații și un purtător al pancartei de grevă a sindicatului tipografilor în conflict cu patronii celor trei ziare newyorkeze.

POSTA REDACTIEI

Al doilea Deceniu al dezvoltării

Costin Mocioiu, București. Cel de-al doilea Deceniu O.N.U. pentru Dezvoltare (1971—1980) reprezintă un program major al Națiunilor Unite pentru promovarea eforturilor mondiale în vederea reducerii enormului decalaj care desparte țările industrializate de cele în curs de dezvoltare, în care se află două treimi din populația globului. În cursul anilor '60 (primul Deceniu al Dezvoltării), Adunarea Generală a făcut apel să se depună un efort susținut pentru ruperea cercului vicios al sărăciei, foametei, ignoranței și maladiilor care afectează încă o mare parte din populația globului. Au fost înregistrate progrese în mai multe state, dar ele au fost anulate de creșterea demografică, de condiții comerciale nefavorabile și de grelele poveri financiare pe care le reprezintă datoriile externe. A fost, astfel, recunoscută necesitatea elaborării unui plan mondial vizînd depășirea acestor probleme, iar în anul 1970, Adunarea Generală a proclamat Strategia Internațională a Dezvoltării pentru cel de-al doilea Deceniu al Dezvoltării. În 1975, Adunarea Generală a ajuns la concluzia că, deși au fost realizate unele dintre obiective, „țările industrializate nu au pus în aplicare, în ansamblu, măsurile lor politice“ din cadrul Strategiei, înregistrîndu-se chiar anumite regrese. În Declarația și Programul de acțiune cu privire la stabilirea unei noi ordini internaționale, adoptate de Adunarea Generală la 1 mai 1974, în cadrul celei de-a șasea sesiuni speciale, se proclamă necesitatea unei participări active și egale a țărilor în curs de dezvoltare la toate deciziile privind comunitatea internațională și face apel la adoptarea de măsuri pentru a se pune capăt actualelor inechități. Programul de acțiune precizează măsurile ce trebuie adoptate cu privire la materiile prime și la alte produse, la comerțul mondial, la industrializare, la finanțarea dezvoltării, la probleme monetare, la controlul corporațiilor transnaționale, la suveranitatea asupra resurselor naturale și la asistența specială în favoarea țărilor mai puțin dezvoltate. Măsuri și mai concrete au fost aprobate în cadrul celei de-a șaptea sesiuni speciale a Adunării Generale, în septembrie 1975, într-o rezoluție detaliată, care oferă cadrul adecvat unor negocieri concrete asupra comerțului, finanțării și altor probleme. A fost întocmit un cod fundamental de conduită, menit să călăuzească statele în relațiile lor economice reciproce, prin elaborarea Cartei drepturilor și îndatoririlor economice ale statelor, adoptată de Adunarea Generală la 12 decembrie 1974. Scopul fundamental al Cartei, declara Adunarea Generală cu ocazia adoptării acesteia, constă în promovarea instituirii unei noi ordini economice internaționale, avînd la bază echitatea, egalitatea suverană, interdependența, interesul reciproc și cooperarea între toate statele, indiferent de sistemele lor economice și sociale.

Prognoze demografice

Iulian Dejderea, București. La sfîrșitul acestui secol populația globului (în prezent, 4 miliarde) va fi de 5,9 miliarde de oameni ; dacă se vor menține actualele rate de creștere, în cursul viitorilor 200 de ani ea va ajunge la 10 miliarde de oameni. Acestea sînt concluziile „Raportului privind evoluția lumii“, publicat la mijlocul acestei luni de Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, organism specializat al O.N.U. Potrivit estimărilor raportului menționat, R. P. Chineză va fi prima țară care, în anul 2000, va trece granița de un miliard de locuitori ; ea va număra 1093 milioane (la ultimul recensămînt, din 1976, avea 836 milioane locuitori). Populația Indiei va spori de la 620 milioane, cît are astăzi, la 958 milioane. Conform calculelor Băncii Internaționale pentru Reconstrucție și Dezvoltare, alte nouă țări vor putea fi situate, la sfîrșitul mileniului, în rîndul statelor cu peste 100 milioane locuitori (în paranteză sînt date cifrele actuale) : Uniunea Sovietică — 320 milioane (257), S.U.A. — 254 milioane (215), Brazilia — 205 milioane (110), Indonezia — 198 milioane (135), Nigeria — 154 milioane (77), Bangladesh — 146 milioane (80), Pakistan — 135 milioane (71), Japonia — 133 milioane (113), Mexic — 126 milioane (62). Numărul de locuitori pe care îl vor avea în anul 2000 țările vest-europene este pronosticat astfel : R.F.G. și Italia — 63 milioane (62, respectiv 56), Marea Britanie — 61 milioane (56), Franța — 60 milioane (53).

Ipotetic se poate accepta, declarau purtători de cuvînt ai Băncii la prezentarea raportului, că populația mondială va atinge în următoarele două secole granița celor 10 miliarde ; în acel moment, populația Indiei va fi depășit pe cea a Chinei, iar Nigeria se va fi plasat pe locul trei între statele cele mai populate ale lumii. Din raportul B.I.R.D. reiese, de asemenea, că în momentul respectiv, deci pe la 2178, sporul natural al populației se va stabiliza.

Vînzarea concernului Boussac

Vasile Rogojan, Oradea. „Imperiul Boussac“ a fost cumpărat de grupul Agache-Willot pentru 700 000 000 franci francezi. Această tranzacție pune capăt existenței unui „imperiu“ financiaro-industrial în care textilele și presa (ziarul „L'Aurore“) conviețuiau cu pasiunea hipică. Dificultățile lui Boussac s-au acumulat și, în final, n-a existat o altă ieșire. Noii stăpîni — cei patru frați Willot conduc, acum, un grup textil care deține locul nr. 1 pe piața franceză și al patrulea în Europa occidentală — intenționează să folosească în continuare mărcile „Boussac“ și „Christian Dior“, ținînd seama de rezonanța lor mondială. Tranzacția reflectă regrupările și concentrările în cadrul marelui capital francez, ca o consecință a crizei. Efectele pentru cei ce muncesc se anunță negative. Grupul Agache-Willot intenționează să suprime 1 300 slujbe în Vosges. Autoritățile iau în considerare lucrări publice care să utilizeze o parte din forța de muncă disponibilă. Ar urma să fie investiți 500 000 000 franci. După cum se sublinia într-o declarație sindicală, promisiunile făcute nu scutesc de neliniște pe cei ce muncesc amenințați de șomaj.

Constantin Popescu, Buzău. Cursa de „corăbii înalte“ are loc, tradițional, în rada portului Göteborg, Suedia. **În imagine :** corabia-școală „Christian Radich“, din flota comercială norvegiană, înconjurată de mici ambarcațiuni care o conduc către startul întrecerii.

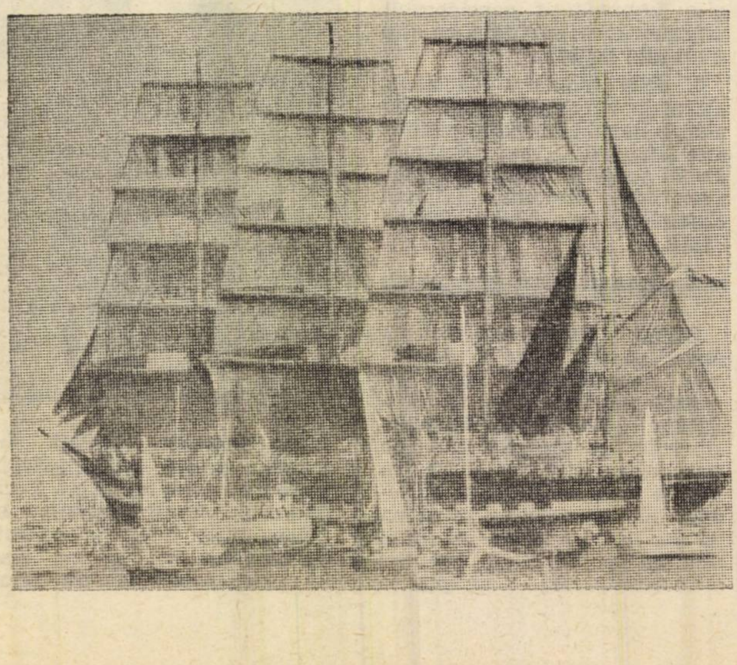

LUMEA

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon: 17 60 10 Internațional 18 50 81. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate se pot abona prin ILEXIM — serviciul import-export presă — Calea Griviței nr. 64–66, P.O.B. 2001, telex 011226, București.

C.P.C.S.

adas
ADMINISTRAȚIA ASIGURĂRILOR DE STAT

Administrația Asigurărilor de Stat aduce la cunoștință celor interesați că pot contracta „ASIGURAREA FACULTATIVĂ COMPLEXĂ A GOSPODĂRIILOR“, care cuprinde în unul și același contract trei feluri de asigurări :

— asigurarea bunurilor ;
— asigurarea de accidente produse la domiciliu :
— asigurarea de răspundere civilă legală.

În asigurare sînt cuprinse aproape toate bunurile existente într-o gospodărie : mobilier, obiecte casnice, îmbrăcăminte, covoare, aparate de radio, televizoare, mașini de cusut, frigidere, produse agricole, viticole, pomicole, produse animaliere și alimente, materiale de construcții și multe altele.

Administrația Asigurărilor de Stat plătește despăgubiri în cazurile de pagube la bunurile asigurate, provocate de o multitudine de riscuri, ca de exemplu : incendiu, explozie, inundație, ploaie torențială, furtună ; avarii accidentale produse la instalațiile de gaze, apă, canal sau încălzire ; pierdere sau dispariție a bunurilor cauzate de riscurile asigurate.

În asigurarea de accidente sînt cuprinși pentru urmările accidentelor întîmplate la domiciliu : soții, precum și părinții și copiii acestora dacă în mod statornic locuiesc și gospodăresc împreună.

În baza asigurării de răspundere civilă legală, ADAS plătește sumele datorate potrivit legii față de proprietar pentru unele pagube produse la imobil, precum și sumele datorate terților pentru accidentarea persoanelor și avarierea bunurilor lor la domiciliul asiguratului. Totodată, ADAS plătește și sumele datorate cu titlu de dezdăunare locatarilor apartamentelor învecinate, pentru pagube la bunurile asigurabile ori la elementele de construcție ale apartamentelor respective, cauzate de o inundație produsă în apartamentul asiguratului.

Prima de asigurare este de numai 2 lei pe an pentru fiecare 1 000 de lei din suma asigurată stabilită, la cererea asiguratului, pentru bunurile din gospodărie.

Pentru încheierea asigurării vă puteți adresa responsabililor cu asigurările din unitățile socialiste, agenților și inspectorilor de asigurare sau, direct, oricărei unități ADAS.

Lei 2

radioreceptoru portabil

...un prieten de nedespărţit

Omul modern simte o acută nevoie de informare. Acasă sau în timpul excursiilor, la munte sau la mare — aparatele de radio portabile sînt deosebit de practice şi utile.

Un aparat de radio portabil vă poate oferi oriunde vă aflaţi ultimele ştiri.

Radioreceptorul portabil este un mijloc de informare de neînlocuit, dar şi prieten agreabil al clipelor de destindere.

Magazinele şi raioanele specializate ale **COMERŢULUI DE STAT** vă invită să alegeţi aparatul preferat :

	Game de undă	Preţul
CORA	1	345 lei
APOLLO	1	345 lei
PESCĂRUŞ	2	450 lei
ALFA	2	500 lei
COSMOS	3	645—740 lei
ALBATROS	4	800 lei
GLORIA	4	1 450 lei
PREDEAL-auto (cu antenă)	3	1 180 lei

Principalele caracteristici tehnice ale aparatelor de radio portabile sînt : sensibilitate, selectivitate, claritatea sunetului, ceea ce asigură o audiţie perfectă.

Toate aparatele de radio se pot cumpăra şi cu plata în 18 rate lunare, cu un aconto de numai 20%, conform dispoziţiilor în vigoare.

GLORIA
ALFA

Nr. 37 7 septembrie 1978

LUMEA

SĂPTĂMÎNAL DE POLITICĂ EXTERNĂ

ROMÂNIA şi ţările Africii — relaţii de prietenie, colaborare şi solidaritate

ÎN DEZBATERE — PROBLEME ALE NOII ORDINI ECONOMICE

GENEVA

UNCTAD și exigențele unui comerț liber, neîngrădit

●

BUENOS AIRES

Cooperarea tehnică între țările în curs de dezvoltare

DIN ACTUALITATEA INTERNAȚIONALĂ

ORIENTUL MIJLOCIU

Întîlnirea de la Camp David

LISABONA

Partidele şi noul guvern

MANAGUA

Încordare politică şi represiune

R.P.D. COREEANĂ

Reportaj pe glob

R.P. BULGARIA

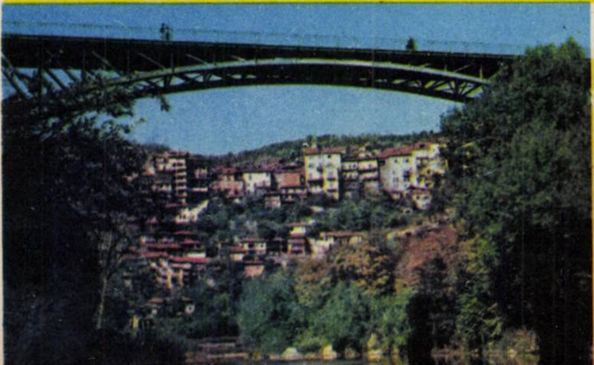

BRAZILIA

În timpul convorbirilor dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, și tovarășul Santiago Carrillo, secretar general al Partidului Comunist din Spania

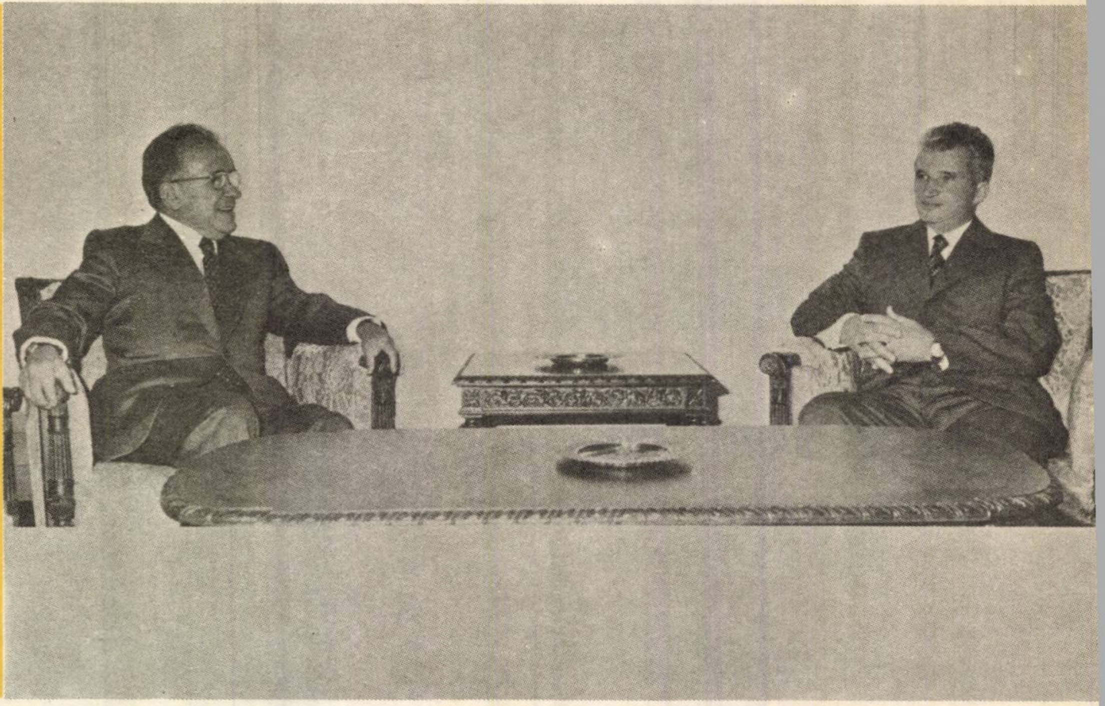

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, a primit pe tovarășul Haralambos Drakopoulos, secretar al C.C. al Partidului Comunist din Grecia (interior)

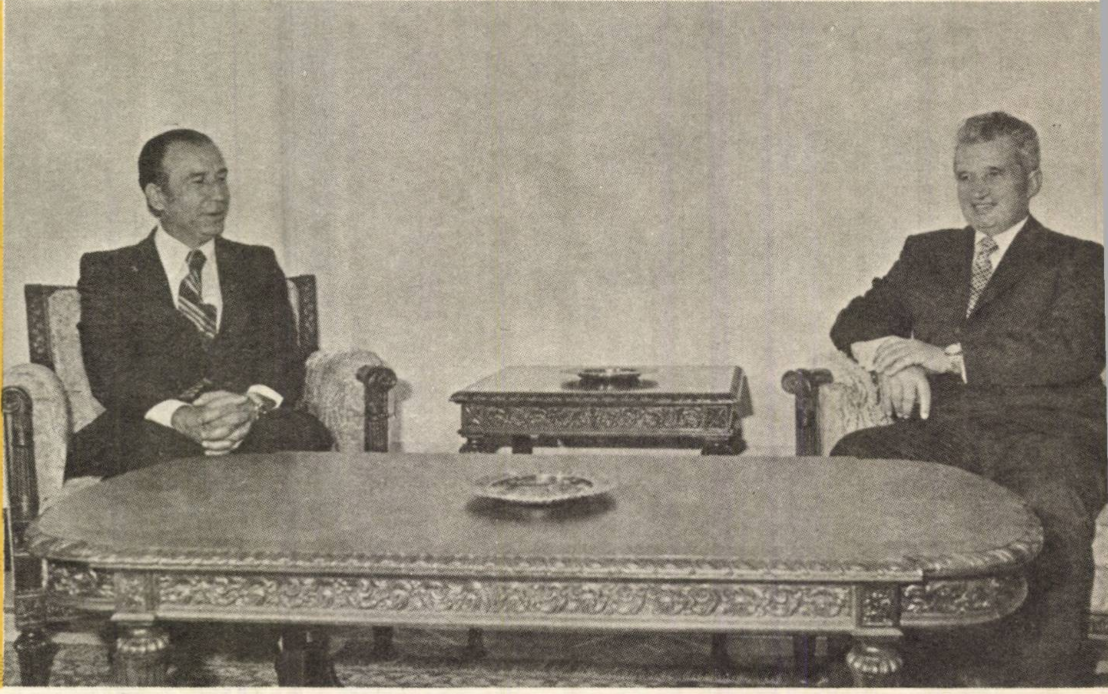

Președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a primit pe Alfred Bussey, președintele Consiliului Național, și Robert Reimann, președintele Consiliului Statelor ale Adunării Federale a Confederației Elvețiene

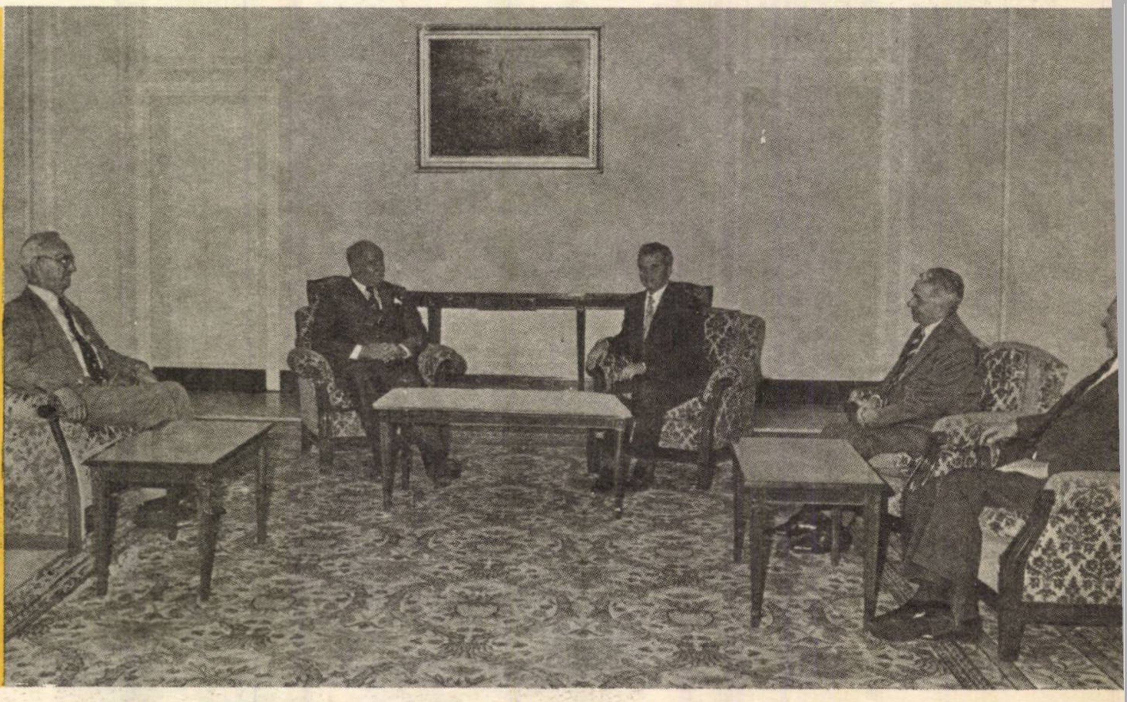

LUMEA

Săptămînal de politică externă

apare în limbile română, engleză, franceză, rusă, germană, spaniolă

37 (776)

7 septembrie 1978

ARTICOLE, CORESPONDENTE

Permanența politicii românești de întărire a prieteniei și colaborării internaționale 2
România și țările Africii. Colaborare activă, solidaritate militantă. Dumitru Constantin 5
Geneva. A XVIII-a sesiune a Consiliului pentru comerț și dezvoltare. Teodor Meleșcan 7
Conferința O.N.U. privind cooperarea tehnică între țările în curs de dezvoltare 8
Iran. Priorități ale dezvoltării industriale. Ilie Olteanu 8
Orientul Apropiat. Reuniunea de la Camp David. I. Madoșa 11
Washington. Problemele majore și „inerția" Congresului. Stelian Țurlea 13
Managua. Represiune și impas politic. Anca Voican 15
Necesitatea demilitarizării urgente a spațiului cosmic. Nicolae Ecobescu 24

INTERVIUL NOSTRU

Santiago Carrillo, Benjamin Thomas Ford 3

DIN ȚĂRILE SOCIALISMULUI

R.S. Cehoslovacă. Exigențe ale învățămîntului. Vera Maria Toth 10

ÎN LUMEA ȘTIINȚEI

„Soiuz-31" : o nouă săptămînă în Cosmos. Nicolae Crețu 14

REPORTAJ PE GLOB

R.P.D. Coreeană – apropiata țară de departe. Sergiu Andon 16
Recife – Veneția australă a Braziliei. Gheorghe R. Burlacu 18
R. P. Bulgaria. Itinerare contemporane. M. Ion 20
1000+1 22–23
PUNCTE DE VEDERE
Le Monde, L'Unità, The Times 26–27

SERIAL

Tîrgul negustorilor de arme (VI) 28–29
POȘTA REDACȚIEI 30–32

Permanența politicii românești de întărire a prieteniei și colaborării internaționale

---

Interviul nostru:

SANTIAGO CARRILLO

secretar general al Partidului Comunist din Spania

EXIGENȚELE DEZARMĂRII

Necesitatea demilitarizării urgente a spațiului cosmic

IRAN

Priorități ale dezvoltării

ÎN LUMEA ȘTIINȚEI

„Soiuz – 31": o nouă săptămînă în Cosmos

SERIAL

Tîrgul negustorilor de arme

Puncte de vedere

●

Poșta redacției

Rubrica

1000 + 1

Permanența politicii românești de întărire a prieteniei și colaborării internaționale

Recenta ședința a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., din 1 septembrie a.c., a subliniat din nou, în mod pregnant, prin problematica dezbătută și concluziile enunțate în comunicatul dat publicității, spiritul principial, profund constructiv al întregii politici externe a partidului și statului nostru, preocuparea constantă pentru dezvoltarea amplă a relațiilor de prietenie și colaborare internațională.

Cu acest prilej, Comitetul Politic Executiv a dezbătut și aprobat raportul privind terminarea executării și eficiența investițiilor la Sistemul hidroenergetic și de navigație „Porțile de Fier". Construcție uriașă, care furnizează energia electrică, în proporții considerabile la un preț de cost scăzut, dovedindu-se, și prin termenul scurt de recuperare a investițiilor, printre cele mai eficiente lucrări din țara noastră și una dintre cele mai avantajoase cunoscute pe plan mondial, Sistemul hidroenergetic și de navigație „Porțile de Fier" este, totodată, o expresie elocventă a cooperării economice fructuoase dintre două țări vecine, prietene, socialiste. Modul exemplar de realizare a acestui complex, excelentele rezultate evidențiate pînă acum au creat condiții optime pentru lărgirea colaborării româno-iugoslave în folosirea cît mai completă a uriașului potențial oferit de marele fluviu, în sectorul comun al Dunării. S-a reliefat, astfel, importanța Sistemului hidroenergetice „Porțile de Fier II", aflat în plină construcție, lucrare ce se efectuează, de asemenea, prin colaborare rodnică de către România și Iugoslavia. Lucrările din zona „Porțile de Fier" au o deosebită însemnătate nu numai pentru cele două țări constructoare, România și Iugoslavia, care beneficiază de energia electrică produsă, dar și pentru navigația pe Dunăre, în cele mai bune condițiuni, a navelor arborînd pavilioane și ale altor țări europene.

Comitetul Politic Executiv a analizat, în ședința amintită, și a aprobat directivele în legătură cu participarea României la lucrările apropiatei sesiuni anuale a Adunării Generale a O.N.U., propunerile ce vor fi făcute de țara noastră în forumul internațional. După cum se subliniază în comunicatul referitor la ședința Comitetului Politic Executiv, întreaga activitate a delegației române, la cea de a XXXIII-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U., va fi consacrată promovării tezelor și liniilor directoare, privind relațiile internaționale, cuprinse în hotărîrile Congresului al XI-lea și Conferinței Naționale ale partidului, în expunerile tovarășului Nicolae Ceaușescu, în alte documente de partid și de stat, principiilor deplinei egalități în drepturi, independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, renunțării la forță și la amenințarea cu forța, dreptului fiecărui popor de a-și hotărî singur soarta, fără amestec din afară. Delegația română va prezenta poziția țării noastre pentru găsirea unor soluții juste și echitabile problemelor complexe care preocupă, în prezent, omenirea, problemelor care se află în atenția Organizației Națiunilor Unite, militînd pentru creșterea rolului și contribuției O.N.U. la soluționarea, în interesul tuturor popoarelor, a problemelor actuale ale vieții internaționale.

Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. a analizat, de asemenea, rezultatele recentei vizite oficiale de prietenie efectuată, în țara noastră, de tovarășul Hua Kuo-fen, președintele Comitetului Central al Partidului Comunist Chinez, premierul Consiliului de Stat al Republicii Populare Chineze. Comitetul Politic Executiv a aprobat întru totul și a dat o înaltă apreciere activității tovarășului Nicolae Ceaușescu, desfășurată în conformitate cu linia politică generală a partidului și statului nostru, cu orientările Congresului al XI-lea și Conferinței Naționale ale P.C.R., cu interesele fundamentale ale cauzei socialismului, progresului social, păcii și colaborării între popoare. Această apreciere exprimă deplina aprobare a întregului nostru partid, a întregului popor, care au urmărit, cu vie satisfacție, desfășurarea vizitei înaltului oaspete chinez, ce a constituit, prin rezultatele sale, un moment de mare importanță în viața politică a țării.

Noul dialog româno-chinez, la cel mai înalt nivel, a marcat un moment deosebit în relațiile dintre cele două partide, state și popoare, conferindu-le valențe la cote superioare. Cea de a doua întîlnire din acest an dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Hua Kuo-fen s-a caracterizat prin voința comună de a da dimensiuni tot mai ample conlucrării rodnice dintre Republica Socialistă România și Republica Populară Chineză, de a întări prietenia profundă dintre popoarele noastre. Voința ambelor părți de a amplifica și aprofunda relațiile de largă cooperare dintre cele două țări își găsește o pregnantă exprimare în noile înțelegeri stabilite de cei doi conducători de partid și de stat, în documentele semnate la București. Este de menționat, în acest sens, însemnătatea acordului cu privire la constituirea Comisiei guvernamentale româno-chineze de colaborare economică și tehnică, a convențiilor și protocoalelor încheiate cu prilejul vizitei tovarășului Hua Kuo-fen în România. Comitetul Politic Executiv și-a manifestat, în recenta sa ședință, convingerea că, în spiritul dialogului la nivel înalt, de la Pekin și București, se va intensifica și diversifica cooperarea economică, în producție și pe terțe piețe, colaborarea în ramurile de vîrf ale științei și tehnologiei contemporane, conlucrarea pe tărîmul învățămîntului, artei și culturii dintre China și România. S-a apreciat, de asemenea, perspectiva extinderii contactelor pe linie de stat, între organizațiile de masă și obștești, între parlamente și alte instituții ale celor două țări, a schimburilor de experiență în construcția socialistă între România și China Populară.

Comitetul Politic Executiv a subliniat rolul determinant în extinderea și întărirea conlucrării multilaterale dintre țările și popoarele noastre ce revine Partidului Comunist Român și Partidului Comunist Chinez — forțele politice conducătoare ale celor două națiuni, între care s-au statornicit și se dezvoltă tot mai larg relații de strînsă și trainică prietenie și solidaritate. Așa după cum subliniază și comunicatul referitor la ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., vizita oficială de prietenie a tovarășului Hua Kuo-fen, în România, se înscrie în contextul politicii consecvente a Partidului Comunist Român, a statului român, de dezvoltare a prieteniei, colaborării și solidarității cu toate țările socialiste, de depășire a divergențelor ce mai există între ele, de normalizare a relațiilor și de întărire a unității. Raporturile României cu toate țările socialiste, fără nici o excepție, formează, după cum prea bine se știe, un ansamblu unitar, la baza căruia se află politica principială fermă și consecventă a partidului și statului nostru, de a contribui la întărirea unității și solidarității tuturor țărilor socialiste, la creșterea forței și influenței socialismului în lume. După cum se subliniază în comunicatul ședinței, Comitetul Politic Executiv a apreciat că dialogul româno-chinez la nivel înalt, de la București, va da un puternic impuls prieteniei și conlucrării multilaterale dintre cele două partide și țări, aceasta corespunzînd pe deplin intereselor și aspirațiilor celor două popoare, precum și cauzei generale a întăririi forțelor socialismului în lume, a păcii și colaborării internaționale.

Conținutul problematicii ultimei ședințe a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., hotărîrile adoptate ilustrează, încă o dată, cu prisosință, politica consecventă a partidului nostru pe tărîm internațional, pusă în slujba păcii, înțelegerii și conlucrării dintre popoare, politică ce corespunde pe deplin intereselor celor mai profunde ale poporului român, ale României socialiste.

Crăciun Ionescu

INTERVIUL NOSTRU

Santiago
Carrillo
secretar general al
Partidului Comunist din Spania

„Un nou prilej pentru reafirmarea prieteniei dintre partidele noastre”

- „Fiecărei țări, fiecărei situații istorice concrete îi corespund căi și forme proprii de edificare a socialismului”
- „Datorită marelui efort depus de întregul popor, România progresează cu pași rapizi”
- Consolidarea procesului de democratizare a Spaniei : trei priorități ale momentului

La invitația secretarului general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarășul Santiago Carrillo, secretar general al Partidului Comunist din Spania, și-a petrecut concediul de odihnă în țara noastră.

Cu acest prilej, între secretarul general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și secretarul general al Partidului Comunist din Spania, tovarășul Santiago Carrillo, au avut loc convorbiri, desfășurate într-o atmosferă de caldă prietenie tovărășească, de deplină înțelegere și respect reciproc, care caracterizează raporturile dintre cele două partide.

În cadrul convorbirilor, a avut loc un schimb de păreri cu privire la întărirea continuă a raporturilor de prietenie, solidaritate și colaborare dintre Partidul Comunist Român și Partidul Comunist din Spania. A fost relevat cu satisfacție, de ambele părți, cursul mereu ascendent și rodnic al bunelor relații dintre cele două partide, exprimîndu-se hotărîrea comună de a acționa, și în viitor, pentru dezvoltarea lor.

Abordînd, în același cadru, un cerc larg de probleme ale vieții politice mondiale, ale mișcării comuniste și muncitorești internaționale, cei doi conducători de partid au subliniat că, în condițiile actuale, este mai necesară ca oricînd întărirea solidarității și conlucrării tuturor forțelor muncitorești, democratice, progresiste și antiimperialiste în lupta pentru pace, destindere și înțelegere între națiuni, evidențiind, în acest context, rolul și răspunderea deosebită ce revin partidelor comuniste.

La puțin timp după încheierea convorbirilor dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Santiago Carrillo, secretarul general al Partidului Comunist din Spania a avut amabilitatea de a acorda, în exclusivitate, o declarație revistei „Lumea”.

„Relațiile dintre Partidul Comunist Român și Partidul Comunist din Spania – **a ținut să precizeze, de la început, interlocutorul nostru –** au fost întotdeauna deosebit de prietenești. Și de data aceasta, ca și în alte ocazii, am constatat, împreună cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, acordul nostru asupra unor probleme fundamentale ale situației internaționale, ale mișcării comuniste și muncitorești, ca și asupra politicii care trebuie realizată, astăzi, în vederea promovării păcii, a cooperării internaționale, a cauzei dezarmării, pentru lichidarea blocurilor și a bazelor militare și crearea de relații internaționale noi, din ce în ce mai democratice. Aprecierile noastre sînt identice asupra tuturor acestor probleme fundamentale, ca și, de altfel, asupra necesității de a pregăti, în mod serios, viitoarea reuniune a Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa, care va avea loc la Madrid, pentru ca aceasta să aibă un caracter cît mai fructuos.

Convorbirile cu tovarășul Nicolae Ceaușescu au constituit, în același timp, un nou prilej pentru reafirmarea prieteniei dintre partidele noastre. Consider că acest lucru este de mare importanță pentru relațiile de colaborare între cele două partide”.

Exprimînd, în continuare, o serie de opinii pe marginea importantei expuneri a tovarășului Nicolae Ceaușescu la ședința cu activul central de partid și de stat din 3 august a.c., tovarășul Santiago Carrillo a declarat :

„Consider că expunerea președintelui Nicolae Ceaușescu abordează, într-un mod foarte deschis și pozitiv, o serie de probleme de mare importanță. Sînt pe deplin de acord, de pildă, cu tovarășul Ceaușescu asupra faptului că nu putem da modelului de socialism pe care îl propunem valoarea unui model universal. Fiecărei țări, fiecărei situații istorice concrete îi corespund căi și forme proprii de edificare a socialismului.

M-aș referi, de asemenea, la recunoașterea existenței anumitor probleme și dificultăți care sînt, desigur, explicabile, în țările socialiste, și la sublinierea, de către tovarășul Ceaușescu, a necesității ca acestea să fie abordate în vederea găsirii soluțiilor corespunzătoare. Opiniile exprimate de tovarășul Nicolae Ceaușescu relevă o profundă înțelegere a situațiilor noi cu care se confruntă întreaga lume, partidele comuniste, a unor situații deosebite, de la o țară la alta, a faptului că socialismul nu este reductibil la o schemă unică. Sînt, de altfel, în general, de acord cu modul de abordare a tuturor problemelor situației internaționale la care s-a referit, cu acest prilej, șeful statului român.

Mi se pare deosebit de interesantă sugestia tovarășului Ceaușescu privind organizarea de colocvii și simpozioane asupra unor probleme teoretice ale actualității internaționale. Cred că, efectiv, se resimte necesitatea dezvoltării cercetării teoretice, a aprofundării unei serii de fenomene noi. În ceea ce ne privește, sîntem dispuși să participăm la astfel de colocvii și seminarii. Dorim, în același timp, să dezvoltăm relații bilaterale active între partidele comuniste și forțele democratice, antiimperialiste”.

Interlocutorul nostru a împărtășit apoi o serie de impresii legate de participarea la marea sărbătoare a poporului român, de vizitele efectuate în țară :

„Am asistat la manifestația oamenilor muncii organizată cu prilejul zilei de 23 August la București. M-au impresionat entuziasmul populației, spontaneitatea manifestărilor de satisfacție, atașamentul real manifestat de aceasta față de politica partidului, față de tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Călătorind prin cîteva zone ale țării, am avut, de asemenea, ocazia să constat amploarea procesului dezvoltării, pregnant nu numai în întreprinderi, în industriile moderne, în agricultură, în construcțiile de locuințe, ci și în aspectul exterior al oamenilor, într-o serie de elemente pe care cel ce vizitează țara le poate observa cu ușurință, din primul moment. Țin să subliniez că toate acestea m-au impresionat în mod deosebit de favorabil.

Am constatat că, datorită intensei activități, a marelui efort depus de întregul popor, România progresează cu pași foarte rapizi. De altfel, tocmai ca rezultat al unei astfel de activități, al unor asemenea eforturi, România va realiza obiectivul propus de partid, de a depăși, pînă în anul 1985, stadiul de țară în curs de dezvoltare, transformîndu-se într-o țară cu o dezvoltare medie, care va putea asigura populației sale un nivel de viață și mai ridicat”.

Secretarul general al Partidului Comunist din Spania a abordat, apoi, principalele obiective care stau, în actuala etapă, în fața comuniștilor spanioli :

„Aș dori să evidențiez trei dintre cele mai importante obiective stabilite de partid, obiective care s-au aflat, de fapt, în centrul atenției la cel de al IX-lea Congres al P. C.

din Spania : este vorba, în primul rînd, de dezvoltarea și consolidarea procesului democratizării, ce implică aprobarea imediată a Constituției, legea fundamentală a țării. Trebuie să spunem că Parlamentul a lucrat serios și că proiectul de Constituție care se află în dezbaterea Senatului este un proiect democratic, cu orientări progresiste, care oferă posibilitatea ca, în cadrul acestei Constituții, să aibă loc o dezvoltare a Spaniei pe calea socialismului – desigur, atunci cînd forțele care se pronunță pentru socialism și condițiile obiective concrete vor fi pregătite pentru aceasta.

O altă problemă esențială a acestui moment, strîns legată de prima, este cea a crizei economice. Spania se resimte ca urmare a crizei economice pe care o cunoaște întreaga lume capitalistă. Criza are repercusiuni foarte serioase asupra economiei spaniole, a situației sociale, în țara noastră existînd deja peste un milion de șomeri. Pentru noi, astăzi, esențială este soluționarea problemei șomajului, integrarea în muncă, în special, a tinerelor generații, cele care au resimțit, în mod foarte acut, efectele șomajului. În cadrul eforturilor pe care le depunem în vederea contracarării efectelor crizei economice, pe calea unor soluții democratice, progresiste, ne preocupă în mod deosebit realizarea unei unități cît mai largi a tuturor forțelor democratice.

O a treia temă esențială care s-a aflat în centrul atenției Congresului este cea a problemelor de partid, legate de dezvoltarea Partidului Comunist din Spania ca un mare partid de mase, de dezvoltarea democrației interne de partid, de contactul mai direct și profund cu masele, de formarea și pregătirea cadrelor. Obiectivul pe care ni-l propunem este ca partidul comunist – care reprezintă o forță de mare importanță pe scena politică spaniolă – să devină, în continuare, o forță din ce în ce mai importantă".

Referindu-se, în încheiere, la contribuția pe care partidele comuniste din Europa occidentală sînt chemate să o aducă la promovarea cauzei păcii, înțelegerii și progresului pe plan internațional, Santiago Carrillo a apreciat :

„Consider că partidele comuniste din Europa occidentală au un mare rol de jucat în această privință. Ele trebuie să acționeze, între altele, în direcția realizării, de către țările capitaliste respective, a unei politici în favoarea păcii, a demilitarizării anumitor zone; o asemenea zonă care ar trebui să fie, după părerea noastră, demilitarizată, încetînd să constituie teatrul de confruntare între interese străine de zonă, este Mediterana. Și alte zone ale Europei ar trebui, cel puțin, denuclearizate. Partidelor comuniste occidentale le revine, fără nici o îndoială, un mare rol în această privință. Desigur, ele pot avea un cuvînt important de spus în cadrul politicii internaționale a țărilor respective, numai în măsura în care, prin ansamblul politicii lor naționale, dobîndesc forța, prestigiul și sprijinul popular necesare pentru a putea exercita o influență determinantă asupra politicii țărilor în care își desfășoară activitatea. În acest sens, consider că o sarcină de maximă importanță a partidelor comuniste din Europa zilelor noastre o constituie realizarea unui acord cît mai larg cu toate forțele democratice, în vederea orientării politicii europene pe calea păcii, a cooperării, a găsirii unor soluții progresiste pentru depășirea crizei economice. Un element foarte important pe care politica partidelor comuniste occidentale trebuie să îl ia în considerație și să îl pună în valoare, pe măsura importanței sale, îl constituie, desigur, relațiile dintre țările europene și țările în curs de dezvoltare, ale lumii a treia.

Cred că partidele comuniste din țările Europei occidentale dispun de reale posibilități de a aduce o mare contribuție la realizarea unor obiective care constituie astăzi sarcini comune ale întregii umanități progresiste".

Declarație consemnată de
Venera State

„Prin eforturile noastre comune, contribuim la pacea omenirii"

Benjamin Thomas Ford

președintele Grupului britanic al Uniunii Interparlamentare

Președintele Grupului britanic al Uniunii Interparlamentare, Benjamin Thomas Ford, a făcut o vizită în România la invitația Marii Adunări Naționale. Înaintea plecării, domnia sa a avut amabilitatea să răspundă unor întrebări adresate de revista noastră. Mai întîi s-a referit la impresiile culese în timpul vizitei.

– Am avut un program foarte bogat și, acum, cînd mă gîndesc la această vizită, mi se pare că a fost prea scurtă. Plec cu impresia că românii sînt oameni extrem de prietenoși. Tot timpul pe care l-am petrecut în România, am avut, clar, sentimentul că mă aflu printre prieteni. Pe de altă parte, e evident că poporul român face mari pași înainte pe calea industrializării țării. Am vizitat, de exemplu, șantierele navale de la Constanța, unde am văzut un vas de 150 000 de tone, care tocmai fusese lansat. Iată o realizare remarcabilă a muncitorilor români. Și cred că există, în acest domeniu, posibilități considerabile pentru cooperare între cele două țări ale noastre ; aceasta, însă, și în general, în alte sfere, precum și în domeniul dezvoltării tehnologice. După părerea mea, avem ce oferi unii altora.

Între țările noastre s-a semnat, recent, un acord pentru producerea în comun a avioanelor B-1-11, în România – ceea ce constituie o realizare tehnică foarte bună – și cu corporația aerospațială britanică, care este o societate de stat, și cu Rolls Royce, care este, de asemenea, o întreprindere de stat ; cred că viitorul cooperării bilaterale, în acest domeniu, este foarte favorabil. Dar, mă gîndesc și la alte domenii, de pildă – utilajul petrolier.

– Relațiile între cele două țări ale noastre s-au dezvoltat foarte mult în ultimii ani, în toate domeniile : politic, economic, cultural. Un punct culminant al cronicii acestor relații a fost vizita președintelui Nicolae Ceaușescu în țara dv., în luna iunie...

– A fost o vizită extrem de importantă. A fost, de altfel, prima vizită oficială a unui șef de stat socialist în țara noastră ; și doresc, în mod deosebit, să subliniez importanța acestei vizite, pentru că ea a contribuit la apropierea și, chiar mai mult, la aprofundarea colaborării între state cu sisteme politice diferite. Vă pot asigura că vizita președintelui a produs o mare impresie asupra oamenilor din țara mea – oamenii în general, nu numai oficialitățile. Fapt e că, acum, englezul citește tot ceea ce privește România, cunoaște declarațiile președintelui ei. Și eu cred că și acest lucru constituie o contribuție valoroasă la pacea și cooperarea din lume.

– Contactele personale, directe sînt întotdeauna extrem de importante...

– Într-adevăr. Noi știm cu toții că, dacă cunoști persoana cu care vorbești și care se află la capătul firului de telefon, dacă îi știi chipul, e mult mai ușor să vorbești și s-o înțelegi. Eu cred că acest lucru se poate aplica, ca o metaforă, firește, și la relațiile internaționale. Cred că schimburile de vizite sînt cît se poate de importante. De altfel, în afară de vizita președintelui Nicolae Ceaușescu, vizită care a constituit un punct culminant, au avut loc, între Marea Britanie și România, schimburi considerabile de vizite, începînd cu vizita domnului Wilson, în 1975, cînd s-a semnat un acord cuprinzător ; apoi, au fost efectuate o serie de vizite la nivel ministerial – ministrul comerțului, domnul Dell, a fost în România ; iar primul ministru, domnul Callaghan, a semnat și el un nou acord. Iar toate acestea au culminat, după cum spuneam, cu vizita președintelui României în țara mea. Sîntem două țări de mărime mijlocie, situate cumva la extremele continentului european, iar prin relațiile noastre, prin eforturile comune de a aprofunda înțelegerea reciprocă, putem contribui la consolidarea păcii, iar pacea este lucrul cel mai important din lume.

– În contextul schimburilor de vizite la diferite niveluri, v-aș ruga să ne spuneți cîteva cuvinte despre importanța contactelor parlamentare și despre rolul pe care îl pot juca parlamentele în îmbunătățirea climatului politic internațional.

– Faptul că reprezentanții aleși ai unor țări cu sisteme politice diferite pot, în mod nemijlocit, schimba păreri reprezintă, după părerea mea, o contribuție la înțelegerea reciprocă mai largă. E foarte clar, firește, că nimeni nu dorește să schimbe sistemul țării celeilalte, dar e necesar ca oamenii să se înțeleagă, și să înțeleagă ceea ce doresc ceilalți să realizeze.

– La Bonn începe sesiunea Uniunii Interparlamentare. Ce așteptați de la această sesiune și care sînt problemele pe care se va pune accentul ?

– Între altele, există trei probleme importante, care se află în fruntea agendei : prima – e dezarmarea ; apoi, pacea în Orientul Apropiat și pacea în Africa australă. După mine, cea mai importantă problemă e dezarmarea. Ea a fost una din temele principale ale recentelor întîlniri ale Uniunii Interparlamentare, și cred că am ajuns să mergem puțin mai departe decît au reușit negocierile la nivel guvernamental. Cred că accentul și eforturile României pentru o abordare originală a problemei, în domeniul dezangajării militare, al zonelor denuclearizate, vor putea contribui la realizarea unei mai largi înțelegeri în cadrul Uniunii Interparlamentare.

Pot să vă spun că am o mare admirație pentru România, pentru guvernul român, pentru politica pe care o desfășoară. Cred că, în general, România este o țară care poate arăta – și arată lumii – că este posibilă înfăptuirea unei politici internaționale de colaborare între toate statele, fără deosebire de orînduirea socială, o politică în stare să creeze pace și înțelegere reciprocă. Eforturile României, în acest sens, sînt remarcabile.

Interviu realizat de
Catinca Ralea

> „România dezvoltă în mod susţinut relaţiile sale de colaborare şi solidaritate cu ţările africane, promovează, în forme variate, reciproc avantajoase, o largă cooperare economică, tehnico-ştiinţifică şi culturală cu aceste ţări, sprijinind activ, pe această cale, eforturile lor de a-şi pune în valoare potenţialul material şi uman, de a-şi asigura dezvoltarea economico-socială independentă".
>
> NICOLAE CEAUŞESCU

ROMÂNIA ŞI ŢĂRILE AFRICII

— colaborare activă, solidaritate militantă

În Expunerea prezentată la şedinţa cu activul central de partid şi de stat din 3 august a.c., tovarăşul **Nicolae Ceauşescu** s-a referit pe larg şi la conţinutul, direcţiile şi perspectivele raporturilor României cu statele în curs de dezvoltare — iar, în acest cadru, şi cu cele africane. Era reafirmată poziţia de principiu a României în această problemă. Este vorba de orientări fundamentale, programatice, materializate cu consecvenţă şi principialitate de partidul nostru, orientări care au dus la o continuă lărgire şi aprofundare a relaţiilor de prietenie şi colaborare cu ţările în curs de dezvoltare.

Din această perspectivă trebuie relevat că România socialistă — ea însăşi ţară în curs de dezvoltare — atribuie o deosebită importanţă relaţiilor de conlucrare activă, multilaterală, de solidaritate militantă cu tinerele state ale Africii. Suportul trainic al acestei orientări a politicii externe româneşti se află în învăţămintele vieţii şi istoriei poporului nostru, în îndelungata luptă pe care a dus-o pentru afirmarea fiinţei sale naţionale, pentru independenţă şi libertate. Iată de ce, în toate împrejurările, România, partidul şi poporul nostru au demonstrat o profundă solidaritate cu popoarele africane, angajate în lupta dreaptă pentru eliberare naţională şi socială, împotriva imperialismului, colonialismului şi neocolonialismului. Şi iată de ce, în mod statornic, prin fapte concrete, România socialistă îşi exprimă sprijinul pentru tinerele ţări africane independente, pentru lupta lor vizînd lichidarea tuturor vestigiilor colonialismului, ajută, multilateral, mişcările de eliberare naţională de pe continent, condamnă apartheidul şi orice formă de discriminare rasială.

De-a lungul anilor — şi cu precădere în ultimul timp —, ţara noastră a stabilit cu tinerele state apărute pe harta Africii legături strînse de prietenie, a susţinut cu consecvenţă eforturile lor vizînd consolidarea independenţei, dezvoltarea de sine stătătoare, printr-o valorificare eficientă, în folosul propriu, a tuturor resurselor naţionale, şi afirmarea lor pe arena internaţională, ca factor activ în rezolvarea marilor probleme care confruntă contemporaneitatea. Raporturile de prietenie şi colaborare româno-africane au la bază interese comune privind lichidarea subdezvoltării şi a decalajelor economice dintre ţări, accelerarea dezvoltării economice şi sociale, abolirea politicii imperialiste, colonialiste şi neocolonialiste, a oricăror forme de dominaţie, pentru asigurarea dreptului sacru al tuturor popoarelor de a-şi decide, ele însele, propriul destin, de a-şi alege calea dezvoltării, fără nici un amestec din afară, pentru edificarea noii ordini economice şi politice internaţionale.

■

România socialistă porneşte de la faptul că lupta comună a ţărilor în curs de dezvoltare pentru propăşirea economică şi socială independentă a fiecărui popor, pentru promovarea unei politici noi în lume, de egalitate şi respect între naţiuni, de deplină echitate, pentru abolirea vechii politici imperialiste de dominaţie şi asuprire, presupune lărgirea continuă a cooperării dintre aceste ţări, creîndu-se astfel un larg sistem de întrajutorare reciprocă, avantajoasă ; în lumina acestei poziţii de principiu, România a stabilit, ca o trăsătură esenţială a politicii sale externe, extinderea relaţiilor cu ţările în curs de dezvoltare. În acest sens, preşedintele Nicolae Ceauşescu reafirma că ţara noastră va acţiona cu fermitate pentru întărirea şi extinderea colaborării cu aceste state, între care se află şi cele africane. Este, astfel, definit cadrul în care au evoluat continuu ascendent relaţiile României cu ţările africane şi sînt definite sensul şi finalitatea unor atari raporturi, importanţa lor pe plan bilateral şi, deopotrivă, pe plan internaţional.

Pe **plan politico-diplomatic**, acest fapt este dovedit înainte de toate prin dinamica ascendentă a stabilirii relaţiilor diplomatice româno-africane într-un ritm foarte rapid. De pildă, dacă acum 28 de ani, ţara noastră întreţinea relaţii diplomatice doar cu un singur stat african — Egiptul —, la ora actuală, numărul ţărilor africane cu care ea are relaţii diplomatice este de 47. Cînd, la 24 septembrie 1973, Republica Guineea-Bissau şi-a proclamat independenţa, România socialistă a fost prima ţară europeană ce a recunoscut noul stat african independent şi a stabilit cu el relaţii diplomatice. În acelaşi fel a procedat ţara noastră şi în momentul proclamării independenţei altor state : Mozambic, Angola, Insulele Capului Verde, Arhipelagul Sao Tomé şi Principe. Se încununau, astfel, bunele relaţii întreţinute de România, de partidul şi poporul nostru cu mişcările de eliberare din ţările africane şi cu popoarele respective, încă din perioada luptei anticoloniale, se creau condiţii dintre cele mai favorabile extinderii şi diversificării raporturilor de colaborare.

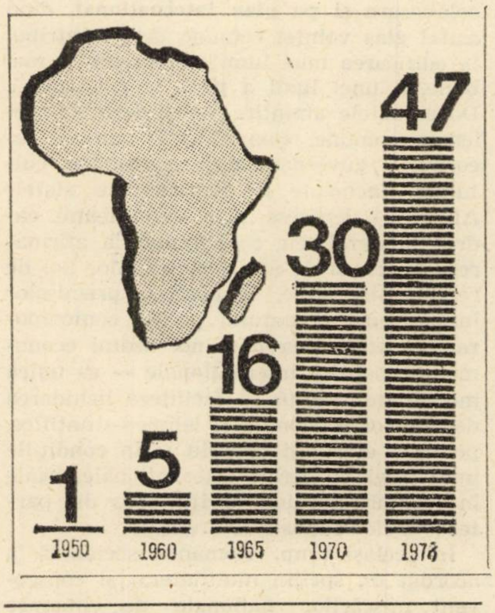

Dinamica relaţiilor diplomatice dintre România şi ţările Africii

Cronica raporturilor româno-africane înregistrează numeroase momente de seamă cu semnificaţii istorice. Vizitele efectuate în ţări ale Africii de către preşedintele Nicolae Ceauşescu au marcat adevărate pietre de hotar în dinamica raporturilor multilaterale ale României cu statele africane, au constituit strălucite acţiuni cu largă rezonanţă internaţională, în direcţia păcii, prieteniei şi colaborării. Maroc, Algeria, Statul Centrafrican, Congo, Zair, Zambia, Tanzania, Sudan, Egipt, Libia, Liberia, Guineea, Tunisia, Mauritania, Senegal, Coasta de Fildeş, Nigeria sînt etape africane ale soliilor păcii, prieteniei şi colaborării, purtate cu strălucit succes de şeful statului român şi, deopotrivă, sînt momente ce au dat un excepţional impuls raporturilor de prietenie şi colaborare bilaterală. La rîndul ei, România a fost o gazdă primitoare, deschisă şi animată de alese sentimente de prietenie, a şefilor unor state africane : Zambia, Statul Centrafrican, Zair, Sudan, Volta Superioară, Congo, Mauritania, Egipt, Sierra Leone, Liberia, Tanzania, Gabon, Sao Tomé şi Principe, Guineea-Bissau, Senegal, Benin, Nigeria. Expresia grăitoare a dezvoltării impetuoase a raporturilor româno-africane o constituie documentele semnate de ţara noastră cu state independente ale Africii, cu mişcările de eliberare de pe continent : circa 55 documente politice de importanţă excepţională, între care un tratat de prietenie şi cooperare, 15 declaraţii solemne comune şi peste 35 declaraţii şi comunicate comune la nivel de şefi de stat. Sînt, toate acestea, dovezi incontestabile ale consecvenţei cu care acţionează ţara noastră pentru întronarea noilor principii de relaţii între ţări — singurele ce pot asigura

Expunerea tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU – idei în acțiune

o dezvoltare amplă și neîngrădită a colaborării reciproc avantajoase.

Preocuparea de a dezvolta continuu aceste raporturi este ilustrată elocvent și de faptul că, în acest an, în țara noastră, s-au aflat în vizită oficială președinții Egiptului și Nigeriei, reîntîlnirile dintre președintele Nicolae Ceaușescu și șefii statelor respective conferind noi dimensiuni relațiilor României cu aceste țări. De asemenea, tot în această perioadă, au vizitat țara noastră vicepreședinții Guineii Ecuatoriale și Liberiei, premierii Angolei și Congoului și miniștrii de externe din Ghana, Maroc, Coasta de Fildeș, Sierra Leone, Benin, Zair, cît și numeroase alte delegații africane pe linie de stat sau de partid. Au avut loc — la București sau în capitale africane — sesiuni ale comisiilor mixte și s-au identificat noi posibilități de colaborare în diverse domenii.

Relațiile româno-africane s-au extins continuu, ele au demonstrat, în practică, rodnicia unei colaborări de tip nou, bazată pe egalitatea în drepturi și avantaj reciproc, în concordanță deplină cu interesele de dezvoltare și propășire ale statelor africane respective. Ca urmare, pe **plan economic și comercial,** țările Africii dețin o pondere tot mai semnificativă în ansamblul relațiilor României cu statele în curs de dezvoltare. De pildă, în comerțul exterior al României, ponderea acestor state a ajuns la 14,1 la sută, în 1976, față de 5,4 la sută în 1970. La ora actuală, raporturile economice ale României cu statele Africii au la bază peste 50 de acorduri comerciale și de cooperare — anuală sau pe termen lung —, acorduri care cuprind domenii diverse : minier, petrolier, geologic, chimic, agricultură, energetic etc. Ca urmare a aplicării lor, pe harta economică a unor state africane au apărut — sau sînt în curs de realizare — importante obiective construite în cooperare cu România ; simpla enumerare a cîtorva acțiuni de cooperare este elocventă.

Cel mai mare port al Marocului la Marea Mediterană, Nador, se construiește cu specialiști ai întreprinderii românești „Contrasimex". De curînd, în Libia, a fost dată în exploatare șoseaua Tarhuns — Beni Walid, realizată de aceeași întreprindere din România. Tot în Libia, la Tripoli, muncitori și specialiști români au construit cîteva mii de apartamente, mai multe școli și un port pescăresc, iar asistența medicală într-un spital este asigurată în întregime de specialiști români. În Zambia funcționează o filială a întreprinderii „Geomin" (România) care se ocupă cu foraje geologice și pentru puțuri de apă. În Algeria, în perimetrele Hassi Massaud — Hassi R'Mel, cîteva sute de petroliști români explorează și aduc la lumina zilei petrol și gaze. În Tunisia, la Gafsa, în punctul M'Rata, specialiști români au construit un modern complex pentru extragerea, prelucrarea și transportul fosfaților. În Congo, la Brazzaville, se înalță prima uzină de fibre și fire sintetice, la Betu ființează un complex de industrializare a lemnului — ambele construite în cooperare cu țara noastră. În Tanzania lucrează la întreaga ei capacitate fabrica de confecții „Ubango" realizată tot în colaborare cu România. În Egipt, la Hamrawein, complexul de tratare a fosfaților, la Heluan, uzina de asamblat tractoare, la El Mex, uzina de produse sodice — sînt tot repere ale cooperării româno-egiptene. În Nigeria, la Calabar și Ondo se ridică două impunătoare combinate de industrializare a lemnului, care vor îmbogăți conținutul concret al relațiilor de colaborare dintre România și această țară. Așa cum arăta președintele Nicolae Ceaușescu în Expunerea la ședința cu activul central de partid și de stat, România va continua să promoveze cu țările Africii forme de cooperare pe baze reciproc avantajoase în domenii ca : industrie, agricultură, construcții, transporturi și altele. De asemenea, se vor putea extinde societățile mixte cu aceste țări și vor putea fi construite, în aceste state, unități de producție care să ramburseze investițiile prin producția lor.

Și pe **plan științific și cultural** există numeroase repere semnificative ale colaborării româno-africane. Sprijinul prețios acordat de România pregătirii cadrelor naționale și specialiștilor din aceste țări este, în acest context, un teren pe care se dezvoltă ample legături de colaborare. De altfel, la ora actuală, din cei 12 000 de tineri străini care studiază în țara noastră, majoritatea sînt africani. Totodată, sînt foarte numeroși specialiști români care acordă asistență tehnică într-o serie de sectoare, ca industrie, învățămînt, sănătate, valorificarea bogățiilor naționale ale statelor respective. Evident, și acestea sînt materializări ale solidarității active a României cu statele africane. În fine, numeroase acorduri bilaterale de schimburi culturale și științifice au întregit pregnant dimensiunile relațiilor dintre țara noastră și statele Africii, dînd expresie voinței comune de a le diversifica și aprofunda, cu constanță, spre binele reciproc, al cauzei păcii și conlucrării internaționale.

În egală măsură, raporturile româno-africane beneficiază de un cadru fertil de colaborare și pe **plan internațional,** dînd astfel glas voinței comune de a contribui la edificarea unei lumi mai drepte și mai bune, a unei lumi a păcii și conlucrării. Documentele amintite — declarațiile solemne comune, comunicatele comune, acordurile guvernamentale economice, culturale, încheiate de România cu statele Africii — depășesc, prin semnificație, cadrul bilateral, ele contribuind la afirmarea, în lumea de azi, a principiilor noi de relații între state, la crearea premiselor însănătoșirii climatului politic contemporan, la edificarea unei noi ordini economice și politice internaționale — ca unică modalitate menită să faciliteze lichidarea decalajelor economice și tehnico-științifice, pe baza efortului propriu și în condițiile unei largi cooperări internaționale, egale în drepturi, ale unui sprijin activ din partea statelor industrial avansate.

În același timp, România socialistă a acordat un sprijin multilateral și consecvent mișcărilor naționale de eliberare africane, contribuind la recunoașterea acestora pe plan internațional, prin încheierea unor documente bilaterale de mare semnificație, susținîndu-le cu vigoare, în diverse împrejurări, cauza lor dreaptă. România s-a pronunțat și militează cu consecvență pentru eradicarea unor anacronisme rușinoase de pe pămîntul african — apartheidul și rasismul practicate în Africa de Sud și Rhodesia —, pentru dobîndirea independenței și eliberarea socială și națională a popoarelor din Africa australă, pentru dreptul acestor popoare la bunăstare și fericire.

■

Desigur, raporturile româno-africane și, în principal, cooperarea și colaborarea economică n-au evoluat de la sine, ele sînt rodul unui efort constant, reciproc. De asemenea, aceste raporturi se dezvoltă în condițiile în care țările africane sînt confruntate cu probleme complexe, după proclamarea independenței, probleme ale emancipării lor sociale și economice, ale afirmării lor de sine stătătoare pe plan internațional.

O analiză lucidă, realistă și responsabilă a evoluției internaționale contemporane arată că, alături de avîntul incontestabil al forțelor progresiste, care acționează pentru edificarea unei lumi mai bune și mai drepte **„asistăm în ultima vreme —** așa cum precizează președintele **Nicolae Ceaușescu — la o ascuțire a contradicțiilor în viața internațională, la o intensificare a tendințelor de reîmpărțire a zonelor de influență, de întărire a dominației, în diferite părți ale lumii".** Din păcate, o atare tendință a fost facilitată și de faptul că între unele țări în curs de dezvoltare — majoritatea dintre ele din Africa — s-au manifestat o serie de divergențe, care au fost utilizate ca modalitate de divizare a lor și, implicit, de întărire a influenței străine asupra lor și, desigur, asupra unor zone geografice.

Ca prieten sincer al popoarelor africane — care s-a solidarizat încă din primul moment cu eforturile lor penitru libertate, demnitate și propășire economico-socială —, poporul român a considerat și consideră că este în interesul țărilor africane, cît și al celorlalte țări care doresc dezvoltarea independentă a Africii, să se respecte cu strictețe suveranitatea popoarelor africane, să se facă totul pentru întărirea unității lor. Dintr-o atare perspectivă izvorăște, în mod firesc, necesitatea ca popoarele africane să-și rezolve, ele singure, problemele dintre ele — inclusiv cele de ordin teritorial — pe calea tratativelor pașnice, fără nici un amestec din afară, întărind, în mod temeinic și constant, solidaritatea și colaborarea dintre ele — ceea ce ar avea, de bună seamă, o influență pozitivă asupra întregului climat internațional.

Este, aceasta, baza politică principială de pe care acționează România în dezvoltarea multilaterală a raporturilor ei cu țările Africii.

■

Evident, aprecierile și constatările de mai sus nu au epuizat sfera relațiilor româno-africane ale căror aprofunzime și diversitate sînt mult mai mari. Sînt, de fapt, constatări ce ilustrează atît calitatea, cît și dinamismul acestor raporturi, caracterul lor benefic, semnificația lor deosebită pe plan bilateral și, în egală măsură, aportul lor concret, pe plan internațional, la edificarea unei lumi mai drepte și mai bune.

Dumitru Constantin

GENEVA

A XVIII-a sesiune a Consiliului pentru comerț și dezvoltare

Corespondență de la Teodor Melescan

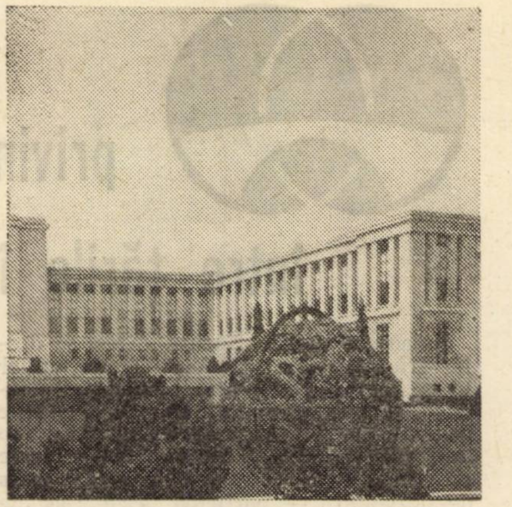

La 29 august a.c. au început la Geneva lucrările celei de a XVIII-a sesiuni a Consiliului pentru comerț și dezvoltare, organismul executiv al Conferinței Națiunilor Unite pentru comerț și dezvoltare (UNCTAD). Lucrările consiliului se desfășoară într-o perioadă în care pe plan internațional relațiile economice dintre state ridică numeroase probleme, care își pun amprenta și asupra actualei sesiuni a Consiliului.

După cum relevă datele de care dispun organizațiile internaționale, situația de criză în care se află țările occidentale dezvoltate nu a fost depășită. Ritmul de creștere a producției industriale a acestor state a scăzut de la 7,5 la sută în 1976 la aproximativ 3,5 la sută. Această situație se reflectă și în comerțul internațional al cărui ritm de creștere a scăzut de la 11 la sută în 1976 la aproximativ 4 la sută. Un element deosebit de dăunător care se manifestă în relațiile economice internaționale îl reprezintă tendința spre protecționism promovată de țările capitaliste dezvoltate. În ultima perioadă, s-au înmulțit restricțiile la importurile acestor state în special din țările în curs de dezvoltare, schimbul internațional de bunuri fiind perturbat sensibil de aceste măsuri. Este ușor de înțeles că aceste fenomene economice au avut consecințe negative pentru toate țările și pentru ansamblul schimburilor și relațiilor internaționale. Principalele afectate sînt, însă, fără îndoială, țările în curs de dezvoltare. În vederea continuării eforturilor lor de lichidare a stării de subdezvoltare aceste state au fost obligate să recurgă la împrumuturi pe termen scurt, foarte costisitoare, ceea ce a condus la agravarea la cote critice a îndatorării lor externe.

De asemenea, țările în curs de dezvoltare, constrînse să-și reducă exporturile lor către țările dezvoltate, au fost obligate să-și reducă la rîndu-le importurile, ceea ce creează probleme pentru continuarea în viitor a procesului dezvoltării lor economice.

Trebuie remarcat că, pe plan internațional, s-au depus eforturi pentru depășirea acestei stări de lucruri, care au condus, de altfel, la punerea de acord, în cadrul sesiunilor speciale a VI-a și a VII-a ale Adunării Generale a O.N.U., a unor importante documente internaționale prevăzînd angajamente și acțiuni în direcția lichidării subdezvoltării și instaurării unei noi ordini economice internaționale.

Un rol deosebit în procesul traducerii în practică a acestor angajamente generale și planuri de acțiune revine și UNCTAD, ca organ al Națiunilor Unite însărcinat cu problemele comerțului și dezvoltării.

Ordinea de zi a actualei sesiuni a Consiliului pentru comerț și dezvoltare cuprinde numeroase puncte care dau o imagine largă a preocupărilor UNCTAD pentru promovarea obiectivelor noii ordini economice internaționale. O atenție specială va fi acordată de Consiliu examinării stadiului în care se află diferitele negocieri inițiate pînă în prezent cu privire la comerțul cu produse de bază, comerțul cu articole manufacturate și semi-finite, finanțarea comerțului, transporturile maritime, transportul internațional. Din intervențiile țărilor în curs de dezvoltare pe aceste teme se desprinde clar ideea că rezultatele practice obținute în aceste domenii sînt departe de a fi satisfăcătoare. În ceea ce privește stabilizarea piețelor și prețurilor produselor de bază prin crearea unui fond comun, pentru finanțarea unor stocuri regulatoare, negocierile de pînă acum nu au condus la rezultate tangibile. Negocierile în ce privește programul integrat pentru produsele de bază bat pasul pe loc. Măsurile concrete în domeniul comerțului cu articole manufacturate și semi-finite, al finanțării și transporturilor se lasă în continuare așteptate. Tot în așteptare se află și problema convocării unei conferințe internaționale pentru elaborarea codului cu privire la transferul de tehnologie. După cum aprecia tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, președintele Republicii Socialiste România, în expunerea la ședința activului central de partid și de stat, **„rezultatele obținute în acest domeniu pînă în prezent nu sînt prea bune. Nici deceniul dezvoltării și nici negocierile nord-sud nu au marcat progrese în această direcție, ceea ce a pus din nou în evidență dorința țărilor capitaliste dezvoltate de a-și impune punctele lor de vedere și de a-și menține dominația".**

În dezbatere – probleme ale noii ordini economice

Cu ocazia lucrărilor Consiliului, pe majoritatea acestor teme se desfășoară intense consultări neoficiale care urmăresec deblocarea negocierilor și accelerarea procesului de adoptare a hotărîrilor practice de natură să contribuie efectiv la edificarea în practică a comandamentelor noii ordini economice internaționale.

Potrivit agendei sale, Consiliul urmează să abordeze și unele chestiuni speciale care se pun în domeniul comerțului și dezvoltării, cum ar fi promovarea exporturilor, dezvoltarea progresivă a dreptului comercial internațional și aspectele comerciale și economice ale dezarmării.

Fără îndoială, însă, că punctul central al agendei actualei sesiuni a Consiliului îl reprezintă pregătirile în vederea celei de a V-a Conferințe a Națiunilor Unite pentru comerț și dezvoltare care va avea loc în cursul anului viitor la Manila. Punctul de pe agenda actualei sesiuni urmărește să pună în dezbatere chestiuni legate de obiectivele, ordinea de zi provizorie, lucrările pregătitoare și organizarea acestei conferințe.

Secretariatul UNCTAD a pregătit deja propuneri atît pentru ordinea de zi a conferinței de la Manila, cît și pentru organizarea lucrărilor acestei reuniuni. Aceste propuneri fac în prezent obiectul unor dezbateri în cadrul „Grupului celor 77" și a altor grupuri de state și urmează a fi abordate și în cadrul unui grup special de lucru al Consiliului.

La sesiunea Consiliului pentru comerț și dezvoltare participă și o delegație a țării noastre, condusă de ambasadorul Constantin Ene, reprezentant permanent al Republicii Socialiste România pe lîngă Oficiul O.N.U. din Geneva. Participarea delegației române la dezbaterile din cadrul Consiliului, precum și la cele din cadrul „Grupului celor 77" și ale subgrupului latino-american al acestuia pornește de la poziția consecventă a țării noastre de a-și aduce contribuția activă la lichidarea subdezvoltării și edificarea unei noi ordini economice internaționale.

Intervenind în cadrul consultărilor subgrupului latino-american în discuțiile pe marginea agendei UNCTAD, șeful delegației române a subliniat că, în vederea realizării obiectivelor importante ce stau în fața conferinței, pe ordinea de zi a acesteia trebuie să figureze probleme de însemnătate majoră pentru statele în curs de dezvoltare, precum și pentru celelalte state, cum sînt : așezarea pe baze noi a comerțului cu materii prime, eliminarea barierelor din calea comerțului cu produse manufacturate, transferul de tehnologie și întărirea capacității tehnologice a țărilor în curs de dezvoltare, creșterea volumului și îmbunătățirea condițiilor finanțării internaționale a dezvoltării, dezvoltarea și diversificarea cooperării economice dintre țările în curs de dezvoltare, stabilirea obiectivelor și mijloacelor de realizare a strategiei internaționale a dezvoltării.

Acționînd în spiritul pozițiilor de principiu ale țării noastre, în aprecierea lucidă a situației de fapt existente pe plan internațional, delegația română își aduce, în cadrul sesiunii a XVIII-a a Consiliului pentru comerț și dezvoltare, contribuția constructivă, alături de delegațiile altor state, la procesul de deblocare a negocierilor în diverse domenii, la buna pregătire a celei de a V-a Conferințe a Națiunilor Unite pentru comerț și dezvoltare, în vederea trecerii de la vorbe la fapte, de la discuții la măsuri practice pe calea edificării noii ordini economice internaționale.

Conferința O.N.U. privind cooperarea tehnică între țările în curs de dezvoltare

În aceste zile, la Buenos Aires, se desfășoară lucrările Conferinței Națiunilor Unite privind cooperarea tehnică între țările în curs de dezvoltare. La lucrările conferinței — prima organizată sub auspiciile O.N.U. în probleme legate de cooperarea dintre țările în curs de dezvoltare — participă peste 2 500 de delegați din 145 de țări, între care și România, precum și reprezentanți ai unor organisme guvernamentale și neguvernamentale de resort.

Deschizînd lucrările conferinței, secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim, a arătat că, prin conținutul tematic al problemelor înscrise pe ordinea de zi, prin finalitatea pe care și-o propune, reuniunea este chemată să deschidă o etapă nouă în procesul promovării unei cooperări largi și active între țările în curs de dezvoltare.

Extinderea și aprofundarea colaborării economice și tehnice dintre țările în curs de dezvoltare au o mare importanță pentru facilitarea și grăbirea ridicării economice-sociale a acestor țări, din multiple puncte de vedere și pe variate planuri. Ca urmare a relațiilor de dependență colonială și dominație imperialistă, care au imprimat dezvoltării marii majorități a țărilor lumii o orientare unilaterală, nediversificată și, deci, o diviziune internațională a muncii nefirească, bazată pe „economii centrale“ și „economii periferice“, comerțul exterior al țărilor în curs de dezvoltare și, mai ales, cel al țărilor slab dezvoltate se menține, încă și astăzi, structurat, în mod disproporționat, în fluxuri înspre și dinspre țările capitaliste industrializate. Pe plan general, doar puțin peste o pătrime din comerțul total al țărilor în curs de dezvoltare se desfășoară, în prezent, între ele însele, schimburile reciproce nereprezentînd decît 5,5 la sută din ansamblul celor internaționale, cu toate că țările respective dețin 18 la sută din produsul brut mondial și 72 la sută din populația globului. Rezultatele eforturilor acestor țări pe calea dezvoltării, a diversificării economiei și creării unei industrii proprii sînt strîns legate de încasările lor din exporturi, de găsirea în exterior a unor debușeuri pentru produsele tinerelor lor noi sectoare și ramuri industriale, de accesul lor la tehnologiile moderne. Din considerente de competitivitate, precum și din lipsa unor condiții favorabile de acces, piețele țărilor dezvoltate nu reprezintă, de multe ori, asemenea debușeuri sau chiar dacă reprezintă, termenii financiari în care se realizează pătrunderea produselor respective pe aceste piețe sînt defavorabili țărilor în curs de dezvoltare. Iată dar însemnătatea deosebită a promovării largi a schimburilor și colaborării dintre înseși țările în curs de dezvoltare a ceea ce, în „Grupul celor 77“, a primit denumirea „collective self reliance“ — „bazare colectivă pe forțele proprii“ — înțeleasă ca un proces de sprijinire reciprocă între țările în curs de dezvoltare, prin cooperare, a eforturilor lor spre progres, desigur în cadrul și nu prin refuzul colaborării internaționale generale.

Pe calea intensificării cooperării lor pe multiple planuri — comercial, tehnologic, financiar, monetar etc. — țările respective își pot susține pe baze mutuale înfăptuirea obiectivelor lor de dezvoltare economico-industrială ; ele pot, în acest mod, înlătura, treptat, dependențele nefirești de țările capitaliste industrializate ; ele pot, în acest fel, să-și îmbunătățească, gradual, participarea la circuitul economic mondial, sub raportul cuantumului și al eficienței ; facilitîndu-și una alteia accesul la tehnologiile noi și oferindu-și reciproc debușeuri externe stabile pentru produsele tinerelor lor industrii, ele își pot înlesni una alteia realizarea unor transformări adînci, moderne în economia lor. Prin toate acestea, colaborarea economică între țările în curs de dezvoltare se constituie într-un instrument de bază al dinamizării procesului de ridicare a gradului de industrializare a economiilor lor și de reducere a decalajelor economice între state.

În acest spirit, România socialistă — ea însăși țară în curs de dezvoltare — extinde continuu schimburile și colaborarea economică cu celelalte state în curs de dezvoltare, punînd un accent deosebit pe cooperarea în producție, știință și tehnică, ca formă modernă și eficientă menită să contribuie la valorificarea superioară a resurselor lor naturale, la sporirea accesului lor la tehnicile și tehnologiile moderne, văzînd în aceasta o modalitate activă de potențare și impulsionare a eforturilor reciproce pe drumul realizării obiectivelor de progres pe care le împărtășesc deopotrivă, un mijloc concret prin care poate conlucra cu aceste țări în interesul și beneficiul mutual, prin care — în raport cu potențialul său — poate contribui efectiv la sprijinirea lor, livrînd tehnologii noi, acordînd credite, asistență tehnică, construind în cooperare obiective industriale, pregătind specialiști etc. În acest cadru se înscrie participarea activă și constructivă a țării noastre la Conferința Națiunilor Unite privind cooperarea tehnică dintre țările în curs de dezvoltare.

Dezbaterile de pînă acum din cadrul ședințelor plenare ale conferinței au reflectat preocuparea majorității statelor lumii față de menținerea și chiar agravarea decalajului economic dintre țările industrializate și cele în curs de dezvoltare. Aproape toate delegațiile au abordat, în intervențiile lor, problematica noii ordini economice internaționale, insistînd asupra priorității eforturilor proprii ale țărilor în curs de dezvoltare, dar și asupra răspunderii statelor industrializate de a acorda asistență necesară pentru lichidarea subdezvoltării și decalajelor, în vederea făuririi unei noi ordini economice, bazate pe echitate și justiție.

În acest context, s-a relevat necesitatea trecerii la acțiuni practice, subliniindu-se însemnătatea deosebită pe acest plan a cooperării tehnice între țările în curs de dezvoltare, la a cărei extindere și aprofundare actuala conferință de la Buenos Aires — prin documentele ce le va adopta „Planul de acțiune“ și „Cooperarea tehnică dintre țările în curs de dezvoltare, noua dimensiune a cooperării internaționale“, ce conțin propuneri de măsuri concrete, efective — urmează să-și aducă o importantă contribuție.

I. S.

IRAN

Priorități

În contextul unei dezvoltări dinamice a întregii economii, industria iraniană și-a fixat ca priorități — și în acest al cincilea cincinal — ramurile petrochimică, chimică, metalurgică, precum și prelucrarea gazului metan. Iranul dispune de însemnate zăcăminte de țiței și gaz natural și, de aceea, apare firească ponderea pe care aceste prețioase resurse o au în economia națională. Un om politic spunea, însă, nu de mult : „Strămoșii noștri nu aveau petrol, iar nepoții noștri nu vor avea petrol. Noi depindem de propriile noastre eforturi și de mai multă muncă efectuată cu cinste și bună-credință“. O reflecție conținînd un mare adevăr — acela că resursele nu sînt, totuși, inepuizabile și că, prin urmare, valorificarea lor superioară se impune cu necesitate.

Eforturile în dezvoltarea și modernizarea industriei petrolului au fost susținute, mai ales, în ultimul deceniu. La Awhaz, de pildă, unde există un mare cîmp petrolifer, dispunînd de 48 de puțuri de extracție, cu o producție medie zilnică de 2 500 tone, exploatarea „aurului negru“ se face după cele mai moderne tehnologii. Unitatea de producție nr. 1, care are în grijă 27 de puțuri de extracție, este condusă dintr-o singură cameră de comandă. Întreaga producție este adusă la acest centru și, după ce este separat de gaz, țițeiul este expediat spre stația de pompare de la Aghajari — inimă a șase cîmpuri petrolifere.

Iranul dispune și de imense depozite de gaze naturale. O mare unitate de rafinare a gazelor este amplasată chiar în centrul zăcămintelor de metan. În cele cinci instalații ale acesteia trec, anual, 18 miliarde mc de gaze care, după separarea apei și sulfului, iau drumul marilor consumatori industriali și al exportului. Iranul construiește, în prezent, a doua mare conductă de gaz, pe ruta nord-sud, de 1400 km. Prin aceasta vor trece, anual, 27 miliarde mc de gaz metan.

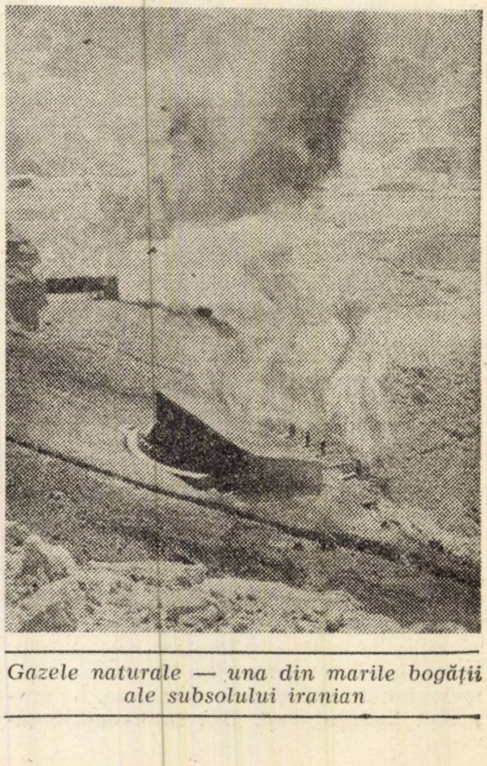

Gazele naturale — una din marile bogății ale subsolului iranian